

**DJEČJI VRTIĆ MASLAČAK,
HRVATSKE MLADEŽI 4,
ZAPREŠIĆ**

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O REALIZACIJI
GODIŠNJEG PLANA I
PROGRAMA RADA
DJEČJEG VRTIĆA
MASLAČAK ZA
PEDAGOŠKU GODINU
2018./2019.**

SADRŽAJ

SADRŽAJ	1
Glavni zadaci ustanove u pedagoškoj godini 2018./2019.	4
Specifičnosti pedagoške godine 2018./2019.	5
I USTROJSTVO RADA	7
1.1 Organizacija rada i radnog vremena.....	7
1.2 Prijem i broj djece u redovitom desetsatnom programu.....	8
1.3 Kadrovi u realizaciji programa.....	9
1.4 Organizacija programa predškole	10
1.8 Javne svečanosti i značajniji datumi obilježeni u radu s djecom, roditeljima i okruženjem vrtića	11
1.9 Organizacija rada ljeti	11
1.10. Rad Odgojiteljskog vijeća (OV-a).....	12
1.11 Rad Upravnog vijeća.....	13
1.12. Zbor zaposlenika, sastanci voditelja, sastanci stručnog tima, Tim za kvalitetu	14
ZAKLJUČCI	14
II MATERIJALNI UVJETI RADA	16
2.1 Financiranje organizacije rada	16
2.2 Prostorno-materijalno okruženje	17
ZAKLJUČCI	18
III NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	20
3.1 Unapređivanje kvalitete zadovoljavanja djetetovih primarnih potreba s naglaskom na podizanje higijene obavljanja nužde i higijene sanitarnih čvorova .	20
3.2 Praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti.....	20
3.3 Unapređivanje razine kvalitete zaštite oralnog zdravlja djece s naglaskom higijensko odlaganje pribora za pranje zubi.....	21
3.4 Zadovoljavanje posebnih prehrambenih potreba djece	21
3.5 Prevencija respiratornih oboljenja.....	22
3.6 Evidencija ozljeda	23
3.7 Evidencija pobola djece	23
3.8 Sanitarno-higijenski nadzor i unapređivanje sanitarno-higijenskih uvjeta.....	24
3.9 Djeca s posebnim potrebama	25
Identifikacija posebnih potreba.....	25
Poduzeti koraci:.....	26
Djeca s odstupanjima u govorno-jezičnom razvoju.....	30
Djeca s trajnim posebnim potrebama – s teškoćama u razvoju	33
IV ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD	39

4.1 Razvijanje programa podrške djeci s posebnim potrebama: darovitoj djeci, djeci s teškoćama u razvoju, te socijalno nekompetentnoj djeci osobito plašljivoj, sramežljivoj i povučenoj.....	39
4.1.1. Razvijanje programa podrške socijalno nekompetentnoj djeci.....	39
4.1. 2 Razvijanje programa podrške darovitoj djeci	41
Identifikacija darovite djece	41
Radionice za potencijalno darovitu djecu	41
Individualizacija programa za potencijalno darovitu djecu	42
Specifični interesi potencijalno darovitu djecu.....	42
4.2 Razvoj osjetljivosti djece za održivi razvoj	45
4.2.1 Upoznavanje biljaka i briga o biljkama u neposrednoj okolini	45
4.2.2 Odgovorno postupanje s otpadom (razvrstavanje i recikliranje)	45
4.2.3 Upoznavanje kulturne baštine (osobito tradicijske igre i ručni rad)	45
4.3 Razvijanje i implementacija sigurnosno-zaštitnih programa	47
4.3.1 Program prevencije zlostavljanja djece (CAP)	47
4.3.2 Prometni odgoj	48
4.3.3 Odgoj za humane vrijednosti od malih nogu (sprječavanje katastrofalnih posljedica izvanrednih situacija).....	50
4.4 Obogaćivanje redovitog programa sportsko-rekreativnim sadržajima unutar i van vrtića, osobito za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu.....	51
4.5 Primjena programa predškole za djecu u godini dana prije polaska u osnovnu školu.....	52
Procjena spremnosti djece za školu	53
4.6 Implementacija programa ranog učenja engleskog jezika kroz redoviti desetsatni program	53
4.7 Priprema za provođenje Programa ranog učenja njemačkog jezika kroz redoviti desetsatni program	55
4.8. Kulturno-umjetnički sadržaju u vrtiću i izvan vrtića	55
4.9 Uključivanje u UNICEF-ov program „Škole za Afriku“	56
V STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJITELJA I OSTALIH ZAPOSLENIKA.....	57
Stručno usavršavanje unutar ustanove.....	57
Stručno usavršavanje izvan ustanove	63
ZAKLJUČAK:	66
VI SURADNJA S RODITELJIMA	67
6.1 Prevencija stresa kod roditelja u procesu prilagodbe djeteta na vrtić.....	67
6.2 Edukacija roditelja.....	67
6.3 Pravovremeni edukativni i savjetodavni rad s roditeljima, osobito s roditeljima djece s posebnim potrebama.....	67

6.4 Uključivanje roditelja darovite djece u program (uključivanje roditelja u proces identifikacije, jačanje roditelja u prepoznavanju i zadovoljavanju specifičnih potreba darovite djece, te u zalaganje za prava darovite djece).....	68
6.5 Jačanje roditeljske uloge prilikom prijelaza djece iz vrtića u školu.....	68
6.6 Informiranje i uključivanje roditelja u život i rad vrtića	69
6.7 Valoriziranje programa rada vrtića u suradnji s roditeljima	72
ZAKLJUČCI.....	72
VII SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA	74
ZAKLJUČAK	75

Glavni zadaci ustanove u pedagoškoj godini 2018./2019.

Glavni zadaci ustanove u pedagoškoj godini 2018./2019. odnosili su se na:

1. Razvijanje programa podrške djeci s posebnim potrebama: darovitoj djeci, djeci s teškoćama u razvoju, te socijalno nekompetentnoj djeci osobito plašljivoj, sramežljivoj i povučenoj;
2. Razvijanje sigurnosno - zaštitnih programa (zaštita djece u prometu, program prevencije zlostavljanja djece, prevencija trgovanja ljudima, priprema za izvanredne situacije, zaštita zdravlja, pružanje prve pomoći i traženje pomoći);
3. Razvijanje osjetljivosti djece za održivi razvoj (briga o biljkama u vrtićkom dvorištu – njegovanje vrta, razvrstavanje otpada i recikliranje, upoznavanje i njegovanje kulturne baštine).

Specifičnosti pedagoške godine 2018./2019.

Pedagoška godina 2018./2019. bila je specifična po:

- **Otvaranju novog područnog objekta *Laduč*** u općini Brdovec za dvije odgojno obrazovne skupine;
- Formiranju odgojno-obrazovne skupine s 10-satnim posebnim programom ranog učenja engleskog jezika u Zaprešiću, koju su uspješno vodile odgojiteljice Kristina Podolšak i Andera Španiček;
- Formiranju eksperimentalne odgojno-obrazovne, dobno heterogene, skupine s posebnim programom ranog učenja njemačkog jezika, koju su uspješno vodile odgojiteljice Andreja Kosantek i Grozdana Hrkač, uz javni prikaz programa na Zaprešićkom Fašniku;
- Prvi puta je DV Maslačak imao javni nastup na **Opatijskom karnevalu** gdje je uspješno sudjelovala skupina Minonsi s odgojiteljicama Ljubicom Školnik i Ankicom Huf uz podršku roditelja;
- Uspješnom sudjelovanju na **Državnoj smotri** projekata iz NPOOLJP i demokratsko građanstvo u Zadru prikazom projekta *Gledan didu čez oblok* odgojiteljica Maje Domazet i Gordane Maleković;
- Uspješnom sudjelovanju prometnog tima (Suzana Košutić, Martina Frkanec i Jelena Kosanović Hatvalić) na **Državnom stručnom skupu**, u organizaciji udruge *Sigurna cesta*, s izlaganjem na temu *Roditelji znalci - u prometu sigurni malci*;
- Završenoj edukaciji iz Montessori programa za odgojiteljice Ivu Nikolić i Jelenu Kosanović Hatvalić i stvaranju uvjeta za **oformljivanje Montessori skupine** u PO Brdovec;
- Završenoj edukaciji iz katoličkog vjerskog odgoja za odgojitelje Martu Sabolek i Anu Gabričević, te stvaranju uvjeta za **provedbu** posebnog desetsatnog programa **katoličkog vjerskog odgoja** u Zaprešiću za novu pedagošku godinu;
- Pripremi i prijavi projekta *Suvremene metode poučavanja engleskog jezika u ranoj dobi* Erasmus tima (Ljubica Školnik, Ankica Huf, Nives Božić, Iva Vinković i Andrea Španiček, uz podršku pedagoginje i ravnateljice) za Erasmus+ projekte razine K1 za koji se još čeka odobrenje Agencije za mobilnost;
- Edukacijama za darovitu djecu koju polaze odgojitelji Gordana Škreblin i Romana Janković u DV Iskrice u Zagrebu, pod vodstvom J. Cvetković-Lay;
- Humanitarnim akcijama u organizaciji UNICEF-a *Škole za Afriku* za 4 odgojno obrazovne skupine u Zaprešiću i Brdovcu;
- Organizaciji posebnih druženja roditelja, zaposlenika i djece na otvorenom (Jesenska svečanost u Januševcu i Zaprešiću, Proljeće u Maslačku za PO Pionir i u Brdovcu, prikazi završnih projekata i završne svečanosti predškolskih skupina);
- Sportskim aktivnostima predškolskih skupina - Sportski susreti vrtića grada Zaprešića, obuka rolanja, obuka plivanja, klizanja i zimovanje, **Olimpijada DV Maslačak**;

- Projektima iz područja održivog razvoja i njegovanja kulturnog identiteta;
- Implementacijom programa Hrvatskog Crvenog križa u odgojno-obrazovni rad *Odgoj za humane vrijednosti od malih nogu*, koji je vodila pedagoginja;
- Akcijskim istraživanjem *Razvijanje programa podrške socijalno nekompetentnoj djeci, osobito plašljivoj, sramežljivoj i povučenoj*, kojeg je vodila odgojiteljica mentorica Maja Domazet.

I USTROJSTVO RADA

1.1 Organizacija rada i radnog vremena

Od 03. rujna 2018. godine radilo se u 25 odgojno-obrazovnih skupina redovitog desetsatnog programa, te u tri skupine programa predškole. Od toga u tri skupine redovitog 10 satnog programa provodio se posebni desetsatni program ranog učenja engleskog jezika.

S 01. ožujkom 2019. godine s radom je započeo područni objekt *Laduč* u općini Brdovec, u Laduču Zagrebačka 48, za dvije odgojno-obrazovne skupine.

Sada DV Maslačak ima 27 odgojno-obrazovnih skupina i 3 skupine predškole. Program se provodio na 5 dislociranih lokacija, što je otežavalo rad stručnom timu i administrativno tehničkom osoblju. Stoga se intenzivnim pregovorima s osnivačem počelo pripremati protokole o podjeli DV Maslačak na dvije zasebne ustanove u gradu Zaprešiću i općini Brdovec.

Organizacija rada ove je pedagoške godine bila ponovno zahtjevna zbog velikog broja bolovanja zaposlenika.

S radom na svim se lokacijama započinjalo od 5.30 sati. Vrtiće su otvarale spremačice. Dežurni odgojitelji radili su od 6.00 sati. Na svim se lokacijama jutarnje dežurstvo organizira u jednoj sobi dnevnog boravka. Prisutnost djece na dežurstvu kreće se od 4-21 djece. Poslijepodnevno dežurstvo prosječno koristi od 12-27 roditelja.

Satnica odgojitelja je tema o kojoj se kontinuirano diskutira i analizira. Osnovano je i povjerenstvo za satnicu odgojitelja kojeg čine ravnateljica, voditelji objekata, pedagoginja, zdravstvena voditeljica i sindikalna povjerenica. Problemi koji su se riješavali na povjerenstvu najčešće su se ticali radnog vremena odgojitelja, uvažavajući potrebe djece i zakonske odredbe. Odgajatelji su kroz prekovremeni rad ostvarili približno 2500 sati, što je prosječno po odgojitelju 45 sati. Stanje satnice s 01. lipnjem iznosi ukupno 1879 sati viška za odgojitelje, što se nastoji kroz ljetne mjesece preraspodijeliti u slobodne dane odgojiteljima. Prisutnost djece tijekom srpnja bila je značajna, pa je teško bilo uskladiti pravo odgojitelja na korištenje godišnjeg odmora, a kamoli na preraspodjelu viška sati. S obzirom na trend sve veće prisutnosti djece u ljetnim mjesecima u vrtiću, ukazuje se potreba za zapošljavanjem dodatnog kadra.

Ovu pedagošku godinu obilježila su česta i duža bolovanja zaposlenika. Na porodiljinom dopustu bio je, do polovice veljače 2019. godine, jedan odgojitelj. Jedna pomoćna kuharica također je bila na porodiljinom dopustu do 06. 01. 2019. godine. Jedna spremačica bila je na bolovanju 10 mjeseci. Jedan domar i zdravstvena voditeljica trenutno su na bolovanju dužem od tri mjeseca. Četiri odgojitelja i jedna spremačica bili su na bolovanju dužem od 42 dana do preko 3 mjeseca. Zaposlenici su na **bolovanju** bili ukupno **5360 sati** (što po zaposleniku iznosi 63 sata bolovanja godišnje). To je za **1176 sati više** u odnosu na prošlu godinu. Mora se uzeti u obzir da je to izračun bez lipnja, srpnja i kolovoza. Izostanak osoblja i dalje je otežavajuća okolnost u svakodnevnoj organizaciji rada, naročito zbog dužeg kontinuiranog bolovanja odgojitelja. Stoga smo vodeći računa o proračunu ustanove od mjeseca studenog 2018. godine do otvorenja područnog objekta Laduč u

organizaciji rada imali zaposlenog jednog odgojitelja koji je radio po potrebama u odgojno obrazovnim skupinama gdje su odgojitelji bili na dužem bolovanju. Odgojitelj koji je vodio program predškole također je povremeno bio ispomoć u redovitom programu. U jednoj skupini imali smo zaposlenog trećeg odgojitelja zbog zdravstvenih ograničenja istog odgojitelja i nemogućnosti samostalnog rada s djecom, a uvažavajući potrebe programa u toj odgojno obrazovnoj skupini. Sva zapošljavanja dobivena su uz suglasnost osnivača. I dalje se vode intenzivni pregovori o zapošljavanju dodatnog kadra u odgojno-obrazovnom procesu zbog velikog broja djece s teškoćama u razvoju i drugih otežavajućih okolnosti u svakodnevnom radu, vodeći računa da se zadrži kvaliteta programa. Osnivač vrtića za odgojno obrazovne skupine u gradu Zaprešiću, izvan ekonomske cijene vrtića, osigurava financiranje osobnih asistenata za djecu s teškoćama u razvoju, po modelu zapošljavanja preko usluga studentskog servisa.

1.2 Prijem i broj djece u redovitom desetsatnom programu

U svibnju 2019. godine zaprimljeno je N=168 zahtjeva za upis djece u redoviti program vrtića. U osnovnu školu otišlo je N=119 djece redovitog programa (53 iz Zaprešića i 66 iz Brdovca). Odgodu upisa u prvi razred dobilo je N=6 djece. Povjerenstvo za upis djece u vrtić pozitivno je riješilo N=126 zahtjeva. U gradu Zaprešiću za šestero djece sa zadovoljavajućim brojem bodova nije bilo u DV Maslačak dovoljno kapaciteta, pa je povjerenstvu za upise dodatni kriterij bio dob djeteta. Nakon radnih dogovora s pročelnicom Ureda za društvene djelatnosti i Povjerenstvom za upise DV Vrtuljak odlučeno je predložiti roditeljima smještaj djece u drugi gradski vrtić. U općini Brdovec nije bilo dovoljno kapaciteta za smještaj 31 djeteta čiji roditelji zadovoljavaju sve uvjete upisnog natječaja. Osim toga, ostala su neupisana djeca koja do 01. rujna 2019. godine neće imati navršenu jednu godinu. Ovaj trend većih potreba roditelja za smještajem djece u vrtić, nego što vrtić ima kapaciteta se nastavlja i dalje, naročito u općini Brdovec.

Tablica 1.1 Prikaz broja upisane djece (stanje s 01. 09. 2018. godine i 01. 09. 2019. godine)

MJESTO	Upisano djece 01. 09. 2018.	Projekcija upisane djece 01. 09. 2019.
GRAD ZAPREŠIĆ	311	311
OPĆINA BRDOVEC	258	296
UKUPNO:	582	607

Broj upisane djece je veći nego prošle godine budući da su se u općini Brdovec povećali kapaciteti otvorenjem područnog objekta Laduč.

Prosječna prisutnost djece tijekom godine iznosila je 71.22%. Možemo govoriti o približno istoj prosječnoj prisutnosti djece u odnosu na prošlu pedagošku godinu. Najmanja

prisutnost djece bila u siječnju 2019. godine (59.70%) zbog bolesti djece i zimskih praznika, a najveća u rujnu 2018. godine (80.66%). Tijekom godine ispisalo se 12 djece (2 manje u odnosu na prošlu godinu). Zamjetljivo je da roditelji sve rjeđe ispisuju djecu iz vrtića.

Tijekom pedagoške godine upisalo se 6 djece s tzv. »liste prednosti«, deset manje nego prošle godine, jer nisu postojali uvjeti za smještaj nove djece. Otvorenjem područnog objekta Laduč upisano je još 32 djece do kraja pedagoške godine 2018./2019.

Tablica 1.2 Razlozi ispisa djece tijekom 2018./2019. godine

RAZLOZI ISPISA	BROJ ISPISA
Bolest djeteta - preporuka liječnika	6
Porodiljski dopust majke	1
Odlazak djeteta u posebnu specijalističku ustanovu	1
Preseljenje u drugi vrtić	1
Nepoznato i odustali	-
Preseljenje roditelja	3
UKUPNO	12

1.3 Kadrovi u realizaciji programa

Program vrtića realiziran je uz N=87.5 zaposlenika prema satima rada. Odgojitelji imaju prekovremene sate koji su nastali kao rezultat dodatnih zaduženja odgojitelja kao što su obavljanje poslova voditelja objekta, dežurstva, sudjelovanje na dodatnim stručnim usavršavanjima, a najviše zbog zamjena za bolovanja. Stručni tim vrtića i administrativno-tehnička služba imala je povećan opseg poslova otvorenjem područnog objekta Laduč. Zbog dužeg bolovanja zdravstvene voditeljice pred kraj pedagoške godine i tijekom ljeta bio je povećan opseg poslova stručnog tima i ravnateljice. Kadrovske promjene u rasporedu rada odgojitelja primijenjene su zbog odlaska dvaju odgojitelja u mirovinu (Marina Kuharić i Nada Petruša). Za program tri predškole zaposlen je jedan odgojitelj, koji je vrlo uspješno realizirao program na tri različite lokacije. Zbog dislociranosti lokacija vrtića i nedostataka prostornog kapaciteta organizacija programa predškole bila je iznimno zahtjevna.

Zbog dužeg bolovanja jedne spremačice i jednog domara zaposleni su jedna spremačica i jedan domar uz ugovor do povratka zaposlenice s bolovanja i odlukom ravnateljice. Zbog dislociranosti objekata i velikih dvorišta, naročito u općini Brdovec, bio je otežan i zahtjevan posao domara.

U vrtiću su studentsku praksu obavile 3 redovite i 4 izvanredne studentice Učiteljskih fakulteta iz Zagreba, Čakovca i Petrinje. Tijekom pedagoške godine u vrtiću je radilo i izmjenjivalo se 9 asistenata za djecu s teškoćama u razvoju.

Procjenjuje se da je većina zaposlenika svoje poslove tijekom godine uspješno i kvalitetno izvršavala.

1.4 Organizacija programa predškole

Program predškole bio je organiziran u tri skupine. Odvijao se u prostorima vrtića Januševec, Brdovec i Zaprešić, uglavnom 2 ili 3 puta tjedno. Organiziran je u popodnevnim satima, a u Zaprešiću prijepodne. Program se realizirao od 01. listopada 2018. godine do 12. lipnja 2019. godine. Bilo je potrebno obaviti mnogo organizacijskih pomaka i usklađenja zbog nedostatka prostora unutar vrtića i organizacije radnog vremena jedne odgojiteljice, kako bi se unutar jednog tjedna odvijale sve tri predškole. Program je vrlo uspješno vodila odgojiteljica Rozalija Gerjević.

Prisutnost djece u programu predškole u prosjeku je iznosila 90.19%.

Tablica 1.3. Broj polaznika i realizirana satnica u predškolama

LOKACIJA PREDŠKOLE	BROJ POLAZNIKA	BROJ SUSRETA/SATI
ZAPREŠIĆ	11	85/250
BRDOVEC	18	85/250
JANUŠEVEC	22	85/250
UKUPNO:	51	255/750

Od financijske potpore (sredstava za programe javnih potreba u području predškolskog odgoja) koju za program predškole vrtiću doznačuje Ministarstvo znanosti i obrazovanja nabavljaju se didaktička i potrošna sredstva za rad s djecom. Ostala financijska sredstva za provođenje programa predškole osiguravaju grad Zaprešić i općina Brdovec.

Tablica 1.4 Prikaz dodatnih programa uz organizatore i broj djece u programu

PROGRAM	ORGANIZATOR	PLANIRANI BROJ DJECE	VRIJEME REALIZACIJE	BROJ DJECE KOJI JE ZAVRŠIO PROGRAM
Engleski jezik	ANGLO - Zaprešić	20	listopad 2018. – svibanj 2019.	18
	SPARKS - Zaprešić	33	listopad 2018. – svibanj 2019.	40
Njemački jezik	ANGLO - Zaprešić	10	listopad 2018. – svibanj 2019.	6

Odgojitelji smatraju da je ponuda dodatnih aktivnosti korisna za djecu i praktična za roditelje, te da je šteta što nema dovoljno prostora da ponuda programa bude bogatija. Za vrtić ti programi donesu nešto prihoda, ali i dodatni napor u organizaciji rada.

1.8 Javne svečanosti i značajniji datumi obilježeni u radu s djecom, roditeljima i okruženjem vrtića

- 04. listopada 2018. godine - **Kaži to cvijećem-Gradu za rođendan** – izložba dječjih likovnih radova povodom Dana grada Zaprešića;
- 15. do 19. listopada 2018. godine - **Obuka rolanja** u Zagrebu, kamp Medo Sport za predškolce;
- 18. listopada 2018. godine - **Jesenska svečanost** u Zaprešiću;
- 23. listopada 2018. godine - **Jesenska svečanost** u PO Januševac;
- 14. studenog 2018. godine - **Sportski susreti** DV Vrtuljak i DV Maslačak, ŠRC Zaprešić
- 06. prosinca 2018. godine - **Blagdan sv. Nikole** - Grada Zaprešić financirao je poklone za djecu predškolske dobi koja su u vrtićkim programima. U prostorijama vrtića organiziran je susret sa Sv. Nikolom.
- 08. i 15. prosinca 2019. godine – prodajna izložba u sklopu Unicefovog programa **Škole za Afriku** na zaprešičkoj šetnici;
- 14. do 25. siječnja 2019. - obuka **klizanja** za predškolske skupine u Zaprešiću, udruga Rolica
- 16. veljače 2019. godine sudjelovanje na **Opatijskom karnevalu**;
- 01. ožujka 2019. godine - **otvorenje PO Laduč**;
- 05. ožujka 2019. godine - **Fašnik u Zaprešiću** na šetnici;
- 08. do 17. travnja 2019. godine - **obuka plivanja** na bazenima Mladosti u Zagrebu;
- 16. travnja 2019. godine - javna svečanost **Stara škola u novom ruhu** povodom otvorenja PO Laduč;
- 15. do 17. svibnja 2019. godine **Državna smotra NPOOLP i demokratsko građansvo**, izlaganje odgojitelja DV Maslačak;
- 22. svibnja 2019. godine - **Olimpijada** DV Maslačak za predškolce;
- 27. i 28. svibnja 2019. godine - **Državni stručni skup udruge Sigurna cesta**, izlaganje odgojiteljica DV Maslačak (Košutić, Kosanović Hatvalić, Frkanec);
- 28. svibnja 2019. godine - **Proljeće u Maslačku** u PO Brdovec, javno, projekt Unicefa **Škole za Afriku** i oproštaj predškolaca od vrtića;
- 04. lipnja 2019. godine - **Mama i tata povest ću vas u vrtić**, prikaz završnih projekata predškolskih skupina u Zaprešiću, oproštaj od vrtića;
- 06. lipnja 2019. godine - **Završne svečanosti** predškolskih skupina u PO Brdovec i PO Januševac;
- 11. lipnja 2019. godine - druženje roditelja i djece PO Pionir, javno, **Proljeće u Maslačku** u Zaprešiću.

1.9 Organizacija rada ljeti

Ljetna organizacija rada primjenjuje se tijekom srpnja i kolovoza. Na Odgojiteljskom vijeću 18. lipnja 2019. godine usvojen je *Plan i program rada ljeti*. Napravljen je u skladu s rezultatima ankete za roditelje o korištenju godišnjih odmora roditelja. Rad s djecom ovog

ljeta organizirao se u područnom vrtiću Brdovec i u centralnom objektu u Zaprešiću. Prošlogodišnji *Plan i program rada ljeti* pokazao se kvalitetnim. Prijedlog je odgojitelja da se tako razrađen program rada ljeti koristi i dalje. Roditelji su unaprijed bili upoznati s organizacijom rada i odgojno-obrazovnim djelovanjem u ljetnim uvjetima (mješovite skupine, vremenski uvjeti, sigurnosne i zaštitne mjere, raspored rada odgojitelja itd.). Posebna pažnja posvećena je roditeljima koji su se ove godine po prvi puta susreli s ljetnom shemom rada.

Kod organiziranja i planiranja rada ljeti poseban naglasak stavlja se na sigurnost djece. Osiguran je dovoljan broj zaposlenika koji je omogućio nesmetano provođenje odgojno-obrazovnog rada i cjelokupan rad vrtića. Prisutan broj djece bio je manji od planiranog.

Na dvorištima vrtića djeci su nuđeni zanimljivi sadržaji i pružena adekvatna zaštita i njega. Manji broj djece na igralištu doprinio je kvaliteti igre i cjelokupnoj atmosferi za koju možemo reći da je bila opuštena i vesela. Tijekom ljeta odvijale su se i pripreme unutarnjeg prostora za početak pedagoške godine (velika čišćenja, reorganizacije prostornog konteksta, preseljenja odgojitelja i cijele odgojne skupine u druge prostore i sl.).

1.10. Rad Odgojiteljskog vijeća (OV-a)

U pedagoškoj godini 2018./2019. održano je sedam sjednica Odgojiteljskog vijeća. Na njima je prosječno bilo prisutno 88 % članova. Sadržaji rada Odgojiteljskog vijeća bili su:

- Prijedlog *Godišnjeg plana i programa rada ustanove i Kurikuluma DV Maslačak*;
- Donošenje Plana stručnog usavršavanja - individualni, u kolektivu i van ustanove;
- Predavanje prof M. Ivanković *Kompetentan odgojitelj, djeca i mediji*;
- Polugodišnji izvještaj GPP DV Maslačak;
- Izvještaj o *Ljetnom planu i programu rada*;
- Zimovanje djece;
- Prijedlog napredovanja u struci u zvanje odgajatelja mentora za Nives Božić i Ljubicu Školnik;
- Presentacija *Razvojnog plana ustanove* u suradnji s Timom za kvalitetu
- Izvještavanja odgojitelja, stručnih suradnika i ravnateljice sa stručnih skupova;
- Aktualnosti u vrtiću;
- Prijedlog programa stažiranja za odgojitelje pripravnike Mariju Ivanković i Ivanu Bunetić;
- Izlaganja odgojitelja Lj. Školnik i A. Huf na temu *Kreiranje poticajnog okruženja za učenje u partnerstvu s roditeljima*;
- Izlaganje odgojitelja J. Kosanović Hatvalić i I. Nikolić na temu *Montessori program – kozmički odgoj*;
- Presentacija projekta *Gledan didu čez oblok odgojitelja* M. Domazet i G. Maleković
- Presentacija prometnog tima *Roditelji znalci u prometu sigurni malci – Suzana Košutić, Jeelna Kosanović Hatvalić, Martina Frkanec, Snježana Varga*;

- Raspored rada odgojitelja za novu pedagošku godinu;
- Donošenje Ljetnog plana rada;
- Prijedlog izmjena *Protokola postupanja u procesu inkluzije djeteta s teškoćama u razvoju*;
- Informiranje o projektima i akcijskim istraživanjima koji se realiziraju u vrtiću;
- Organizacija programa predškole;
- Suradnja s roditeljima;
- Suradnja s društvenom sredinom vrtića i lokalnom zajednicom;
- Predstavljanje nove literature, slikovnica, video i audio materijala;
- Aktualnosti u radu s djecom, organizacija dopunskih programa, javnih nastupa i sl.

1.11 Rad Upravnog vijeća

Od 01. rujna 2018. godine do 04. srpnja 2019. godine održano je 7 sjednica Upravnog vijeća. Na sjednicama je u prosjeku prisustvovalo 89.7% članova. Na sjednicama je rješavana slijedeća problematika:

- Usvajanje Godišnjeg plana i programa rada i Kurikuluma DV Maslačak;
- Donošenje Financijskog plana ustanove, financijska izvješća;
- Financijske odluke vezane uz materijalna prava zaposlenika;
- Odluke vezane uz realizaciju Financijskog plana vrtića;
- Izvješće o inventurama u vrtiću;
- Kadrovska problematika (natječaji);
- Sklapanje ugovora o radu (rad na određeno i neodređeno vrijeme);
- Rješavanje zakonskih i ostalih aktualnosti;
- Usvajanje Godišnjeg financijskog izvješća;
- Prijedlog plana upisa djece za pedagošku godinu 2019./2020;
- Izvještaji Povjerenstva za prijem djece u vrtić;
- Izvješća o realizaciji programa;
- Plan rada za ljeto 2019. godine;
- Plan kapitalnih ulaganja u objekte u Zaprešiću i Brdovcu;
- Prijedlog izmjena i dopuna *Pravilnika o radu*;
- Procedure vezane uz prijedlog odvajanja područnih objekata vrtića u općini Brdovec

Članovi Upravnog vijeća stručno i odgovorno obnašaju svoju ulogu. Pružaju veliku pomoć u ažuriranju tekuće problematike svojim odlukama. Sindikalna povjerenica redovito je pozivana na sastanke upravnog vijeća i sudjelovala u njegovom radu.

1.12. Zbor zaposlenika, sastanci voditelja, sastanci stručnog tima, Tim za kvalitetu

O aktualnostima i događanjima u vrtiću zaposlenici su redovito informirani putem oglasnih ploča i mjesečnog plana događanja u vrtiću.

Skup zaposlenika održan je četiri puta, 03. listopada 2018. godine kada je proveden upitnik vezan uz *Razvojni plan ustanove*, 21. prosinca 2019. godine kao Božićni domjenak i oproštaj od dva odgojitelja zbog odlaska u mirovinu (Marina Kuharić i Nada Petruša), 14. lipnja 2019. godine kada je organiziran izlet zaposlenika u grad Klanjec i 29. kolovoza 2019. na kojem su zaposlenicima dane osnovne informacije o odvajanju vrtića.

Sastanak voditelja održan je četiri puta tijekom godine (listopad, prosinac, travanj, lipanj). Na sastanku su zajednički rješavani organizacijski problemi specifični za pojedine lokacije. Raspravljalo se o satnici, organizaciji rada, zaduženjima zaposlenika, o zadacima iz godišnjeg plana vrtića, anketama za roditelje i drugo. Osobito se radilo na organizaciji rada u situaciji velikog broja bolovanja odgojno-obrazovnih djelatnika.

Zbog koordinacije u realizaciji postavljenih zadaća Stručni tim i ravnateljica održali su 15 sastanaka tijekom godine. Mjesečno su na oglasnim pločama objavljivali plan aktivnosti. Jednom tjedno imali su radne dogovore vezane uz valorizaciju zadataka i tjedni raspored po lokacijama.

Tim za kvalitetu donio je početkom pedagoške godine razvojni plan ustanove. Članovi tima za kvalitetu su ravnateljica Gordana Anna Húbl, pedagoginja Dina Rendulić, psihologinja Zvezdana Sindik, odgajateljice Suzana Košutić, Đurđica Vugec i Vlatka Kovačić, predstavnicu administrativno-tehničkog osoblja, kuharica Sandra Štefančić, predstavnik roditelja, Goran Hotko i predstavnicu lokalne zajednice, Silvija Bosner. Tim se sastao dva puta i analizirao postignuća iz razvojnog plana ustanove.

ZAKLJUČCI

Najveća promjena u ustrojstvu ustanove ove pedagoške godine dogodila se otvaranjem novog područnog objekta Laduč. Zaposlena su nova 4 odgojitelja i dvije spremačice. Vrtić sada djeluje na pet lokacija što dodatno otežava rad. Stoga osnivač intenzivno dogovora procedure vezane za odvajanje objekata u drugoj lokalnoj samoupravi, općini Brdovec.

U vrtiću se nude i novi posebni programi, osim tri skupine s programom ranog učenja engleskog jezika, tijekom pedagoške godine intenzivno se radilo na oformljivanju novih posebnih programa u idućoj pedagoškoj godini. Programi koji će se nuditi roditeljima su rano učenje njemačkog jezika, Montessori program i katolički vjerski program.

Vrtić pomalo dobiva novi mladi kadar, jer sve više odgojitelja odlazi u mirovinu. Ipak u vrtiću trenutno više od polovine zaposlenika ima preko dvadeset godina radnog staža. Iskustvo zaposlenika dobro se odražava na kvalitetu rada cjelokupne ustanove, no ponekad

zbog učestalih bolovanja zaposlenika dolazi do povećanog opsega poslova za ostale zaposlene.

Organizacija radnog vremena odgojitelja veliki je problem. Realni razlozi za to su velika prisutnost djece u skupinama, dvanaestsatno radno vrijeme vrtića, premali prostori za boravak djece, velik broj djece s teškoćama u razvoju, izostanci odgojitelja s posla (bolovanja, plaćeni dopust, godišnji odmori, stručne edukacije i sl.) i usklađivanje s financijskim planom ustanove. U takvim uvjetima potrebno je mnogo kolegijalnosti, razumijevanja, organizacijskih sposobnosti i entuzijazma da se izvrše sve radne obaveze u tako osjetljivom poslu kao što je odgojno-obrazovni rad s djecom rane i predškolske dobi. Organizacijom rada nastojalo se osigurati stabilnost skupina u situacijama kada je jedan odgojitelj bio na bolovanju. Djeca iz skupina u kojima je nedostajao jedan odgojitelj nisu se smještavala u druge skupine, osim u izuzetnim situacijama, ili u jutarnjem i popodnevnom dežurstvu. Često su odgojitelji radili produženo i uz pomoć voditelja uspješno se organizirali. Takav rad zahtijevao je mnogo dodatnog napora.

II MATERIJALNI UVJETI RADA

2.1 Financiranje organizacije rada

Financiranje djelatnosti uređeno je ugovornim odnosima osnivača (grad Zaprešić) i općine Brdovec (korisnika usluga), prema kojima se ispostavljaju računi za izvršene usluge (prema broju djece). Grad Zaprešić i proračunski korisnici (između ostalih i DV Maslačak) primjenjuju različito financijsko poslovanje, prema kojemu se uspijevaju realizirati planirane financijske potrebe. Ekonomska cijena iznosi 1.860,00 kn i njome se zadovoljavaju samo nužni kriteriji za ostvarivanje programa.

Tablica 2.1 Učešće roditelja, grada i općina u financiranju djelatnosti

GRAD - OPĆINA	UČEŠĆE U %
ZAPREŠIĆ	38.88%
BRDOVEC	26.08%
RODITELJI	35.04%

Svi izdatci vrtića utvrđuju se posebno za dio koji se odnosi na grad Zaprešić, a posebno za općinu Brdovec.

Praćenje rashoda organizirano je prema izvorima financiranja, tako da se jedan rashod financijski prati na četiri do pet izvora financiranja. Općina Brdovec podmiruje svoje obveze prema ispostavljenim računima na bazi planirane ekonomske cijene za protekli mjesec na početku tekućeg mjeseca.

Realizacija financijskog plana prati realne troškove kroz svaki mjesec i nastoji se vrlo racionalno postupati prateći prihode i rashode. Stoga se ravnateljica vrlo često konzultira s voditeljem računovodstva, tajnicom, domarima, voditeljima, stručnim timom i knjigovotkinjom u planiranju troškova. Financijski plan ustanove i plan nabave ima svoje prioritete gledajući financijsku, a ne pedagošku godinu.

U proračunu osnivača vrtića za 2019. godinu predviđen je iznos od 160.000,00 kn za kapitalna ulaganja u objekte vrtića grada Zaprešića za DV Maslačak. U proljeće su završeni planirani soboslikarski radovi, a u tijeku je ugradnja dizala za dostavu hrane i adaptacija parketnih podova u četiri sobe dnevnog boravka i uredima. Suradnjom odjela za društvene djelatnosti pri upravi grada Zaprešića i ureda za graditeljstvo, te ravnateljice vrtića i njenih suradnika priprema se idejno rješenje za novi objekt Dječjeg vrtića Maslačak kojim bi se izmjestilo djecu iz sadašnjih prostora na Trgu mladosti 9 i osigurao obuhvat što više djece predškolske dobi u gradu Zaprešiću. U suradnji s uredom za graditeljstvo pri gradu Zaprešiću apliciralo se na natječaj Ministarstva za demografiju, mlade i socijalnu politiku za poboljšanje materijalnih uvjeta vrtića. Tijekom jeseni obnovljena je fasada vrtića u Hrvatske mladeži 4 u Zaprešiću.

U proračunu općine Brdovec za 2019. godinu za kapitalna ulaganja u objekte DV Maslačak planiran je iznos od 100.000,00 kn. Općinska uprava odlučila je uložiti svoja

sredstva u uređenje vanjskog igrališta pri područnom objektu Laduč i za prenamjenu kuhinje u područnom objektu Januševec.

Povećanje kapaciteta za smještaj djece u Zaprešiću i Brdovcu u budućem razdoblju morati će rezultirati razdvajanjem ustanova, tj. osnivanjem zasebne ustanove pri općini Brdovec.

Sredstva koje se dobivaju od Ministarstva znanosti i obrazovanja koriste se namjenski za potrebe predškole, potrebe darovite djece i potrebe djece s teškoćama u razvoju. Sredstva još pristižu, pa će se planski usmjeriti u skladu s potrebama ustanove.

Vlastiti prihodi ostvareni su kroz najam prostora za dodatne programe i ne predstavljaju značajan iznos, no ipak pokrivaju dio troškova za tekuće održavanje igrala na dvorištima vrtića.

Velik dio proračuna ustanove odnosi se na materijalna prava zaposlenika.

2.2 Prostorno-materijalno okruženje

Prostorno okruženje čini važni segment kulture ustanove tj. kvalitete života i učenja djeteta u vrtiću stoga se na kvaliteti prostornog i materijalnog konteksta radi timski i kontinuirano.

U vrtiću je pet skupina djece smješteno u minimalnom prostoru (četiri u dva četverosobna stana na Trgu mladosti 9, te soba bivše zbornice u Brdovcu). U centralnom objektu šest soba dnevnog boravka ima kvadraturu soba u prosjeku od 40m², jer je vrtić građen sedamdesetih godina prošlog stoljeća po tadašnjim standardima. U takvim uvjetima trebalo je uložiti poseban trud kako bi se stvorili uvjeti za siguran boravak djece. Odgojitelji su postojeće prostorne uvjete estetski i funkcionalno prilagodili potrebama djece.

U prvoj polovici pedagoške godine organizirana je intenzivna nabava sve opreme potrebne za novi područni objekt Laduč. Financijska sredstva osigurala je općina Brdovec, no zaposlenici su uložili puno dodatnog truda kako bi na vrijeme i promišljeno bio opremljen novi prostor. Tako je povećan inventar u centralnoj kuhinji kako bi se mogao osigurati transport namirnica i dodatno povećanje obroka koje treba na svakodnevnoj bazi pripremati za još jednu lokaciju. Nabavljena je sva oprema za novu pomoćnu kuhinju u PO Laduč, namještaj i didaktička sredstva koja zadovoljavaju norme i standarde za predškolski odgoj.

Svi objekti imaju informatičku opremu. Dostupan Internet u svim sobama dnevnog boravka ima PO Pionir, PO Brdovec i PO Januševec. Za centralni objekt u Zaprešiću nabavljen je novi fotokopirni aparat u uredu tajnice, novo prijenosno računalo ima defektologinja vrtića i odgojitelji u sobi 4 u tzv. novom djelu u Hrvatske mladeži 4. Nabavljena su dva audio uređaja i dva led ekrana (po jedan za Zaprešić i Brdovec) i šatori za svjetlosne aktivnosti s djecom.

U skladu s proračunom ustanove, nabavljeno je 8 novih radnih stolova s ladicama i ključevima za odgojitelje, vodeći računa o mjerama zaštite osobnih podataka djece, a i zbog dotrajalosti istih u Hrvatske mladeži 4.

U PO Januševac postavljene su nove zidne obloge, kako ne bi trebalo često ličiti zidove u sobama dnevnog boravka djece.

Početak pedagoške godine dovršeni su radovi na uređenju dvorišta u PO Brdovec.

PO Pionir dobio je nekoliko komada novog namještaja, a u svim objektima zamijenjeni su dotrajali drveni ležajevi, te je nabavljeno dovoljno novih ležaljki za sve objekte gdje ih je još nedostajalo. Jaslička soba u Zaprešiću ima nove stolice za djecu.

Kupljena su i montirana dva nova klima uređaja (po jedan u Zaprešiću i Brdovcu).

Zaposlenici komunalnih službi u Zaprešiću pomogli su u uređenju stabala na dvorištu i sječi suvišnih i opasnih grana. Zaposlenici su motivirani i vode računa o sadnicama i uređuju vrtičke vrtove s djecom. Na svim lokacijama odgojitelji su svojim radom u suradnji s pedagoginjom i zdravstvenom voditeljicom vrtića i roditeljima oplemenili prostorni kontekst. Gotova oprema dopunjava se sredstvima koje su izradili odgojitelji, djeca i roditelji. Uočavaju se i neki problemi oko materijala i igračaka iz „kućne radinosti“ kao što su problemi sigurnosti (nemaju certifikate), održavanje, spremanje tih materijala, njihov kratki vijek trajanja, osobito u dežurnim sobama i sl.

U organizaciji prostora vodilo se računa da svaka soba ima neke specifične centre koji proizlaze iz interesa djece. Mali prostor i potreba reorganizacije prostora u toku dana, te nedostatak sportske dvorane, odnosno polivalentnih prostora, traži kreativnost i ulaganje puno truda u podizanju kvalitete i funkcionalnosti prostora. Roditelji u tome pomažu i zapažaju kvalitetu i trud koji se ulaže u prostorni kontekst, ali uočavaju i probleme koji proizlaze iz skučenosti i ograničenosti materijalnih sredstava.

Dosta sredstava ulaže se u održavanje postojeće opreme i uklanjanje kvarova, te nabavu nove opreme i alata. Nabava potrošnog didaktičkog materijala naručuje se po iskazanim i pristiglim potrebama odgojitelja.

ZAKLJUČCI

Realizacija financijskog plana prati realne troškove kroz svaki mjesec i nastoji se racionalno postupati prateći prihode i rashode. Planirana ekonomska cijena dostatna je samo za redovno poslovanje vrtića.

Rukovodeći se bitnim zadacima ustanove i vodeći brigu o sigurnosno-zaštitnim mjerama za boravak djece i zaposlenika postavljeni su prioriteti i za kapitalna ulaganja. Nastojalo se maksimalno intervenirati na oplemenjivanju vanjskih prostora vrtića. Prioritet je, prema odluci donesenoj na odgojiteljskom vijeću, dan opremi i namještaju, u odnosu na didaktička pomagala.

Nedostaje prostornog kapaciteta u Zaprešiću i Brdovcu, osobito ukoliko se teži dostizanju Državnog pedagoškog standarda. Potrebno je obnoviti dosta podova i zidova u sobama dnevnih boravaka djece, postaviti nadstrešnice na terasama vrtića. U centralnom objektu nedostaje novih vanjskih igrala. U područnom objektu u Brdovcu potrebno je obnoviti sve sanitarne čvorove i podove u hodniku vrtića i izmijeniti još nešto stare stolarije, obnoviti fasadu i opločiti terase. Jedna soba dnevnog boravka djece (bivša zbornica) zahtjeva

minimalne građevinske radove kako bi se dobilo na proširenju prostora. U područnom objektu Januševec nedostaju nadstrešnice za terase. Na nijednom objektu nema dovoljno sprava na dvorištu. Niti jedan objekt nema sportsku dvoranu, koja bi ujedno mogla biti multifunkcionalana.

Potrebno je stoga još mnogo pregovaranja s lokalnom samoupravom i osnivačem kako bi se poboljšali materijalni uvjeti rada.

III NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

3.1 Unapređivanje kvalitete zadovoljavanja djetetovih primarnih potreba s naglaskom na podizanje higijene obavljanja nužde i higijene sanitarnih čvorova

Kvalitetno zadovoljavanje primarnih potreba djece u vrtiću čini važan segment brige o djetetovom zdravlju, ali i kvalitete života djeteta u vrtiću, te stvaranja kulturnih navika. U procjenjivanju kvalitete rada uključeni su i roditelji. Većina njih izuzetno je zadovoljna ovim segmentom rada, no manji dio ukazao je na neuredne sanitarne čvorove, osobito u popodnevnim satima. Iz tih razloga ove godine se posebno pazilo da odgojitelji i tehničko osoblje učine veći napor u praćenju načina na koji djeca koriste sanitarni čvor.

U svrhu valorizacije programa rada vrtića ove je godine anketirano N=125 roditelja. Između ostalog, ispitano je njihovo zadovoljstvo ovim segmentom brige o djeci u vrtiću. 78.86% ispitanih roditelja izražava zadovoljstvo s kvalitetom održavanja higijene djeteta. Osobito su zadovoljni roditelji djece rane i mlađe dobi. Hvale brižnost odgojitelja. Osobito naglašavaju zadovoljstvo zato što im je dijete, kada dođu po njega, uredno, čisto i počešljano.

Roditelji uočavaju napor koji se ulaže u stvaranju higijenskih navika kod djece. I odgojitelji izjavljuju da je to važan i neizostavan dio odgojno-obrazovnog rada, koji se odvija kroz svakodnevne životne situacije, ali i kroz planski osmišljene aktivnosti. Odgojitelji uključeni u projekt HCK „Odgoj za humane vrednote od malih nogu“, osobito vrijednim smatraju one aktivnosti i materijale iz projekta koji se odnose na brigu o osobnoj higijeni, odnosno zaštitu zdravlja. Te aktivnosti obogatile su dosadašnji rad i dale odgojiteljima korisne ideje za rad.

Malo je roditelja (1.80%) koji imaju primjedbe i prijedloge za poboljšanje rada na ovom segmentu. One se u odnosu na prošlu godinu puno manje odnose na higijenu sanitarnih čvorova (na to primjedbu imaju samo 2 ispitanika). Više se zapaža potreba za boljim uvijenima za obavljanje higijene.

3.2 Praćenje rasta i razvoja djece i stanja uhranjenosti

Radi procjene stanja uhranjenosti djece tijekom mjeseca prosinca 2018. godine te travnja 2019. godine izvršena su antropometrijska mjerenja. O rezultatima i potrebnim mjerama informirani su odgojitelji i roditelji kroz uvid u antropometrijski list.

Da bi se ustanovilo da li težina i visina odgovaraju dobi djeteta, korištene su međunarodno priznate vrijednosti (krivulje rasta) određene prema dobi i spolu, izražene u percentilima, što je i propisana obveza kod obrade podataka. Visina i težina poželjno uhranjene djece obično se kreće između 25. i 75. percentila, a djecu čije su vrijednosti visine i/ili težine ispod 5. i iznad 95. percentila potrebno je dodatno pratiti i savjetovati se s nadležnim liječnikom.

Antropometrijska mjerenja tijekom mjeseca prosinca 2018. godine izvršena su u 22 odgojne skupine. Od ukupnog broja upisane djece (N=595) izmjereno je njih 403 što je 67.7% djece. Nisu mjerena jaslička djeca i djeca koja nisu bila prisutna. Tijekom mjeseca travnja 2019. izvršena su antropometrijska mjerenja u svim grupama osim 2 novoformirane jasličke grupe na područnom objektu Laduč. Izmjereno je 483 djece od ukupno upisano 626 djece što iznosi 77.1%.

Prekomjerna tjelesna težina zabilježena je kod 4 dječaka i 3 djevojčice (1.16% od ukupnog broja djece u vrtiću). Roditelji pretile djece obaviješteni su o povećanoj tjelesnoj težini svoje djece. Smanjen rast nije uočen ni kod jednog djeteta.

I nadalje je važno kroz odgojno-obrazovni rad podizati svjesnost o pravilnoj prehrani, tjelesnoj aktivnosti te usvajanju zdravih stilova života iako broj pretile djece unazad nekoliko godina nema tendenciju rasta u našem vrtiću.

Roditelji su uglavnom zadovoljni prehranom djece u vrtiću (82.92%). Smatraju da je hrana kvalitetna i fina, te da je jelovnik raznovrstan. Najviše pohvala odnosi se na kvalitetu ručka. Za doručak i užinu smatraju da bi trebale manje biti zastupljene neke namirnice za koje misle da nisu nutricionistički vrijedne kao npr. mesne prerađevine, čokoladni namazi, kruh i sl. i predlažu više cjelovitih žitarica.

3.3 Unapređivanje razine kvalitete zaštite oralnog zdravlja djece s naglaskom higijensko odlaganje pribora za pranje zubi

Prevenција karijesa važan je segment brige o zdravlju djece. Ona je zastupljena kroz brigu o pravilnoj prehrani te zdravstvenom odgoju djece i roditelja. Zdravstvena voditeljica je vodila radionice za djecu. U tu svrhu koristi lutku konjića Đimija. Radionice i sam lutak su za djecu upečatljivi. Dojmljivi i korisni su grupni posjeti stomatologu koji se organiziraju u sklopu odgojno-obrazovnog rada.

U većini odgojno-obrazovnim grupa djece od 5 godina pa do polaska u školu djeca nakon ručka peru zube. O pozitivnim i negativnim aspektima pranja zubi u vrtiću odgojitelji i roditelji imaju različite stavove. Kvaliteta higijenskih uvjeta u vrtiću, osobito odlaganje pribora za pranje zubi teško se postiže. To je argument manjeg broja odgojitelja i roditelja koji smatraju da se time djeci više šteti nego koristi. Ipak nešto veći broj odgojitelja i roditelje smatraju pranje zubića u vrtiću kvalitetom.

3.4 Zadovoljavanje posebnih prehrambenih potreba djece

Kao i prošle godine primjećuje se ukupno manji broj djece s posebnim potrebama u prehrani (28 djece) u odnosu na prošle godine (32, 38, 37 te prošle godine 25 djece). Od toga broja 4 djece je na posebnoj prehrani iz vjerskih razloga, 1 dijete ima potrebu za pasiranom hranom radi stenoze jednjaka, a ostalih 23 dijete ima nutritivnu alergiju.

Ukupan broj alergija na pojedine alergene je 46. Većina djece ima kombinirane alergije na nekoliko alergena. Dobrom edukacijom kuharica i odgojitelja, te osiguravanjem zamjenskih prehrambenih artikala adekvatno su zadovoljene posebne potrebe u prehrani djece. Problemi koji su se uočavali u popodnevoj užini kod djece alergične na mlijeko, zbog jednoličnosti izbora užine, uspješno su riješeni uvođenjem još nekih zamjenskih namirnica u užinu te pečenjem domaćih kolača s bezglutenskim brašnom s voćem i bez mlijeka kako bi ujedno zadovoljili potrebe djece alergične na pšenicu i na mlijeko.

Tablica 3.1 Prikaz broja alergija na pojedene alergene

ALERGIJA	f
orašasti plodovi	8
jaja	8
mlijeko i mliječne prerađevine	7
suhomesnati proizvodi	5
kakao, čokolada	1
konzervansi, umjetne boje	6
citrusno voće	3
ribe i školjke	3
soja	2
pšenica	2
UKUPAN BROJ ALERGIJA	46

3.5 Prevencija respiratornih oboljenja

Prema evidenciji pobola, respiratorna oboljenja predstavljaju najčešći uzrok izostanaka djece iz vrtića. Tijekom siječnja i veljače njihova učestalost je povećana, kako kod djece, tako i kod odraslih. U tom razdoblju su pojačano poduzimane preventivne mjere koje uključuju redovito provjetravanje, pojačano čišćenje i dezinficiranje predmeta, kretanje i boravak na zraku i prehranu obogaćenu vitaminima. Osim preventivnih mjera provodi se zdravstveni odgoj djece s naglaskom na učenju samozaštitnih vještina - pravilno održavanje osobne higijene (osobito ruku i nosa), pravilnog kihanja, kašljanja i ispuhivanja nosa, te zdravstveni odgoj roditelja i odgajatelja. U cilju što učinkovitije prevencije respiratornih bolesti u odgojnim skupinama s novoprimitenom djecom održani su roditeljski sastanci. Roditeljima je prezentiran program zdravstvene zaštite djece u vrtiću. Na tzv. kutićima za roditelje su bili ponuđeni materijali s tematikom najčešćih oboljenja u dječjoj dobi, simptomima i mjerama sprečavanja istih.

U odgojnih skupina djece u 4. i 5. godini života proveden je projekt u radu s djecom pod nazivom „Pobijedimo prehladu i gripu“. Osmišljen je bogat prostorni kontekst i aktivnosti za koje su djeca pokazala veliki interes.

3.6 Evidencija ozljeda

Tijekom godine u vrtiću se desilo ukupno 6 ozljeda, od kojih je 4 sanirano u vrtiću bez potrebe obrade u drugim institucijama. Povrede su se dogodile na rubu stolice (f=1), igralištu (f=1), SDB (f=4). U dva slučaja dubokih posjekotina (brada, obraz) bila je potrebna kirurška obrada rane klasičnim šavovima koja je obavljena u Klinici za dječje bolesti – Klaićeva. Prema evidenciji pobola tijekom godine bilo je ukupno 4 prijeloma. Od toga se nijedan prijelom nije dogodio u vrtiću, nego kod kuće.

Posebno dramatična situacija sa potrebom za intervencijom službe Hitne medicinske pomoći desila se s dječakom iz predškolske grupe koji je u vrtiću razvio tahikardiju (ubrzano lupanje srca frekvencije oko 200) te i kolabirao. Stanje je prepoznato kao vitalno ugrožavajuće te je odmah pozvana HMP koja je došla za 3 minute te su dječaku još u vrtiću dali infuziju sa intravenoznom terapijom i hitno ga odvezli u KB Sestre milosrdnice. Zdravstveno stanje dječaka je kroz nekoliko dana postalo stabilno ali je nakon otpuštanja iz bolnice ostao na kućnom liječenju i kontroli te je nakon 2 mjeseca ispisan iz vrtića.

3.7 Evidencija pobola djece

Tablica 3.2 Prevalencija bolesti od 9. do 6. mjeseca pedagoške godine 2018./2019.

Bolesti/mjesec u godini	9.	10.	11.	12.	1.	2.	3.	4.	5.	6	Σ
Upala dišnih putova	26	41	59	52	47	49	33	34	27	8	385
Vodene kozice	11	13	4	3	5	0	7	21	16	0	87
Prehlade	30	58	33	41	21	20	37	26	23	5	269
Virusne bolesti	18	32	37	23	18	21	12	12	4	6	166
Upala ždrijela i tonzila	9	21	26	19	13	21	12	13	11	8	162
Šarlah	0	3	5	1	0	2	2	3	1	0	19
Virusna upala pluća	2	1	1	1	1	3	1	1	0	0	11
Akutni bronhitis	4	5	6	7	6	8	6	6	3	1	52
Upale sinusa	0	0	1	0	1	2	2	0	0	0	6
Vrućica nepoznatog uzroka	3	1	3	3	4	0	5	2	0	1	20
Astma (pogoršanje)	1	3	0	0	0	0	1	1	0	0	6
Bolesti usta i zubi	0	1	2	0	0	0	2	2	1	0	8
Alergijske bolesti kože	2	1	0	0	3	0	0	3	6	2	15
Bolesti mokraćnih puteva	4	3	2	2	0	2	2	1	0	0	16
Gripa	0	0	0	0	2	4	2	0	0	0	8
Upale oka	9	8	6	7	3	4	7	4	6	1	58
Upale uha	12	15	14	12	14	15	20	12	10	6	138
Bolesti probavnog sistema	10	15	21	9	9	16	11	12	6	4	113
Mononukleozna	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	2
Peta bolest	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Prijelomi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostale bolesti	3	2	3	4	5	2	4	4	2	1	30
UKUPNO											1573

Analizom pobola temeljenom na liječničkim potvrdama koje izdaje pedijatar nakon bolovanja djeteta utvrđeno je da su respiratorne infekcije, kao i svake godine, vodeći uzrok bolovanja djece. To objašnjavamo nezrelim imunološkim sustavom malog djeteta, učestalim i intenzivnim kontaktima s velikim brojem djece te kapljičnim načinom prijenosa bolesti.

Od ostalih bolesti mogu se izdvojiti upale uha i okate crijevne bolesti. Dokazanih streptokoknih upala grla je bilo, ali u nijednoj grupi 15% oboljele djece u prvom tjednu (ISKRA-smjernice za grlobolju). Stoga nije bilo potrebe za uzimanjem brisova ili grupnom kemoprofilaksom (preporuka nadležnog epidemiologa).

Ove zime nije bilo epidemije gripe, već samo nekoliko sporadičnih slučajeva. Ušljivost se također pojavljivala sporadično u pojedinim grupama u tri objekta ali nije poprimila razmjere epidemije, odnosno, nije se proširila na ostale grupe u objektu. Također se primjećuje da epidemija vodenih kozica koja se uobičajeno dešavala u proljeće je izostala ali se zato povećan broj slučajeva vodenih kozica dešavao u jesenskom periodu.

Suradnja s HE odjelom DZ Zaprešić odvijala se redovito, a u svrhu informiranja o kretanju infektivnih bolesti na području Grada, te savjetovanja u specifičnim situacijama (streptokokne bolesti, ušljivost) i procjenjuje se kao zadovoljavajuća.

Analizom pobola i procjenom epidemiološke situacije može se zaključiti da je zdravstveno stanje djece bilo bez osobitosti i u skladu s očekivanim pobolom djece u kolektivu.

3.8 Sanitarno-higijenski nadzor i unapređivanje sanitarno-higijenskih uvjeta

U centralnoj kuhinji nastavila se provoditi dobra higijenska praksa u održavanju prostora, opreme i pripreme hrane kao i svi drugi preventivni postupci temeljeni na HACCP načelima. Tome je uvelike pridonijela potpuna adaptacija centralne kuhinje koja je olakšala provedbu HACCP sustava i kompletan proces proizvodnje hrane.

Prema Zakonu o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu (čl. 7) u Plan uzorkovanja hrane i utvrđivanje mikrobiološke čistoće dodani su svi područni objekti tako da su mikrobiološki brisovi predmeta, površina i ruku te uzorci hrane i vode ispitivani u ZZJZ dr. Andrija Štampar kako slijedi:

Tablica 3.3 Uzorkovanje hrane i utvrđivanje mikrobiološke čistoće tijekom godine

OBJEKT	UZORKOVANJE
CENTRALNA KUHINJA Hrvatske mladeži 4, Zaprešić	UZORAK: HRANA (1 uzorak) - 4 puta godišnje.
	BRISEVI (PREDMETI, POVRŠINE, PRIBOR, RUKU): 10 briseva 4 puta godišnje.
	VODA: 1 uzorak godišnje
PODRUČNI OBJEKTI Januševac, Šumska 1a; Pionir, Trg mladosti 9	UZORAK: HRANA (1 uzorak) - 2 puta godišnje.

Brdovec, P. Beluhana 2b	
	BRISEVI (PREDMETI, POVRŠINE, PRIBOR, RUKA): 5 briseva - 2 puta godišnje.
	VODA: 1 uzorak godišnje.

Početak nove pedagoške godine u mikrobiološko analiziranje od strane ZZJZ uključit će se I područni objekt Laduč.

Nutritivna i energetska analiza obroka ispitivana je 2 puta godišnje iz uzoraka hrane iz centralne kuhinje. Sva dosad učinjena analitička izvješća uzorkovane hrane kao i brisova kuhinjske opreme i pribora ukazuju na potpunu ispravnost te potvrđuju da se preporučene smjernice primjenjuju u praksi.

Prema Planu provedbe DDD mjera djelatnici poduzeća Sanvet d.o.o 2 puta godišnje i prema potrebi vršili su nadzor nad prisutnošću glodavaca i insekata. Područni objekt Laduč već je uključen u Plan provedbe DDD mjera.

U okviru HE zaštite svi djelatnici vrtića su pristupili sanitarnom pregledu u svrhu produženja sanitarne iskaznice. Ove godine nije bilo djelatnika koji su trebali obnavljati Tečaj higijenskog minimuma.

3.9 Djeca s posebnim potrebama

Identifikacija posebnih potreba

Identifikacija posebnih potreba temelji se na podacima prikupljenim iz više različitih izvora:

- Razgovora s roditeljima (na inicijalnim intervjuima prilikom upisa djeteta u vrtića ili na tzv. individualnim konzultacijama tijekom godine);
- Dostupne medicinske i druge specijalističke dokumentacije;
- Opažanja djetetova ponašanja od strane odgojitelja i stručnih suradnika;
- Postojećih testova, upitnika, lista praćenja i sl.;
- Suradnjom s drugim ustanovama;
- Individualnog rada s djecom.

Cilj je što ranija identifikacije djece s posebnim potrebama, za što je nužno sustavno unapređivati cjelokupan proces kako bi se kvalitetnije objedinili podaci o dječjem razvoju, a samim time omogućilo pravodobno reagiranje.

S obzirom da odgajatelji „imaju“ referentnu grupu u prilici su brzo uočiti specifične potrebe djeteta. Postavlja se pitanje koliko je informacija koju odgajatelj ima o djetetu kvalitetno iskorištena, da li ju je i na koji način prenio stručnom suradniku. Vrijedi i obrnuto,

dakle, koliko su osjetljivi primijenjeni postupci relevantnih stručnih suradnika u smislu uočavanja i prepoznavanja posebnih potreba djece. Potrebno je pri tome uzeti u obzir da stručni suradnici u DV Maslačak rade na 5 objekta i s velikim broje djece i da promptna i neposredna suradnja s odgajateljima uvelike utječe na kvalitetno zadovoljavanje posebnih potreba djece.

Najosjetljivije je, naravno, područje rada s roditeljima, osobito na razini prihvaćanja djetetovih posebnih potreba, na čemu je potrebno intenzivno raditi.

Djeca, kod koje su odgajatelji ili drugi članovi stručnog tima tijekom godine uočili svojevrsna odstupanja, bila su uključena u proces psihodijagnostike u vrtiću. Nekolicina djece upućena je na dodatnu obradu u druge specijalizirane ustanove, najčešće u SUVAG, Polikliniku za zaštitu djece grada Zagreba, te u Bolnicu za dječje bolesti u Klaićevoj.

Generalno gledajući, vezano uz djecu s posebnim potrebama, nastojalo se osigurati:

- Da važne informacije o djetetu budu dostupne svima uključenim u rad s djetetom;
- Stručnu pomoć i podršku;
- Stručnu literaturu i druge oblike stručnog usavršavanja vezane uz posebne potrebe.

Poduzeti koraci:

- Individualizirano planiranje i evaluacija (u sklopu orijentacijskog periodičnog planiranja na razini odgojnih grupa);
- Izrada individualiziranog odgojno-obrazovnog plana za pojedinu djecu (IOOP) – timski (odgajatelji, roditelji, članovi stručnog tima) – praćenje i evaluacija 2 puta tijekom godine;
- Konzultacije, odnosno savjetodavni rad s roditeljima;
- Konzultacije, odnosno savjetodavni rad s odgojiteljima;
- Upućivanje roditelja na suradnju s institucijama izvan Vrtića;
- Suradnja s vanjskim institucijama – razmjena informacija, edukacija, savjetovanje, planiranje.

Ostvarenje zadaće pravovremenog i kvalitetnog rada s djecom s posebnim potrebama bitno otežava specifična struktura DV Maslačak, prvenstveno dislociranost vrtićkih objekata te činjenica da članovi stručnog tima, osim logopedinje, nemaju svoje kabinete. U centralnom objektu u tu se namjenu koristi tzv. kontejner, koji se tijekom zime vrlo teško zagrijava, zahtijeva napuštanje zgrade vrtića po nepovoljnim vremenskim uvjetima i kao takav nije u potpunosti prilagođen radu s djecom. Na područnim objektima na Trgu mladosti 9 i na Laduču ne postoji izdvojeni prostor u kojem se može raditi s djecom na način na koji to diktira struka. Na Brdovcu se koristi nova zbornica, a na Januševcu tzv. soba za izolaciju i zbornica. Nijedan od navedenih prostora nije adekvatno opremljen, ne ostavlja dojam topline, ne dopušta kontinuitet rada s djetetom, često su uzurpirani nečijim ulascima itd. Generalno gledajući, nisu opremljeni na način koji doprinosi kvaliteti i učinkovitosti rada s

djecom. Dislociranost objekata također značajno utječe na kvalitetu rada s djecom, osobito na kontinuitet u radu. Nezanemariv je faktor kvalitete i veliki broj djece u dječjem vrtiću.

Tablica 3.4 Prikaz ostalih posebnih potreba u DV «Maslačak» za godinu 2017./2018. rangiranih s obzirom na frekvenciju

RANG	POSEBNA POTREBA	f
1	Darovitost	93
2	Kratka, teško održiva pažnja u većini vođenih aktivnosti ili u aktivnostima u koje dijete bude uključeno ne svojim odabirom	68
3	Skлонost djeteta da gotovo uvijek na frustraciju reagira fizičkim napadom, nasrtanjem na drugoga	60
4	Loša grafomotorika (nezreo crtež, odbija crtanje, loše drži olovku	53
5	Neurorizik djeca; dystoni sindrom i dr.	46
6	Pojačana motorna aktivnost/hiperaktivnost	43
7	Dijete rastavljenih roditelja (naročito onih koji su u procesu razvoda)	40
8.5	Motorička nespretnost (neusklađenost pokreta, često pada i sl.)	39
8.5	Teško se uključuje u igru, nespretno surađuje u igri, nije prihvaćeno od drugih, želi dominirati, plače za svaku sitnicu i sl.	39
10	Nema povjerenja u vlastite sposobnosti, ne usuđuje se uključiti u neke aktivnosti zbog predikcije neuspjeha i sl.	38
11	Neposlušnost	29
12	Poremećaj SI	28
13.5	Ostale obiteljske situacije koje mogu djelovati na dijete (prinova u obitelji, seljenje i sl.)	28
13.5	Skлонost djeteta da druge isključuje iz grupe, ignorira, vrijeđa, ruga se, psuje	25
15	Izolacija, ne uključuje se u aktivnosti i/ili igru s djecom	24
16.5	Masturbacija	23
16.5	Impulzivnost	23
18.5	Alergije	22
18.5	Česti ispadi bijesa	22
20.5	Poremećaj hranjenja (odbija hranu)	20
20.5	Izrazita povučенost	20
22	Oštećenje/smetnje vida	18
23	Kronične bolesti	16
25.5	Nezainteresiranost	14
25.5	Nesamostalnost	14
25.5	Laže	14
25.5	Ostalo (zdravstvene)	14
28	Febrilne konvulzije	12
30	Teže bolesti i stanja u obitelji (teško bolestan roditelj, ovisnici, duševno bolesni, PTSP i sl.)	11
30	Poremećaj hranjenja (previše jede)	11
30	Opstipacija	11
32	Tik	10
33	Nekontrolirano noćno ili dnevno mokrenje	9
34.5	Oštećenje/smetnje sluha	8

34.5	Izrazito loša soc-ekonomska slika obitelji	8
37.5	Jaki strah	7
37.5	Sklon je „ukrasti	7
37.5	Stereotipna igra/kvaliteta igre odstupa s obzirom na dob	7
37.5	Grize nokte, čupka kosu i sl. (autoagresija)	7
40.5	Elektivni mutizam	6
40.5	Nešto drugo	6
42	Poremećaj iz autističnog spektra	5
43	Svjedočenje nasilju u obitelji	4
44.5	Zlostavljano i/ili zanemareno dijete	2
44.5	Intelektualne teškoće	2
46.5	Epilepsija	1
46.5	Nekontrolirano ispuštanje stolice	1
47.5	Problematično seksualizirano ponašanje	0
47.5	Djeluje depresivno, zabrinuto, ima česte napade plača i sl.	0

Podaci navedeni u Tablici 3.4 prikupljeni su u tu svrhu osmišljenim protokolom u kojeg su odgajatelji upisivali djecu koja prema njihovom mišljenju odgovaraju opisu određenog odstupanja, ponašanja i sl. Ovako prikupljeni podaci podložni su greškama, u prvom redu subjektivne procjene odgajatelja, odnosno njihove implicitne definicije, doživljaja pojedine posebne potrebe. Stoga govorimo o posebnim potrebama prema procjeni odgajatelja, a ne o posebnim potrebama koje se temelje na objektivnim (dijagnostičkim) kriterijima.

Prema podacima navedenim u Tablici 3.4 najfrekventnija posebna potreba tijekom godine 2018./2019. bila je darovitost (f=93). Slijede: deficit pažnje (f=68), sklonost djeteta da na frustraciju reagira fizičkim napadom (f=60), odstupanja u grafomotorici (nezreo crtež, odbija crtanje, loše drži olovku) (f=53), neurorizik (f=46), pojačana motorička aktivnost (f=43), djeca rastavljenih roditelja (f=40), motorička nespretnost (f=39), nekompetentnost u iniciranju i/ili održavanju socijalnih odnosa (f=39), nisko samopouzdanje (f=38), neposlušnost (f=28), poremećaj SI (f=28), obiteljske situacije koje mogu djelovati na dijete (prinova u obitelji, seljenje i sl. (f=28), djeca sklona isključivanju drugih iz grupe, ignoriranju, vrijeđanju, ruganju, psovanju (f=25), djeca koja se izoliraju, ne uključuju u aktivnosti i/ili igru s djecom (f=24), masturbacija (f=23), impulzivnost (f=23), alergije (f=22), poremećaj hranjenja (odbija hranu) (f=20), izrazita povučenost (f=20).

S obzirom na posebnu pažnju koja se u vrtiću pridaje potpori socijalnoj kompetenciji čini se zanimljivim istaknuti frekventnost posebnih potreba za koje se može pretpostaviti da sudjeluju u oblikovanju atmosfere, dinamike i socijalnih odnosa u grupi. To su prije svega: sklonost djeteta da na frustraciju reagira fizičkim napadom (f=60), sklonost tzv. indirektnoj agresiji (f=25), nekompetentnost u iniciranju i/ili održavanju socijalnih odnosa (f=39), neposlušnost (f=28), česti ispadi bijesa (f=22) i impulzivnost (f=23). Također, govoreći o

socijalnoj kompetenciji moramo spomenuti i djecu sa sklonošću izoliranja i neuključivanja u igru s drugima (f=24) te izrazito povučenu djecu (f=20).

U Tablici 3.5 prikazan je broj djece koja su sklona na frustraciju reagirati fizičkim napadom po dobnim skupinama.

Tablica 3.5 Prikaz broja djece koja su sklona na frustraciju reagirati fizičkim napadom - po dobnim skupinama

1-2 godine	2-3 godine	3-4 godine	4-5 godina	5-6 godina	6-7 godina	Mješovite
1	1	0	4	3	3	3
0	0	1	0	7	5	3
-	2	3	4	3	-	-
-	1	4	2	2	-	-
-	3	-	-	2	-	-
-	3	-	-	-	-	-
M=0.5 σ=0.707	M=1.66 σ=1.211	M=2.00 σ=1.826	M=2.50 σ=1.915	M=3.40 σ=2.074	M=4.00 σ=1.414	M=3.00 σ=0.000

Raspon broja djece sklone fizičkom napadu u vrtičkim se skupinama kreće od TR=0-7. Spomenutih 7 djece u skupini je dobi od 5-6 godina. Prema izračunatim prosjecima najskloniji fizičkim obračunavanjima su djeca od 6-7 godina. Najmanje sklona ovakvom obliku reagiranja na frustraciju su djeca u dobi od 1-2 godine. Na osnovi dobivenog okvirno bi se moglo zaključiti kako broj djece koja teže kontroliraju svoje ponašanje u frustraciji u vrtičkim grupama raste s dobi. To bi se moglo objasniti, osim razvojem djece, i činjenicom da se u vrtičkim skupinama paralelno s dobi djece povećava i broj upisane djece. To mijenja socijalnu strukturu grupe, ali i doprinosi gužvi, buci i drugim faktorima koji povećavaju sklonost agresiji. U programu poticanja socijalnih vještina osobita se pažnja posvećuje jačanju djece u samostalnom rješavanju sukoba, kontroli ljutnje, izricanju zahtjeva, prihvaćanju odbijanja, odgodi zadovoljstva i sl. Djeca se, naravno, razlikuju u stupnju osjetljivost na spomenute segmente programa, prijemljivosti i drugim intrapersonalnim faktorima, ali i u odnosu na obiteljska i ostala iskustva. Praćenja, u svakom slučaju, pokazuju kako sklonost naglim, agresivnim reakcijama na frustraciju uglavnom biva stabilna u vremenu i teško se odgojno oblikuje. Dijete s vremenom razvije i kompleksnu sliku o sebi „kao osobi koja se (u vrtiću) ponaša neprihvatljivo“ iz koje i reagira, između ostalog, i zato „što se od njega to očekuje“. Osim toga, iskustvo agresije kao najkraćeg i često efikasnog puta dolaženja do željenog se brzo uči, za što kontekst vrtića pruža nebrojene prilike.

Sklonost indirektnoj agresiji postaje vidljiva i najizraženija u dobi od 5-6 godina (vidi Tablicu 3.6). Ovakav oblik agresije manje je uvjetovan biološkim faktorima, često je naučen i u ponašanju promišljen i planiran. To ga istovremeno čini i podložnijim odgojnim utjecajima. Osim toga, (ugrožena) djeca se u ovom slučaju puno lakše mogu osloniti na efikasnost

„obrambenih“ socijalnih vještina, jer indirektna agresija u pravilu nije impulzivna i ostavlja vremena za pravovremenu reakciju napadnutog.

Tablica 3.6 Prikaz broja djece koja su sklona indirektnoj agresiji - po dobnim skupinama

1-2 godine	2-3 godine	3-4 godine	4-5 godina	5-6 godina	6-7 godina	Mješovite
0	0	0	0	1	3	0
0	1	0	0	5	5	2
-	0	0	0	1	-	-
-	0	0	0	4	-	-
-	0	-	-	1	-	-
-	0	-	-	-	-	-
M=0.00 σ=0.000	M=0.17 σ=0.408	M=0.00 σ=0.000	M=0.00 σ=0.000	M=2.40 σ=1.949	M=4.00 σ=1.414	M=1.00 σ=1.414

Djeca s tzv. internalnim oblicima ponašanja bila su predmetom akcijskog istraživanja čija je koordinatorka bila odgajateljica Maja Domazet (više u Glavi 4 – Odgojno – obrazovni rad).

Djeca s odstupanjima u govorno-jezičnom razvoju

Probir na jezično-govorne i komunikacijske teškoće uključio je oko 610 djece polaznika redovitog programa.

U 3 skupine djece u 2. i 3. godini života (2016. i 2017. godište) za sad nisu primijećena odstupanja u govorno-jezičnom razvoju, djeca su u fazi usvajanja govora i jezika.

U 5 skupina djece uglavnom 2016. godište, kod 14 djece je govorni razvoj usporen. Uočena su odstupanja u izgovoru, te jezična odstupanja u smislu agramatičnog govora. Kod 5 djece su ta odstupanja značajna, pa su ta djeca upućena na dodatnu obradu u specijalizirane ustanove (uglavnom SUVAG)

1 dijete ima usporen govorni razvoj zbog bilingvizma.

U 4 skupine djece u 4. i 5. godini života primijećeno je 9 djece s poremećajem izgovora, 4 djeca s usporenim govorno-jezičnim razvojem (ne izgovaraju veći broj glasova, siromašan vokabular, agramatičnost). Njihovi roditelji su obaviješteni o njihovim odstupanjima i pozvani na razgovor s logopedom gdje su dobili upute za rad s djecom kod kuće te upućeni u neke od specijaliziranih ustanova na dodatnu obradu.

Kod 4 djece su primijećene normalne netečnosti, poremećeni ritam i tempo govora, i ta djeca su u praćenju vrtičkog logopeda, te su obavljene konzultacije s roditeljima i odgojiteljima.

1 dijete ima usporen govorni razvoj zbog bilingvizma.

Neka od ove djece su prema dogovoru s roditeljima uključena i u tretman vrtičkog logopeda stalno ili povremeno.

U 3 skupine djece u 5. i 6. godini života poremećaj izgovora je zabilježen kod 37 djece. Roditelji te djece su obaviješteni o njihovim teškoćama i prema stupnju odstupanja su ili uključeni u tretman logopeda ili su roditelji dobili upute za vježbanje kod kuće.

8 djece ima značajno usporen govorni razvoj, ta su djeca u praćenju i tretmanu vrtićkog logopeda, ali du već poslani i na obradu u specijalizirane ustanove, pa su uglavnom već i tamo dobili dodatne, potrebne terapije.

2 djece ima poremećaj ritma i tempa govora odnosno mucanje, uglavnom u vidu normalnih netočnosti. Ta su djeca u praćenju vrtićkog logopeda.

Kod 3 djece su primijećene lakše teškoće jezika (povremeno agramatičan govor), 1 dijete uči hrvatski kao drugi jezik.

U 2 mješovite skupine, djeca u dobi od 3 do 6 godina, kod 12 djece su prisutna govorna odstupanja (dislalije), kod 1 djeteta su prisutne normalne netočnosti te 1 dijete ima lakših teškoća u usvajanju jezika zbog bilingvizma.

U 7 skupina djece u petoj i šestoj godini života kod 54 djece su dijagnosticirane teškoće izgovora. Od tog broja 37 djece je bilo uključeno u terapiju kod vrtićkog logopeda, jer su njihove teškoće izgovora bile teže i kompliciranije, a ostali će biti uključeni u terapiju 2019/2020. Roditelji djece koja nisu bila uključena u LT su pozvani na konzultacije, obaviješteni su o njihovim teškoćama te dobili upute kako da vježbaju kod kuće.

7 djece ima jezične teškoće (nedovoljno razvijen govor, teškoće razumijevanja, agramatičan govor) i uključeni su u terapiju kod vrtićkog logopeda.

1 dijete ima teži poremećaj ritma i tempa govora, pravo mucanje, i zbog toga je u praćenju vrtićkog logopeda te je upućen na obradu izvan ustanove.

U 4 skupine djece u sedmoj godini života kod 39 djece su ustanovljene teškoće izgovora. 23 djece je uključeno u terapiju logopeda i uglavnom su svi riješili svoje teškoće.

3 djece ima poremećaj ritma i tempa govora u vidu normalne netočnosti, pa su u praćenju i povremenoj terapiji vrtićkog logopeda.

3 djece ima usporen govorni razvoj zbog poremećaja iz spektra autizma, te jedno zbog Down sindroma.

Ta su djeca uključena u tretmane u specijaliziranim ustanovama, te su u praćenju vrtićkog logopeda.

Ove godine je u program predškole bilo uključeno 51 dijete. Kod 13 djece su primijećene neke teškoće izgovora, a 6 djece ima jezične teškoće zbog bilingvizma. Roditelji te djece su pismeno obavješteni i pozvani na konzultacije s logopedom, te im je ponuđeno da dolaze kod vrtićkog logopeda povremeno ili stalno ovisno o stupnju teškoće. Veliki broj roditelja se nije odazvao na poziv na konzultacije.

Tablica 3.7 Učestalost i vrsta poremećaja u odnosu na dob

DOB DJECE TEŠKOĆE	Djeca 2017.i 2016. godište	Djeca 2016.. godište	Djeca 2015. godište	Djeca 2014. godište	Djeca 2013. godište	Djeca 2012. godište	Program predškole	Ukupno
Teškoće izgovora			9	37	25	28	13	112
Jezične teškoće- usporen govorni razvoj		14	4					18
Jezične teškoće- nedovoljno razvijen govor				8	2			10
Jezične teškoće- posebne jezične teškoće			1	3	2	6	5	17
Poremećaj ritma i tempa govora			4	2	3	1		10
UGR uzrokovan sindromom Down						1		1
Komunikacijs ke teškoće		1	1		2	3		7
Ukupno		15	19	50	34	39	18	175

U prvom redu tablice se primjećuje da broj teškoća izgovora raste s kronološkom dobi. To je zato što se u nižoj kronološkoj dobi većina odstupanja definira kao razvojna, a što je dijete starije, sve je manje odstupanja koja prolaze kao razvojna i zato se dešava taj porast. U predškolskoj dobi se među odstupanja ubrajaju i distorzije odnosno glasovi koje dijete izgovara ali na krivom mjestu tvorbe pa zato u predškolskoj dobi bilježimo najveći broj teškoća izgovora.

Problemi koji su ove godine otežavali i usporavali rad s djecom su na prvom mjestu bolest djece i neredovito dovođenje djece u vrtić zbog čega se terapija nije provodila. S obzirom na veliki broj djece u vrtiću logoterapija se odvija jednom tjedno. Zato je potreba suradnja roditelja u smislu redovitog nošenja bilježnice za logopeda u koju dobivaju upute za rad kod kuće te redovitog vježbanja s djecom. Tamo gdje roditelji nisu bili zainteresirani za suradnju i nisu vježbali s djecom nažalost nije bilo ni željenih rezultata.

Ni ove godine većina roditelja nije redovito nosila bilježnicu za logopeda i vježbala s djecom, unatoč pisanim i usmenim upozorenjima odgojitelja i logopeda.

Ove godine su u terapiju bila uključena i djeca polaznici predškole, prema mogućnostima roditelja su dolazili ili redovito na terapije ili na konzultacije pa su vježbali kod kuće.

Djeca s trajnim posebnim potrebama – s teškoćama u razvoju

Tijekom pedagoške godine 2018./2019. u DV Maslačak u inkluziji je bilo ukupno 27-ero djece s teškoćama u razvoju. 20 djece imalo je adekvatnu dokumentaciju na osnovi koje je vrtić ostvario pravo na sufinanciranje djece u programu javnih potreba (Tablica 3.8).

Tablica 3.8 Prikaz frekventnosti teškoća u razvoju u DV «Maslačak» za godinu 2018./2019. (uz Nalaz i mišljenje prvostupanjskog tijela vještačenja, odnosno Zavoda za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom ili)

TEŠKOĆA U RAZVOJU	f
Down sindrom + hypoacusis + dystoni sindrom	1
Kašnjenje u neuromotornom razvoju u okviru niskog posturalnog tonusa XVII R26; Nespecificirani poremećaj razvoja govora V F80.9	1
Paraparesis G82.2	1
Paraparesis VI G82	1
Visoko neurorizično dijete; Dječja cerebralna paraliza. Spastični sy. Diparetski obrazac NM razvoja, više spastičnosti desno (CP. BS. GMFCS nivo 2. BFMF nivo 2B.); Pedes cavi et aducti. St. nakon konatalne CMV infekcije; Periventikularna leukomalacija mozga. (PVL), H-I encefalopatije. Hipoplazija corpora callosa.	1
Mladenački (juvenilni) artritis M08; Odstupanje u posturalnom razvoju (flukuirajući mišićni tonus hipo-normo, asimetrija lijevo) G24; Bolest mekog tkiva kod bolesti svrstanih drugamo (M73)	1
Dermatitis atopica; Sinovitis t+i tenosinovitis, Štetne reakcije na hranu	1
Ystonia (VI – G24)	1
Praćenje neuromotornog razvoja; Hydrocoela testis bilateralis; Hipertrofija adenoida; Poremećaj spavanja	1
Pruacija tonusa normo-hipotonus; Početno blaže kašnjenje u usvajanju posturalnih aktivnosti F82; Poliglobulija D75; Trombocitopenija D69.6; St. Post bronchopneumoniam 1. Dex. J16.8; St. Post. Gastroenteritidem (Rota pozit.) A09; Sideropenija D50; Početak poremećaja hranjenja R63.8; Thalassemia beta-minor D56; Govor u razvoju – nešto usporeniji tijek ekspresivnog govornog razvoja F80; Vazomotorni i alergijski rinitis J30	1
Neonatus; Stanje nakon IVF/ET, Stanje nakon kraniosinestoze Q04.9; Prednja plagiocefalija Q75.0, Recipročna prividno balansirana translokacija između kromosoma 11 i 13 i paracentrična inverzija 6. kromosoma naslijeđena po ocu; Deformitet glave Q67.4; Povišene vrijednosti LDH R79.8; St. Post. IVH gr II p.p.l.dex. P52.1; Subduralni hematomi P52.8; Foramen ovale apertum, periferna stenoza pulm. Arterija obostrano Q21.1; Kašnjenje u neuromotornom razvoju u okviru flukt. Tonusa i asimetrija G24; Stanje nakon rotatornog nistagmusa H55; Hypermetropia o. u H52.2, Aswtigmatismus o.dex. H52.2, Anisometropia	1
Hemiparesis I.dex post ICV VI G80	1
Poremećaj iz autističnog spektra V F84; Nespecificirani poremećaj razvoja govora V F80	1
Poremećaj razumijevanja V F80.2, Epileptogeno promijenjen EEG/ senzomotorna disfazija i.o BIKANECmećaj glasa, jezika i govora	1
Nespecificirani poremećaj razvoja govora i govornog jezika F80.9; Granični psihomotorni razvoj	1

Zaostajanje u općem psihomotornom razvoju, socijalnom ponašanju, komunikaciji, aktivnostima primjerenim dobi; Odstupanja na području govorne produkcije, poremećaj glasa, jezika i govora	1
Konatalna CMV infekcija P 35.1; Distoni sy. G 24	1
Poremećaj razvoja govora V F80.9; Poremećaj pažnje V F 90.0; Pervazivni razvojni poremećaj in obs. V F84.9	1
Neurorizično dijete; Down sy (regularni tip) XVII Q90; St. Nakon intrakranijalnog krvarenja II st. XVI P52; Kašnjenje u usvajanju posturalnih reakcija, Hipotonija VI G24; ASD II Q21.1; Infantilni spazmi VI G40	1
Paralysis cerebialis infantilis (VI-G80); Symptomata et signa systematis nervosi et musculosceletalis cetera et non signate (XVIII – R29.8); Defectus septi atriorum cordis (XVII - Q21.1); Dysfunctio progressus et linguae, non signata (V-F80.9); Strabismus concomitans convergens (VII - H50.0)	1
UKUPNO	20

U vrtiću je i 7 djece čije su teškoće bile potkrepljene specijalističkom dokumentacijom, ali ne i Nalazom i mišljenjem prvostupanjskog tijela vještačenja.

Tablica 3.9 Prikaz frekventnosti teškoća u razvoju u DV «Maslačak» za godinu 2018./2019. (uz specijalističku dokumentaciju, ali bez Nalaza i mišljenja prvostupanjskog tijela vještačenja)

TEŠKOĆA U RAZVOJU	f
Specifični poremećaj razvoja govora i jezika (F80)	1
Atrezija jednjaka, stenoz jednjaka, prijevremeno rođen, spina bifida, hipotoničan	1
Miješani poremećaj jezičnog izražavanja i razumijevanja F80.2	1
Zaostajanje u govorno-jezičnom razvoju F80.9	1
Poremećaj jezičnog izražavanja i razumijevanja F80.2	1
Specifični poremećaj razvoja govora i jezika F80.0	1
Dyslalia (F80.0), Nezrela grafomotorika	1
UKUPNO	7

Rad s djecom s TUR-u odnosi se na opservaciju djeteta, procjenu razvojnog statusa, pisanje individualiziranog odgojno-obrazovnog plana, individualni rad s djecom i pružanje podrške odgajateljima i roditeljima.

S obzirom na veliki broj djece s TUR-u i činjenicu da je defektologinja zaposlena u DV samo na pola radnog vremena, nije bilo moguće svu djecu uključiti u kontinuirani defektološki tretman.

Djeci s teškoćama u razvoju, kao što je spomenuto, individualizira se program. Isti se timski planira i prati. Suradnja stručnih suradnika u izradi IOOP-a, praćenju i valorizaciji još uvijek nije na očekivanoj razini. Najangažiranija u ovom segmentu poslova je defektologinja. Napravljen je popis djece prema određenim prioritetima kao što su vrsta teškoće, dob djeteta i zainteresiranost roditelja na suradnju. Nakon opservacije djetetovog funkcioniranja u skupini i razvojne procijene djeteta od strane defektologa, psihologa, logopeda i pedagoga, a u suradnji s odgajateljima napisano je 12 Individualiziranih odgojno-obrazovnih planova.

Postavljeni su godišnji ciljevi IOOP-a koji su trebali biti evaluirani i revidirani svaka tri mjeseca, ali su na kraju, zbog nedostatka vremena, bili evaluirani na kraju pedagoške godine i to samo njih 7. Članovi stručnog tima rade više po svojem nahođenju, a ne u skladu s Protokolima postupanja u procesu inkluzije djece s TUR-u tako da se period opservacije djece s TUR-u otegao, što je za posljedicu imalo otežano pisanje IOOP-a. Ovdje i dalje postoji prostor za poboljšanje u smislu praćenja djetetovog razvoja u korelaciji s IOOP-om, te u postavljanju jasnijih kratkoročnih ciljeva koji bi se onda vrednovali i revidirali na tromjesečnoj razini. Aktivnosti u IOOP-u su bile uglavnom usmjerene na razvoj samostalnosti (prilikom jela, oblačenja i svlačenja, obavljanja osobne higijene), razvoj svijesti o vlastitom tijelu, sposobnosti diskriminacije, upoznavanje uže i šire okoline, grube i fine motorike. Poseban se naglasak stavljao na razvoj komunikacijskih i socijalizacijskih vještina kod djece s poremećajima iz spektra autizma.

Vezano uz inkluziju postoji čitav niz nejasnoća i problema, a među odgajateljima i puno nezadovoljstva. Osobito su kritični prema angažmanu stručnih suradnika u (terapijskom) radu s djecom. Ni odgovornosti ni poslovi osobnih asistenata se ne razumiju jednako s pozicija stručnih suradnika i odgajatelja. Odgajatelji očekuju od osobnog asistenta specifična terapijska znanja. Manje ga doživljavaju kao pomoćnika djetetu, a više kao svog osobnog pomoćnika. Stoga činjenica da se moraju dodatno posvetiti i osobnom asistentu i delegirati mu poslove, usmjeravati i sl. djeluje na njih dodatno frustrirajuće. Moguće je da među odgajateljima i dalje postoji percepcija vrtića kao terapijske, a ne kao socijalizacijske ustanove. I poslovi odgajatelja s djecom s teškoćama se percipiraju više kao terapijski, zbog čega često izražavaju nezadovoljstvo razinom stručne educiranosti za rad s ovom populacijom djece.

Zbog nezadovoljstva, difuzije odgovornosti i sličnih nejasnoća 25. veljače 2019. organiziran je sastanak odgojitelja koji su u odgojno-obrazovnoj skupini imali dijete s TUR-u i njegovog osobnog asistenta, ravnateljice i stručnih suradnika. Na sastanku su se trebali prodiskutirati Protokoli postupanja u procesu inkluzije djece s TUR-u, uloge odgajatelja, stručnih suradnika, osobnih pomagača/asistenata i ravnatelja tijekom opservacijskog perioda te kod podrške i praćenja djetetova razvoja. Ispostavilo se da odgajatelji asistente u grupi doživljavaju kao pomoć u radu, međutim, nije im jasno koje poslove asistent smije, odnosno ne smije raditi. Problem je i u tome što se asistenti često mijenjaju, a svaki od njih prolazi fazu prilagodbe, nesamostalni su, zahtijevaju previše usmjeravanja, dakle dodatnu energiju i vrijeme odgajatelja. Čini se, ipak, da najveći problem odgajatelji vide u tome što asistenti nisu „odgovarajuće struke“. Komentirali su se i poslovi asistenta „Asistenta treba zaposliti oko svega što se na dijete odnosi, ali odgovornost za djecu s TUR-u je na odgojitelju, provođenje IOOP-a je dužnost odgojitelja“. Sporna je bila i komunikacija s roditeljima. Asistenti nisu ti koji trebaju prenijeti informacije o djetetu, već odgojitelji. Odgojitelji trebaju i predati dijete roditelju. Odgajatelji ističu probleme nedovoljnog protoka informacija kod pisanja IOOP-a i uputa o načinima rada s asistentima. Kada se razmišljalo o unapređivanju programa inkluzije planirane su češće supervizije, osobito s osobnim asistentima. Međutim, ispostavio problem financiranja tog dodatnog vremena. Asistenti u pravilu rade četiri sata (za

koliko su i plaćeni) i pitanje je da li se smije od njih očekivati da prisustvuju konzultacijama pro bono. Stoga je realiziran samo jedna supervizijski sastanak stručnog tima s asistentima. Na njemu su raspravljeni evidentirani problemi, uloge, komunikacija s roditeljima. diskutijska izrada IOOP-a je nužnost (svi stručni suradnici i odgojitelji). Postavilo se i pitanje izdvajanje djeteta s TUR-u iz skupine u situacijama kada je njihovo ponašanje ometajuće za ostalu djecu. Diskutiralo se i o „mentorstvu“ na način koji ga opisuju Protokoli (stručni suradnici preuzimaju „odgovornost“ za ono dijete čija je teškoća najbliža profilu njegove struke). U svakom slučaju, inzistira se na kontinuiranoj edukaciji odgojitelja u području rada s djecom s TUR-u. Kasnije u tekstu (Glava V - Stručno usavršavanje) bit će komentirana edukacija koju je tijekom godine vodila defektologinja i u koji se uključio samo manji dio odgojitelja u čijim su grupama bila djeca s TUR-u.

U Tablici 3.10 navedeni su stavovi odgajatelja o nekim segmentima rada s djecom s teškoćama.

Tablica 3.10 Stavovi odgajatelja o IOOP-a

Djeca s TUR-u u pravilu imaju individualiziran program koji je operacionaliziran kroz prijedlog aktivnosti za koje se pretpostavlja da će potaknuti razvoj onih sposobnosti, vještina itd. koje su zacrtane razvojnim ciljem. Ovakva forma IOOP-a predstavlja neposrednu pomoć koju pojedini stručni suradnici pružaju odgajateljima u radu s djecom s TUR-u.

UOČENE KVALITETE

- IOOP JE kvalitetan ako se radi zajedno sa ST
- Kvaliteta je to što imamo asistenta
- Korisni su im konkretni materijali za rad s djecom
- Korisni su ciljevi i konkretne zadaće
- Jasan je, konkretan primjer aktivnosti
- Daje smjernice na čemu treba raditi
- Pozitivne i slabe strane djeteta
- Korisni zadaci, jednostavni, dobra smjernica
- Individualne mape
- Zadaci prilagođeni djetetu

UOČENE POTEŠKOĆE

- Prevelik broj djece, nemaju ga ponekad vremena provesti
- Česte izmjene asistenata
- Asistenti nisu odgovarajuće struke
- Prijenos informacija asistentima oduzima im vrijeme, gubljenje vremena
- Nije im lako raditi, ne mogu napustiti ostalu djecu i raditi s djetetom s TUR-u
- Nekim odgajateljima je trebao period adaptacije da se IOOP integrira u plan
- Nije stručnija procjena
- Nedovoljna opservacija djeteta
- Nedovoljna kontrola roditelja da li IOOP provode doma
- Gledanje gorućih pitanja što se tiče asistenta- daju se drugoj djeci
- Nekima nije problem reći asistentu što treba raditi

- Ne vide svrhu u tome da se muče sa socijalizacijom djeteta i onda ga u školi vrate u specijalan razred, a srednja škola ih neće ni primiti jer nemaju uvjeta
- Prevelik broj djece s PP da bi se realizirao plan
- Dvije teškoće, a nisu imali IOOP

ŠTO ODGAJATELJI PREDLAŽU KAO POMOĆ U RADU S DJECOM S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

- Radije treći odgajatelj nego asistent
- Da djetetu s TUR-u bude ograničeno vrijeme boravka isključivo uz asistenta
- Bolja edukacija asistenata
- Da se češće radi evaluacija IOOP-a
- Potreba za posebnom skupinom
- Inkluzivne radionice
- Fakultetska edukacija odgajatelja
- Poštivanje pedagoških standarda- ako je dijete s TUR-u u skupini da se smanji broj djece
- Financijska stavka na plaći- da upravno vijeće promjeni pravilnik o radu
- Potreba za vanjskim edukacijama odgojitelja (fizijatra, sensorike, za ADHD, neko iz SUVAG-a)
- Odgajatelji koji imaju djecu s PP trebaju beneficirani staž
- Pritisak na grad da bude defektolog na puno radno vrijeme; Defektolog na puno radno vrijeme

VRSTA POMOĆI KOJU ODGAJATELJI OČEKUJU OD STRUČNIH SURADNIKA

Od defektologinje

- Konkretno zadatke, primjere aktivnosti
- Paše im i individualan rad i rad u grupi
- Koristi kada s asistentom radi individualno i onda asistent može to isto raditi s djetetom
- Preporuka literature, jednostavan konkretan savjet
- Bolja opservacija djece
- Kada ga uzme i onda kaže konkretno što treba raditi
- Češće terapije, češći dolazak, češći boravak u grupi
- Da konkretne sadržaje i aktivnosti
- Jača suradnja stručnjaka i roditelja
- Da netko dođe i izdvoji to dijete na 1 h

Od logopedinje

- Testiranje djece s teškoćama u govoru i djece s TUR-u
- Bolja opservacija djece
- Češće terapije
- Materijal za rad-pjesmice i brojalice
- Početi s terapijom u ranijoj dobi

Od psihologinje

- Bolja opservacija djece
- Literatura vezana TUR
- Psihološka pomoć djeci i odgajateljima
- Da bude više u grupi i da nešto napravi tj. radi s djecom
- Rad s darovitima nije samo u predškolskoj grupi

Od pedagoginje

- Nabava sredstva za djecu s TUR-u
- Nabavka materijala za senzornu stimulaciju

PROBLEMI INKLUZIJE IZAŠLI NA VIDJELO OVE PEDAGOŠKE GODINE

- prevelik broj djece u skupini
- nedostatak prostora
- problem edukacije odgojitelja i asistenata- da li postoji potreba za radionicama na temu inkluzije
- tko planira aktivnosti za dijete s tur
- osobni asistenti- treba se pobrinuti za njih
- nedostatak stručnjaka za sensoriku
- što je to individualizirani pristup
- da li je pomoć odgajateljima u programiranju rada i kreiranju organizacijsko-materijalnog konteksta u cilju zadovoljavanja djetetovih potreba bila efikasna

IV ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

4.1 Razvijanje programa podrške djeci s posebnim potrebama: darovitoj djeci, djeci s teškoćama u razvoju, te socijalno nekompetentnoj djeci osobito plašljivoj, sramežljivoj i povučenoj.

4.1.1. Razvijanje programa podrške socijalno nekompetentnoj djeci

Razvoj socijalne kompetencije djece i emocionalne otpornosti važan je dio prevencije poremećaja u ponašanju. Ovom segmentu odgojno-obrazovnog rada posvećuje se velika pozornost. Vrtić se već niz godina povezuje s drugim institucijama i provodi istraživanja i projekte. Kroz ta istraživanja i projekte, kao i stručno usavršavanje dobivena su bogata iskustva koje odgojitelji koriste i razvijaju kroz odgojno-obrazovni rad. Ove pedagoške godine formirana su dva tima odgojitelja koja su provodila projekte i istraživanja na ovom području. Na inicijativu i pod vodstvom odgojiteljice Maje Domazet formiran je tim odgojitelja u sastavu: G. Maleković, N. Pap, M. Ivanković, I. Bunetić, I. Nikolić, J. Kosanović Hatvalić i S. J. Skedar, koji se bavio pružanjem podrške plašljivoj, sramežljivoj i povučenoj djeci. Drugi tim odgojitelja u sastavu: S. Hribar, S. Ratkajec, A. Gabričević, M. Sabolek, Đ. Vugec i J. Kranjec, okupila je pedagoginja D. Rendulić u cilju primjene projekta Hrvatskog Crvenog križa „Odgoj za humanost od malih nogu“.

Podrška socijalno nekompetentnoj djeci i općenito podrška emocionalnom i socijalnom razvoj djece promišljena je kroz timska planiranja, izvještavanja i valoriziranja provedenog u svim odgojnim grupama. Tim odgojiteljica koji je okupila M. Domazet proveo je akcijsko istraživanje pod nazivom „Podrška djeci s internaliziranim ponašanjima, razvoj socijalnih vještina i prevencija rizičnih ponašanja osobito kod plašljivosti, sramežljivosti, povučenosti“. Inicijativa za provođenjem ovog istraživanja proizašla je iz zapažanja da se vrlo malo vremena posvećuje toj djeci ne samo u skupini nego općenito u vrtiću. Uzrok pronalazi u tome što su djeca ovakvih ponašanja „nevidljiva“ i neprimjetna te nisu zahtjevna. Ona ne oduzimaju previše vremena i ne privlače pažnju na sebe pa se odgojitelji okreću težim i izazovnijim situacijama kao i potencijalno opasnijima. Osobite kritike upućene su prema članovima stručnog tima zbog nedovoljne podrške ovoj populaciji djece, a temelje se na analizi Godišnjih izvještaja o radu vrtića od 2013./2014. do 2017./2018. pedagoške godine te mišljenju odgojitelja uključenih u istraživanje. Istraživanjem se željela podići kvaliteta podrške djeci s internaliziranim ponašanjima. Zadaća je bila utvrditi pojavnost internaliziranih ponašanja u Dječjem vrtiću Maslačak, uočavanje specifičnih ponašanja i interesa djece s internaliziranim ponašanjima, osvještavanje postupaka odgojitelja u odnosu na djecu s internaliziranim ponašanjem, procijeniti u kojim se situacijama odgojitelj treba uključiti i kako te na koji način će djelovati imajući na umu specifičnosti djeteta, razvoj socijalnih vještina i prevencija rizičnih ponašanja kod djece s internaliziranim ponašanjima, poticati otpornost djece razvojem socio-emocionalnih vještina te procijeniti roditeljsko razumijevanje i viđenje problema. Tim odgojitelja koji je provodio istraživanje sastajao se pet puta tijekom pedagoške godine u svrhu dogovaranja, valoriziranja i provođenja aktivnosti.

Prva faza sastojala se od identifikacije te djece, uočavanja njihovih jakih strana, rasprave oko podrške koja im se sada pruža. Provedene su individualne konzultacije s roditeljima te djece i dogovoreno da će ih se uključiti u radionice koje će se za njih organizirati na objektu. Svi roditelji dali su suglasnost i podržali nastojanja. U radionicu je bilo uključeno 12 djece. Odvijale su se u centralnoj kući i područnom objektu Brdovec. Ukupno je održano 19 radionica. Radionice su se temeljile na interesima djece za likovne aktivnosti i konstrukcije. Poticale su djecu da govore o svojim emocijama, da ih izraze i da se zauzmu za sebe. Kroz izlaganje uradaka koji su nastali u radionicama djeci je omogućena afirmacija. Kod većine djece uključene u radionice zapaženo je da se djeca raduju radionicama, bolje izražavaju osjećaje, živahnije razgovaraju, slobodnije traže pomoć, međusobno se dogovaraju, surađuju i pomažu, uz podršku i ohrabrenje odgojitelja i grupe uključuju se u aktivnosti koje su isprva odbijali, otvorenije iskazuju želje, proširili su krug prijatelja i međusobno se podržavaju.

U sklopu projekta „Odgoj za humanost od malih nogu“ odgojitelji su bili uključeni u dva stručna skupa koje je organizirao Crveni križ Zaprešića u suradnji s Crvenim križem Hrvatske (CKH) i Agencije za odgoj i obrazovanje (AZOO). S obzirom da je broj odgojitelja koji su se mogli uključiti u seminare CKH i AZOO ograničen, neki odgojitelji uključeni su u edukaciju u vrtiću. Program se provodio u 5 odgojno-obrazovnih skupina (Šafrani, Žabice, Jabučice, Pčelice, Zmajčeki). U tim skupinama nalazi se ukupno 132 djece. Skupine su smještene na četiri objekta: Centralna kuća Hr. Mladeži 4 u Zaprešiću, Trg mladosti 9 u Zaprešiću, Pavla Beluhana 2b, Brdovec i Šumska 1 a, Prigorje Brdovečko (Januševec). Program se sastoji od četiri cjeline: humane vrednote, priprema za izvanredne situacije, zaštita zdravlja i prevencija trgovanja ljudima. Kroz niz aktivnosti djeca su bolje upoznavala sami sebe i druge, učila su stvarati i njegovati prijateljske odnose, uočavala važnost dogovaranja i poštivanja pravila, učila kako se brinuti o svom zdravlju, tražiti i pružiti prvu pomoć. Pripremanje za izvanredne situacije i prevencija trgovine ljudima je samo-zaštitni program koji se dobro nadovezao na podršku socio-emocionalnom razvoju sve djece. Za provođenje programa odgojitelji su se koristili priručnikom i radnim listovima koje je izradio HCK na čelu s prof. Ivanom Zadržil. Odgojitelji priručnik smatraju velikom pomoći u radu. Za njega su pokazali interes svi odgojitelji u vrtiću, ne samo oni koji su planski uključeni u projekt. Odgojitelji su samoinicijativno međusobno razmjenjuju iskustva i posuđuju priručnik i radne listove. Možemo reći da su teme iz priručnika, koje se odnose na razvoj socijalnih vještina i zaštitu zdravlja, bile prisutne u svim odgojno-obrazovnim skupinama. Program je integriran u cjelokupni odgojno-obrazovni rad i nadopunjavao drugim aktivnostima. Odgojitelji smatraju da su te teme za djecu životno važne. Uočavaju da djeca naučeno primjenjuju u svakodnevnim životnim situacijama što utječe na kvalitetu odnosa i općenito života djeteta. Odgojitelji odgojno-obrazovne skupine A. Gabričević i M. Sabolek s djecom su napravili radionice za roditelje i prikaz rada na ovom projektu. Djeca su vodila radionice i prikazala roditeljima što i kao su učila. Pokazali su visoku razinu znanja i sposobnosti prezentiranja svoga znanja. O tome govore i izjave roditelja kao što su: „*Mnoštvo materijala. Vidljivo je puno uloženog truda. Nisam znala da se to sve sa djecom radi dok nam nisu prezentirali.*“ A. H.;

Osobito zanimljiv projekt usmjeren na emocionalni i socijalni razvoj provele su odgojiteljice T. Ključarić i L. Filipčić. Projekt su nazvale „Živjeti u miru“. Cilj projekta bio stvaranje kvalitetnih odnosa između djece i preuzimanje odgovornosti za svoja ponašanja. Projekt je nastao iz potrebe davanja podrške dječaku iz grupe s problematičnim oblicima ponašanja (neposluh, fizička i verbalna agresija prema djeci i odraslima). Njegovo je ponašanje imalo utjecaj na cjelokupnu atmosferu u skupini. Kroz niz priča, dramatizacija, vođenih razgovora i drugih planski osmišljenih aktivnosti djecu se poticalo na moralno rasuđivanje i uvježbavanje asertivnih oblika ponašanja. Kao rezultat rada na projektu proizašao je snažan osjećaj zajedništva među djecom, manje međusobnih konflikata i samostalnost djece u njihovu rješavanju, te ljubazno ophođenje djece međusobno. Kod spomenutog dječaka dogodili su vrlo mali pomaci na bolje, ali uz česte regresije, što bi se moglo povezati sa složenom obiteljskom situacijom. Iako su njegovi roditelji formalno surađivali s odgojiteljima, njihovi međusobni odnosi i cjelokupna obiteljska atmosfera, te modeli ponašanja vjerojatno imaju intenzivniji utjecaj.

4.1. 2 Razvijanje programa podrške darovitoj djeci

Identifikacija darovite djece

Odgajatelji prepoznaju ukupno N=93 darovite djece. Vide ih kao djecu koja u odnosu prema svojim vršnjacima mnogo toga čini prije, više, brže, uspješnije, bolje, drukčije. Dominantno su to djeca starija od 4 godine.

N=68 prepoznate djece uključeno je u proces identifikacije. Njihovi roditelji procjenjivali su ih na Upitniku za roditelje darovite djece od 3 – 7 godina, te na Upitniku za roditelje darovite djece do šeste godine. Osim toga, dopisali su ono što su smatrali relevantnim za dijete. Osobito se osvrnuli na igre, teme i druge aktivnosti koje su djetetu zanimljive, pitanja koja im postavlja i sl. Odgajatelji su dijete procjenjivali na tzv. Listi za opažanje ponašanja svojstvenom darovitom djetetu. Dodatno su opisivali dijete, njegove specifičnosti i interese, igre i aktivnosti koje voli, kao i one koje ne voli i izbjegava. Psihologinja je ukupno N=42 djece uključila u proces psihodijagnostike.

Prema tzv. troprstenastoj teoriji darovitosti njih N=22 može se smatrati potencijalno darovitom djecom.

Radionice za potencijalno darovitu djecu

Radionice za potencijalno darovitu djecu ove su se pedagoške godine održavale u zbornici na Brdovcu, te u tzv. kontejneru u centralnom objektu u Zaprešiću. Radi se o prostorima koji nisu adekvatno opremljeni, neatraktivni su, ne dozvoljavaju kontinuitet rada, onemogućavaju izbor aktivnosti prema vlastitom interesu itd. Iz navedenih razloga planirale su se aktivnosti koje se mogu završiti za kraće vrijeme, koje ne zahtijevaju previše kretanja, Pripremali su ih i vodili odgajatelji, najčešće Romana Janković, u suradnji s psihologinjom. Osobit naglasak željelo se staviti na razvoj kreativnog mišljenja i to kroz aktivnosti „znanost

na dječji način“ (eksperimenti - predviđanje, praćenje, zaključivanje) i zagonetke. Najveći interes djeca su pokazala za eksperimente, osobito eksperiment s vulkanom. U prosjeku je na radionicama bilo prisutno N=10 djece. Održane su 4 radionice.

Individualizacija programa za potencijalno darovitu djecu

Za djecu, koja se prema tzv. troprstenastoj koncepciji darovitosti smatraju potencijalno darovitim, izrađeni su individualizirani odgojno-obrazovni planovi (IOOP). Izrađuje ih u pravilu psihologinja u suradnji s odgajateljima. Temelje se na djetetovim snagama i interesima, a nastoje se poticati više razine misaonih procesa, kreativno mišljenje, a osobito djetetove socijalne i emocionalne vještine, posebno samoprezentacija. Izuzev pedagoga, ostali stručni suradnici u pravilu ne sudjeluju u individualizaciji programa za potencijalno darovitu djecu, s argumentom nedostatka vremena.

Specifični interesi potencijalno darovitu djecu

Tablica 4.1 Interesi darovite djece – procjene roditelja

INTERESI DAROVITE DJECE	f
RAZLIČITE IGRE	
- Društvene igre	12
- Puzzle	9
- Memory	3
- Mozgalice	3
- Zagonetke	2
- Šah	2
- Sudoku	1
- Križaljke	1
PREDČITAČKE AKTIVNOSTI	
- Slova, samostalno pisanje	10
- Samostalno čitanje	6
PRIČANJE PRIČA	
- Priče (koje mu netko čita ili priča))	5
- Smišlja priče	5
GOVOR-JEZIK	
- Strani jezici	2
DRAMSKO-SCENSKA AKTIVNOSTI	
- Gluma	2
- Kazalište	1
PREDMATEMATIČKE/MATEMATIČKE AKTIVNOSTI	
- Brojevi	8
- Zbrajanje i oduzimanje	5
KONSTRUKCIJA, GRAĐENJE	
- Lego kocke	11
LIKOVNE AKTIVNOSTI	
- Crtanje	9

GLAZBENO-PLESNE AKTIVNOSTI	
- Slušanje glazbe	5
- Pjesme	2
- Smišlja pjesme	2
- Smišlja melodiju	1
- Glazbeni instrumenti	1
- Ples	4
- Smišlja koreografije	1
SPORTSKE AKTIVNOSTI	
- Nogomet	5
- Atletika - trčanje	1
- Oktanski sportovi	1
SPECIFIČNE TEME	
- Životinje	6
- Strojevi	4
- Alati	4
- Proučavanje prirode (drveća, lišća, plodova, cvijeća, kamenja)	3
- Svemir	3
- Poslovi majstora	3
- Mehanika (vešmašina, auti i sl.)	2
- Automobili (marke automobila)	2
- Mjerenje vremena	2
- Ljudska anatomija (kako funkcionira ljudsko tijelo, organi i sl.)	2
- Titanik	2
- Dinosauri	2
- Kako mogu imati sliku iz maminog trbuha - ultrazvuk	1
- Postanak života na Zemlji	1
- Naše mjesto na Zemlji	1
- Digitalna tehnologija	1
- Superjunaci	1
- Svjetleća tijela	1
- Vrijednost novca	1
- Sportski klubovi	1
- Muzeji	1
- Moda	1
- Vozni redovi	1
- Registracije	1
- Društvene norme, te način na koji se donose	1
- Put oko svijeta	1
- Zemljopis (glavni gradovi, kontinenti i sl.)	1

Tablica 4.2 Interesi darovite djece – procjene odgojitelja

INTERESI DAROVITE DJECE		f
RAZLIČITE AKTIVNOSTI		
- Konstrukcijske aktivnosti; Lego kocke		11
- Predmatematičke aktivnosti		9

- Predčitačke	7
- Gluma; Dramsko-scenske	6
- Ples	5
- Sport; Nogomet	5
- Likovne aktivnosti	5
- Engleski jezik	4
- Priče	2
- Puzzle	1
- Glazba	1
- Strani jezik	1
SPECIFIČNI INTERESI	
- Životinje; Životinje dalekih krajeva	7
- Alati, strojevi; Sve što ima veze s tehnikom, popravljajanjem kućanskih aparata i sl.	4
- Enciklopedije	3
- Svemir	3
- Dinosauri	2
- Titanik	2
- Zanimanja (npr. vatrogasac)	1
- Logotipi automobilskih marki, nogometnih i hokejaških klubova	1
- Marke automobila i brodova	1
- Vlakovi, pruge	1
- Kompjutori	1
- Izumi	1
- Zastave	1
- Države	1

U sklopu 12. tjedna psihologije, preciznije 22. veljače 2019. godine, u Gradskoj knjižnici A. Kovačića održan je okrugli stol pod nazivom „Brinemo li dovoljno o darovitoj djeci“. Organizatorice su, osim psihologinje DV Maslačak, bile i Kristina Kulaš Ešegović, prof. psihologije, Centar za mladež Zaprešić, Ivana Markanjević Pintar, mag. psych., DV Vrtuljak, Zaprešić, Emina Paratušić, dipl. psihologinja, DV Bambi, Zaprešić,. Okruglom stolu prisustvovali su i psiholozi osnovnih škola u Zaprešiću, odgajatelji zaprešićkih dječjih vrtića, kao i roditelji darovite djece. Osjetljivost za posebne potrebe darovite djece generalno postoji, zaključak je okruglog stola. Međutim, uvjeti u kojima se njihove posebne odgojno-obrazovne potrebe zadovoljavaju dominantno su na vrlo niskoj razini. Među psiholozima Zaprešića zaposlenim u odgoju i obrazovanju postoji motivacija za sustavnim poticanjem darovitosti, međusobnom suradnjom i proaktivnošću. No, generalno gledajući, psiholozi u vrtiću i školi imaju preveliki obim poslova (djeca s posebnim potrebama, planiranje i praćenje, rad s odgajateljima/učiteljima, rad s roditeljima itd.) u skladu s čime ne uspijevaju dovoljno vremena odvojiti za ovo populaciju djece. Na žalost, ni tehničko-materijalni uvjeti im ne idu u prilog.

4.2 Razvoj osjetljivosti djece za održivi razvoj

4.2.1 Upoznavanje biljaka i briga o biljkama u neposrednoj okolini

Unazad dvije godine u vrtiću se provodio projekt kojim su oplemenjena vrtićka dvorišta. U centralnom objektu, područnom odjeljenju na Brdovcu i Januševcu uređeni su vrtovi. Općenito je vrtićki okoliš obogaćen i uljepšan biljem, osobito cvjetnjacima. Djeca su uključena u sadnju i brigu oko vrtova. Na ovom segmentu posebno su angažirani odgojitelji V. Kovačić, S. Bregeš, S. Hribar, A. Mihalić, S. Ratkajec, G. Putar, L. Skupnjak, J. Lopatić, ali i spremačice, domari i roditelji. Uočava se dobra sinergija, angažiranost i motiviranost svih sudionika. Udruga Ekoturistiko je i ove godine donacijama obogatila dvorište vrtića u Januševcu (stalci za cvijeće, sadnice, ograda za mali vrt). Sadeći i njegujući biljke djeca neposredno upoznaju i uče o biljnom svijetu koji ih okružuje i doprinosu kojim mogu uljepšati svoj okoliš.

Odgojitelji su kroz radionice izmijenili svoja iskustva u radu s djecom na ovom području i općenito svoja znanja o njezi biljaka i značaju pojedinih biljki, osobito onih koje djeca već tradicionalno upoznaju kroz odgojno-obrazovni rad u vrtiću (suncokret, bundeva, maslačak, hrast). Uočeno je da većina djece, osobito one koja žive u Zaprešiću, gotovo uopće nema neposrednog kontakta s biljkama u obiteljskom okruženju. Tim više su ove aktivnosti nužne i od višestrukog značenja za djetetov razvoj i kvalitetu života. Odgojitelji smatraju da je važna senzibilizacija i motiviranost odgojitelja za njegu i brigu o biljkama, da bi mogao usmjeriti i senzibilizirati djecu koja su mu povjerena.

4.2.2 Odgovorno postupanje s otpadom (razvrstavanje i recikliranje)

Korištenje sekundarnih sirovina, ambalažnog materijala i starih uporabnih predmeta tradicionalno je zastupljeno u svim vrtićima. Ti materijali dobivaju novu funkciju, obogaćuju dječju igru i odraz su kreativnosti odgojitelja, djece, pa i roditelja. U sklopu radionice, koju su vodile odgojiteljice G. Putar i L. Skupnjak, odgojitelji su razmijenili iskustva i ideje o korištenju ambalažnog materijala i sekundarnih sirovina u odgojno-obrazovnom radu.

Sastavni dio odgojno-obrazovnog rada je prepoznavanje materijala i važnost pravilnog odlaganja i smanjivanja otpada. Osobito se pazi na pravilno odlaganje papira i pažljivo postupanje s hranom. Manje se vodi računa o pažljivom odlaganju plastike tj. senzibiliziranju djece za tu problematiku, kao i za štednju vode i električne energije.

Značajan pomak u smanjivanju plastičnog otpada napravljen je izgradnjom pojilica na vrtićkim igralištima.

4.2.3 Upoznavanje kulturne baštine (osobito tradicijske igre i ručni rad)

Poznavanje vlastite kulturne baštine važan je dio izgradnje osobnog te kulturnog i nacionalnog identiteta. To je ujedno jedna od vrijednosti naglašena u Nacionalnom

kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Kroz posjete Jelačićevim Novim Dvorima, upoznavanjem dvoraca koje se nalaze u blizini vrtića na Brdovcu, posjetima galerijama i muzeju Brdovec djeca imaju prilike neposredno upoznavati svoju kulturnu baštinu. Takvi posjeti uobičajeni su i tradicionalni u odgojno-obrazovnom radu s djecom od 5 godina do polaska u školu. Predmeti koji su dio etnografske kulturne baštine sastavni su dio vrtićkog okruženja pa možemo reći da ih djeca svakodnevno promatraju i upoznaju. U svim odgojno-obrazovnim skupinama odgojitelji uče djecu narodne igre i plesove. Osobito se po tom ističu T. Ključarić, L. Filipčić, G. Maleković i M. Ivanković, ali možemo reći da nema odgojne grupe u kojoj ovi sadržaji nisu zastupljeni. T. Ključarić rado svoje znanje i iskustvo u radu na ovom području dijeli s kolegicama. Vodila je radionicu kojom je potakla kolegice na obogaćivanje odgojno-obrazovnog rada tradicijskim igrama.

Ove pedagoške godine uočava se veća zastupljenost upoznavanja djece s vrijednostima i osobitostima materinskoga jezika te narječja hrvatskih regija, a osobito s kajkavskom ikavicom koja je karakteristična za ovaj kraj. Odgojiteljice G. Maleković i M. Domazet provele su i projekt kojeg su nazvale „*Gledan didu čez oblok*“. Projektom se željelo postići da djeca pokazuju interesa za vlastito porijeklo i kulturu, ponos na vlastitu kulturnu baštinu te poštuju kulturu, običaje i izričaje drugih. Povod za projekt bilo je međusobno ruganje djece zbog različitih dijalekata kojima djeca govore. Kroz projekt djeca su imala prilike

upoznati i doživjeti bogatstvo i ljepotu različitih idioma hrvatskog jezika. U projektu su sudjelovali članovi djetetove obitelji, zaposlenici vrtića (osobito kuharica Darinka) koji su izvorni govornici kajkavske ikavice, profesori hrvatskog jezika i učenici osnovne škole A. Augustinčić, voditelji dječjeg odjela knjižnice A. Kovačić u Zaprešiću. Mjesto međusobnog druženja školaraca i vrtićke djece bila je knjižnica, ali i vrtić. Ovaj projekt je ujedno dobar primjer suradnje vrtića i škole, ali i drugih institucija i osoba u društvenoj sredini koji se bave ovim područjem. Projekt je prezentiran na Državnoj smotri projekta iz područja odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo. Bio je jako zapažen i dobio puno pohvala prosudbenog vijeća.

Ručni rad također je važan dio kulturne baštine, ali dobar način poticanja razvoja pažnje, fine motorike i kreativnosti djece. On je zastupljen u odgojno-obrazovnom radu, ali postoji potreba za njegovom većom zastupljenosti u programu. Ta potreba proizlazi ne samo iz njegove vrijednosti za razvoj djeteta, već i kao preventiva posljedica prevelike ekranizacije kojoj su djeca danas izložena. Odgojiteljica Đ. Vugec podijelila je s odgojiteljima svoje iskustvo u primjeni ručno rada s djecom u radionici koju je vodila u vrtiću. Radionica je provedena u veljači. Uočava se da je uspjela motivirati sudionike radionice (17 odgojitelja), da i one više koriste ove aktivnosti u radu s djecom.

4.3 Razvijanje i implementacija sigurnosno-zaštitnih programa

4.3.1 Program prevencije zlostavljanja djece (CAP)

CAP program proveden je tijekom veljače u 7 odgojno-obrazovnih skupina redovitog programa i 3 skupine programa predškole. Održano je ukupno 14 radionica. Programom je trebalo biti obuhvaćeno N=378 djece. Radionicama je u prosjeku bilo prisutno 81% djece. Na tri predavanja za roditelje (na svakom objektu po jedno predavanje) odazvao se 41 roditelj (10.85% roditelja). Provedba programa je prijavljena Udruzi „Korak po korak“, nositelju licence za Hrvatsku, koja je u tu svrhu osigurala potreban materijal. CAP tim radio e u sastavu: S. Košutić, S. Ratkajec, J. Lopatić, Z. Sindik, D. Rendulić, T. Ključarić, T. Picak, V. Jakševac, M. Frkanec, G. Škreblin. U odnosu na prošlu godinu tim je proširen za četiri člana. Povećanje broja educiranih odgojitelja smanjio je opterećenje dosadašnjeg tima i omogućio realizaciju programa u kraćem periodu. Za sudjelovanje u programu odgojitelji su djecu pripremali od rujna 2018. Koristili su se radnim materijalom koji je izradio CAP tim. S djecom se radilo na razvoju pojma o sebi, razlikovanju i verbaliziranju osjećaja, kontroli ljutnje ili bijesa, izražavanju i tehnikama fizičkog i simboličkog abreagiranja, rješavanju sukoba, te učenju o dječjim pravima i obavezama.

Radionice je procijenilo N=6 odgajatelja. Dobivene vrijednosti procjene za pojedine dimenzije kvalitete radionice prikazane su u Tablici 4.3 (Procjene su dobivene na skali od 4 stupnja pri čemu je 1 predstavljala najnižu, a 4 najvišu vrijednost procjene).

Tablica 4.3 Odgajateljske procjene kvalitete radionica za djecu

DIMENZIJA	PROSJEČNA Ocjena (M)	STANDARDNA DEVIJACIJA (σ)
Jesu li vaši općeniti dojmovi o radionici pozitivni?	4.00	0.000
Mislite li da je materijal prezentiran na radionici primjeren dobi djece?	4.00	0.000
Je li materijal jasno prezentiran?	4.00	0.000
Jesu li se djeca ugodno osjećala prilikom prezentiranja strategija koje su trebala usvojiti?	3.50	0.548
Mislite li da su informacije koje su djeca dobila na ovoj CAP radionici korisne?	4.00	0.000
Jesu li CASP-ovi pomagači/pomagačice profesionalno obavili svoje zadaće tijekom primjene programa u vašem vrtiću?	4.00	0.000
Biste li voljeli da se Cap ponovo provodi u vašem vrtiću?	4.00	0.000

Tablica 4.4 Dojmovi odgajatelja o radionicama za djecu

DIMENZIJA
Jesu li vaši općeniti dojmovi o radionici pozitivni?
DOBRE STRANE RADIONICE
- Jako je dobro da se provodi ovaj program od osoba koje su prošle edukaciju
- Djeca dolaze s radionica puni dojmova

- Igrokazi kojima se djeci može jasnije prikazati neka situacija
Mislite li da je materijal prezentiran na radionici primjeren dobi djece?
- Naravno, djeca se svakodnevno mogu dovesti u situaciju u kojoj se mogu prisjetiti što su čuli na radionici i to isto primijeniti.
Je li materijal jasno prezentiran?
- Da, kolegice su to lijepo prikazale.
Jesu li se djeca ugodno osjećala prilikom prezentiranja strategija koje su trebala usvojiti?
- Da - Osjećala su se ugodno i aktivno sudjelovala u radionici - Nelagoda kod neugodnih pitanja
Mislite li da su informacije koje su djeca dobila na ovoj CAP radionici korisne?
- Korisne su djeci i vrlo su lako pamtljive i primjenjive - Da, životno su važne.
Jesu li CASP-ovi pomagači/pomagačice profesionalno obavili svoje zadaće tijekom primjene programa u vašem vrtiću?
- Jako stručno
Biste li voljeli da se Cap ponovo provodi u vašem vrtiću?
- Važno je da sva djeca budu upoznata s mogućim situacijama.
Imate li planove za daljnje praćenje i razvijanje strategija naučenih na CAP radionici?
- Da, svakako. Djecu treba educirati i osnaživati. - Sve naučeno ćemo ponavljati i provoditi u daljnjem radu. - Da. - Rad prema priručniku

Ti odgojitelji smatraju da je tim stručan i kvalitetno provodi program, da djeca dolaze s radionica puni dojmova, da je program za djecu životno važan, da su djeci radionice upečatljive, pamte ih i rado o tome razgovaraju, te da s odmakom od radionice mogu govoriti o strategijama ponašanja koje su naučili. Program se smatra vrijednim, a njegov kontinuitet poželjnim.

Tijekom radionice nije otkriven niti jedan slučaj zlostavljanja djece. Djeca su se vrlo rijetko javljala za razgovor s voditeljima i uglavnom da bi im ispričali neke svoje doživljaje koji nisu povezani s radionicama.

4.3.2 Prometni odgoj

Prometni odgoj provodi se u svim odgojno-obrazovnim skupinama, a osobito mjesto zauzima u radu s djecom od 5 godina do polaska u školu. U tome se već tradicionalno surađuje s prometnom policijom u Zaprešiću. Posjet prometnog policajca djeci predstavlja upečatljiv doživljaj. Rado s njim razgovaraju o prometnim pravilima i problemima koje uočavaju u prometu. Ove godine bilo je poteškoća u organiziranju posjeta prometnog policajca odgojnim grupama, jer je na tom programu ostao raditi samo jedan policajac (prijašnjih godina na tome su radila dva policajca). Radi drugih obaveza policajac je često znao odgađati termine dogovorenih susreta. Uspio je posjetiti 5 odgojnih grupa na dvije lokacije (Brdovec i Zaprešč centralna kuća). Predviđeni su i dogovoreni posjeti odgojno-obrazovnim skupinama u Januševcu i Trgu mladosti 9, ali nisu realizirani.

U vrtiću Brdovec proveden je HAK-ov program „Vidi i klikni“ (11. 02. 2019. i 12. 02.2019.). Njime su bile obuhvaćene 4 odgojno-obrazovne skupine (tri redovitog programa i jedna program predškole). Program je djeci jako atraktivna i upečatljiv. HAK je bio voljan provesti radionice i u drugim objektima. Rekviziti koji se koriste u programu i koji su jako atraktivni zahtijevaju veliki prostor i široka ulazna vrata, pa u drugim objektima nije moguće njegovo provođenje.

Na nivou vrtića, a na inicijativu i pod vodstvom odgojiteljice S. Košutić, formiran je tim odgojitelja (J. Hatvalić, M. Frkanec, S. Varga) koji je osmislio projekt pod nazivom „Odgojitelji i roditelji znalci, u prometu sigurni malci“. Povod za provođenje projekta bili su poražavajući podaci koji su dobiveni provjerom autosjedalica, odnosno sigurnosti vožnje djece u auto sjedalicama, u objektima Brdovec i Januševac, od strane prometne policije i udruge Roda. Roditelji su se u jako malom broju odazvali na predavanje koje je na tu temu prošle godine vrtić organizirao u suradnji s udrugom Roda. Cilj projekta bio je podizanje prometne kulture roditelja, odnosno motiviranje roditelja da se u što većem broju odazovu na radionicu posvećenu sigurnosti djece u prometu i pružanje prve pomoći.

Razrađena je strategija djelovanja i provedene slijedeće aktivnosti:

- Upitnik za roditelje kojim se želi doznati koliko su roditeljima poznate sigurnosne mjere zaštite koje se odnose na vožnju djece u automobilu te da preispitaju svoju informiranost u ovom području;
- Izrađeni letci namijenjeni roditeljima: „Lista pitanja za roditelje“, „Zlatna pravila za sigurno kretanje pješaka u prometu“, „Savjeti roditeljima“;
- Istaknute tzv. motivacijske poruke „Može i drugačije“ kojima se željelo skrenuti pozornost na najčešće izgovore i neadekvatne modele ponašanja u prometu;
- Izrađeni veliki plakati - pozivi za predavanje;
- Svakom roditelju uručena je osobna pozivnica kojima se željelo naglasiti važnost teme;
- Predavanje za roditelje „Zaštita i sigurnost djece u prometu“ – statistički podatci stradavanja djece u prometnim nesrećama, prezentacija rezultata provedenog upitnika za roditelje, važnost prometnog odgoja u predškolskoj dobi, kako pomoći djeci da budu bolji pješaci i biciklisti, sigurno u autosjedalici, pružanje prve pomoći na mjestu nesreće;
- Informiranje roditelja o važnosti prometnog odgoja putem internetske stranice vrtića.

28. studenog 2018. organiziran je roditeljski sastanak na kojeg su se odazvala 33 roditelja. 67% roditelja sastanak je procijenilo maksimalnom ocjenom. Kao kvalitetu izdvojili su dobivene informacije o korištenju autosjedalice, obnavljanje znanja iz prve pomoći i dodatnu edukaciju o sigurnosti djece u prometu.

U odgojno-obrazovnom radu s djecom također je naglasak stavljen na mjere sigurnosti prilikom vožnje u automobilu, za razliku od prijašnjih godina u kojima se djecu više

senzibiliziralo za opasnosti kretanja u prometu s pozicije pješaka. Razlog tome je što većinu djece roditelji dovoze i odvoze iz vrtića u automobilu.

4.3.3 Odgoj za humane vrednote od malih nogu (sprječavanje katastrofalnih posljedica izvanrednih situacija)

O radu na ovom projektu koji provodi Hrvatski Crveni križ (HCK) u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje već je dosta rečeno s aspekta njegove vrijednosti u socijalnom i emocionalnom razvoju djeteta, tj. s perspektive jačanja djetetove otpornosti (poglavlje 4.1.1 - Razvijanje programa podrške socijalno nekompetentnoj djeci). Taj program sadrži tri cjeline (zaštita zdravlja, prevencija trgovanja s ljudima i priprema za izvanredne situacije) koje su ustvari sigurnosno-zaštitni program. Taj program obogatio je oblike učenja djece o tim temama. Dobro se nadovezuje na CAP program i druge, već tradicionalne aktivnosti koje se u vrtiću provode na tu temu. Odgojiteljima daje gotove ideje kako s djecom raditi i uvježbavati strategije ponašanja kojima se mogu zaštititi i snaći u opasnim situacijama.

Sastavni dio odgojno-obrazovnog rada u vrtiću, osobito s djecom od 5 do 7 godina je rad na prevenciji katastrofalnih posljedica izvanrednih situacija. Do sada se u vrtiću s djecom najčešće učilo o opasnostima od vatre, prometnim nezgodama, poplavama i sl. i upoznavalo službe od kojih možemo tražiti pomoć te načina na koji se pomoć traži. Odlazilo se u posjet ili su vrtić posjećivali vatrogasci, hitna služba i policija. Uvježbavala se evakuacija iz vrtića u slučaju požara i sl. Druženje s vatrogascima uvijek je djeci posebno zanimljivo i uzbudljivo. U svibnja 2019., u poslijepodnevnim satima, djeca, roditelji i odgojitelji imali su priliku prisustvovati vatrogasnoj vježbi gašenja požara u vrtiću Januševac i spašavanja unesrećenih. Između ostalog, cilj vježbe bio je i provjeriti plan evakuacije zgrade. Vježbu je izvela Vatrogasna zajednica Općine Brdovec koju su činili članovi DVD-a Brdovec i Zdenci Brdovečki te Središnje vatrogasne postrojbe DVD Šenkovec. Nakon vježbe djeca i roditelji su mogli razgledati vatrogasna vozila, družiti se s vatrogascima i kroz igru iskušati svoju spretnost u korištenju mlaznica. Događaj su popratili i lokalni mediji.

U sklopu programa „Odgoj za humane vrednote od malih nogu“ djece uče kako se ponašati i tražiti pomoć. Učenje o tome kako se zaštititi u slučaju potresa do sada je bilo vrlo malo zastupljeno u vrtićkom programu. I sami odgojitelji nisu do sada o tome imali dovoljno informacija. Ove teme djeci su pomalo apstraktne. Način na koji im se kroz program približavaju jako im je zanimljiv. Pokazuju interes i ponos na naučeno. Putem plakata, individualnih mapa djeteta i prikaza projekta za roditelje kroz radionice koje su vodila djeca, roditelji su imali uvid u to što i kako djeca uče i razumiju te teme. Ujedno su to roditeljima bile prilike za učenje zajedno s djecom. Iz izjava roditelja vidljivo je da su iznenađeni i oduševljeni time koliko djeca znaju i uče o životno važnim temama.

Možemo zaključiti da su sve aktivnosti kroz koje djeca uče kako se zaštititi i spriječiti katastrofalne posljedice izvanrednih situacija od životne važnosti za dijete i odrasle koji su dužni zaštititi dijete. Program „Odgoj za humane vrednote od malih nogu“ dao je novu

kvalitetu u odgojno-obrazovnom radu na ovom području. Dobro bi ga bilo primijeniti u svim odgojno-obrazovnim skupinama. Do sadašnja primjena pokazala je da djeca uspješno mogu usvajati samozaštitna ponašanja u ranoj predškolskoj dobi tj. da je program primjenjiv u radu s djecom u 4. god. života (iskustvo odgojiteljica Đ. Vuげec i J. Kranjec), a ne samo s djecom u 6. i 7. godini života, kao što je bilo do sada uobičajeno.

4.4 Obogaćivanje redovitog programa sportsko-rekreativnim sadržajima unutar i van vrtića, osobito za djecu u godini prije polaska u osnovnu školu

Uz maksimalno korištenje vanjskih prostora i prilagođavanja unutarnjeg prostora vrtić se povezuje s udrugama i sportskim organizacijama u cilju uključivanja djece u sportsko-rekreativne programe izvan vrtića. Ti programi uglavnom su usmjereni na djecu u 6. i 7. Godini života. U Tablici 4.5 prikazani su programi u kojima su djeca sudjelovala ove pedagoške godine.

Tablica 4.5 Sportsko-rekreativni programi u 2018/19. pedagoškoj godini

Program	Partner /nositelj programa	Mjesto održavanja programa	Vrijeme	Broj djece
Sportski susreti vrtića Vrtuljak i Maslačak	Školski sportski savez „Zaprešićki kraj“	Dvorana SRC Inter	14.11.2018.	88
Škola rolanja	Medosport	Sportski centar Kuna, Zagreb, J. Analla bb	15.10.- 19.10.2018.	59
Zimovanje na Sljemenu	Trakostyan – Toours d.o.o	Sljeme – Snježna kraljica	28.01.- 31.01.2019.	19
Škola klizanja	Sportsko društvo Rolica	Klizalište u Zaprešiću	14.01- 25.01.2019.	54
Plivanje	HAPK Mladost	Plivalište Mladost Zagreb	08.04.- 17.04.2019.	115
„Olimpijada“ vrtića Maslačak	Školski sportski savez „Zaprešićki kraj“	Nogometno igralište u Brdovcu	31.05.2019.	167

Organizacija i provođenje sportsko-rekreativnih programa zahtjevni su za organizaciju i odgojitelje koji ih provode. Djeci predstavljaju veselje i imaju višestruki korisni učinak na zdravlje i razvoj djece, tim više što ni jedan objekt vrtića nema sportsku dvoranu, Svi programi bili su dobro organizirani i kvalitetno provedeni.

Odgjitelji predškolskih grupa smatraju kako bi se neki od sportskih programa trebali realizirati godinu ranije zbog pretrpanosti programa u godini prije polaska u školu. Navode da je nedostatak dvorane otegotna okolnost u pripremanju djece za sportske susrete jer ovise o vremenskim uvjetima i da je dovoljno organizirati „Olimpijadu“ vrtića.

4.5 Primjena programa predškole za djecu u godini dana prije polaska u osnovnu školu

Tablica 4.6 Znanja, vještine, sposobnosti na koje su se odgajatelji dominantno orijentirali prilikom izrade izvedbenog plana, češće planirane tematske cjeline, najveća postignuća

KOMPETENCIJE	f
SOCIO-EMOCIONALNI	
- Empatija	3
- Tolerancija na različitost	2
- Zauzimanje za sebe	2
- Rješavanje sukoba na konstruktivan način	2
- Uvažavanje drugih ljudi i njihovog mišljenja	1
- Poboljšali su samopouzdanje u javnim nastupima	1
- Promet i snalaženje u prometu	2
- Samozaštitne vještine	1
- Uočavanje i reagiranje u opasnosti	1
- Životno-praktična postignuća	1
UKUPNO	16
SPOZNAJA	
- Predčitačke i predmatematička vještine	2
- Kognitivne vještine (npr. serijacija)	1
- Povezivanje i zaključivanje	1
- Dobre komunikacijske vještine na engleskom i hrvatskom	1
- Grafomotorika	1
UKUPNO	6

Tablica 4.6 upućuje na zaključak prema kojem su se u promišljanju programa odgajatelji u najvećoj mjeri usmjeravali na poticanje socijalno-emocionalnih vještina djece. Zaključuju, u zajedničkoj diskusiji na odgajateljskom vijeću, kako su upravo socijalne vještine, osobito samozaštitne, nešto s čime djeca moraju „izaći iz vrtića“. Završna svečanost skupine Jaglaci (odgajateljice Filipčić i Ključarić), pod nazivom „Živjeti u miru“, na vrlo impresivan je način uspjela sintetizirati sve ono što su djeca u vrtiću imala priliku uvježbavati i naučiti o kvalitetnim međuljudskim odnosima, pozitivnom poimanju sebe i razumijevanju vlastitih emocija.

Poticanju kognitivnih vještina, osobito predčitačkih i predmatematičkih, također se posvećivala posebna pažnja u promišljanju programa, na što ukazuje i dječja postignuća.

Od osam odgojno-obrazovnih skupina, u kojima su bila uključena djeca školski obveznici, samo su dvije bile homogene s obzirom na dob. U jednoj mješovitoj odgojnoj skupini, u kojoj dominiraju trogodišnja djeca, bilo je svega pet predškolaca. To je značajno otežavalo organizaciju programa u koje se tradicionalno uključuju predškolci. Osim toga, u godini prije polaska u osnovnu školu od velike važnosti za kompletan razvoj djece, osobito na segmentu spoznaje, smatraju odgajatelji, važan je i utjecaj referentne vršnjačke skupine. U heterogenim dobnim skupinama dijete ima priliku doživjeti sebe u različitim odnosima, s

djecom različitih mentalnih dobi, razvojnih i individualnih osobitosti i na taj način izmjenjivati vlastita iskustva. Mlađa djeca uče od starijih, a stariji na taj način organiziraju svoje znanje i potvrđuju kompetencije. Uz vlastite trenutne mogućnosti, dijete uz poticaj može postići mnogo više, u smislu razvoja apstraktnih psihičkih funkcija na višoj razini od one u kojoj trenutno razmišlja. To je tzv. zona proksimalnog razvoja, koja se određuje rješavanjem problemskih situacija uz poticaj odraslih ili u suradnji sa sposobnijim vršnjacima. U mješovitoj skupini starija djeca mogu biti poticaj mlađima za dostizanje zone proksimalnog razvoja. Međutim, iskustva odgajatelja uključenih u spomenutu raspravu na odgojiteljskom vijeću, govore da su u „čistim“ predškolskim skupinama, generalno gledajući, školski obveznici značajno bolje procijenjeni na kriterijima spremnosti za školu. S druge strane, heterogenost grupe utjecala je na razvoj njihove osjetljivosti za potrebe mlađih, dok su mlađa djeca bila motivirana za složenije zadatke i generalno su puno brže napredovala, u skladu s gore opisanim utjecajem dobno heterogenih grupa. Mogli bi zaključiti, dobno mješovite grupe svakako, ali pod uvjetom da je u grupi više starije djece.

Predlaže se i rasterećenje programa predškolskih grupa. Odgajatelji smatraju da bi neke dodatne programe, konkretno plivanje, rolanje i sportske susrete trebalo realizirati u tzv. starijim grupama (dvije godine prije polaska u osnovnu školu).

Procjena spremnosti djece za školu

U redovitom programu bilo je ukupno N=130 školskih obveznika, a u programu predškole njih N=51 ($\Sigma=181$).

Tijekom siječnja i veljače psihologinja je provodila individualna testiranja (LB-R, RCM, TSŠ, prema potrebi WISC) na osnovi kojih su upotpunjena mišljenja o spremnosti djece za školu. Testirana su sva djeca (LB-R). Kod većine je primijenjen i TSŠ. Logoped je kod sve djece školskih obveznika provjerio fonološku svjesnost. 35 djece redovitog programa i 18 djece programa predškole nije razvilo vještine glasovne analize i sinteze.

Održane su tri edukativne radionice za roditelje na temu „Kako pripremiti dijete za školu – Mala škola za veliku školu (13. 11. 2018. u Zaprešiću, 24. 01. 2019. u Brdovcu i 29. 02. 2019. u Januševcu). Sve je vodila logopedinja.

Svi roditelji djece školskih obveznika imali su prilike kroz razgovore s logopedinjom i psihologinjom upotpuniti svoje mišljenje o djetetovoj spremnosti za školu. S psihologinjom je razgovaralo njih N=74, a s logopedinjom njih N=37.

Povjerenstvo za utvrđivanje psihofizičkog statusa djece prije polaska u osnovnu školu odgodilo je upis za N=4 djece.

4.6 Implementacija programa ranog učenja engleskog jezika kroz redoviti desetsatni program

Program ranog učenja engleskog jezika kroz redoviti desetsatni program odvijao se i tri odgojno-obrazovne skupine, jedan u Brdovci i dvije u centralnoj kući. Vode ga odgojiteljice: N. Božić, I. Vinković, Lj. Školnik, A. Huf, A. Španiček i K. Podolšak. A. Španiček i

K. Podolšak program realiziraju tek prvu godinu, dok druge odgojiteljice već imaju višegodišnje iskustvo u realizaciji programa. Odgojiteljice međusobno surađuju i razmjenjuju iskustva i materijale. Kontinuirano se stručno usavršavaju i koriste nova iskustva u svom radu. Ove godine su pokrenule inicijativu za uključivanje u Erasmus + program. Formirale su tim na čelu s Lj. Školnik, koji je popunio obrazac za prijavu na natječaj. Zbog velikog broja pristiglih prijava i pomanjkanja iskustva na ovom planu projekt nije prihvaćen. Dobiveni su korisni savjeti za slijedeću prijavu.

Odgojiteljice N. Božić i I. Vinković su u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini The Dogs provele niz zanimljivih projekata, od kojih valja izdvojiti projekt „Djeca i mediji“. Cilj projekta bio je omogućiti djeci da upoznaju medije tj. različite oblike komuniciranja i prezentiranja. Ujedno su željele senzibilizirati djecu za opasnosti na koje ovdje mogu naići. Već tradicionalno u projekt su bili uključeni i roditelji. Posjetili su lokalne medije, HRT, HR nogometnu reprezentaciju, surađivali s Centrom za tehničku kulturu Zaprešić i dr. O njima se pisalo u tisku, a i sami su snimili film kroz koji su se prezentirali. Projekt su prikazali za javnost, a prije svega za roditelje, u kino dvorani Brdovec.

Odgojiteljice A. Huf i Lj. Školnik u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini Minionsi kroz godinu proveli projekt koji su nazvali „Osoba tjedna“. Stvarano je poticajno okruženje kroz koje su djeca proširivala spoznaje o sebi, razvijala pozitivnu sliku o sebi, samopouzdanje i učila o komunikaciji i odnosima s drugima. Kontinuirana komunikacija s roditeljima u svrhu stjecanja saznanja o podrijetlu djeteta, njegovim jakim stranama i interesima omogućila je kreiranja bogatog i poticajnog okruženja koje afirmira dijete i njegovu obitelj. Roditelji, djeca i odgojitelji postali su partneri u zajednici koja uči. Roditelji su potaknuti da sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu kroz pomaganje djetetu u izradi plakat putem kojeg dijete prezentira sebe i svoju obitelj. Omogućeno im je gostovanje u odgojnoj grupi, organizirane posjete svom radnom mjestu, domu i sl. Te aktivnosti sve više su zblizavale djecu i roditelje. Svojim kompetencijama i sposobnostima te okruženjem u kojem žive i rade roditelji su postali bogati izvor učenja. Individualnim posebnostima, kulturnim identitetom i kreativnošću roditelji su postali partneri ne samo u obogaćuju odgojno-obrazovni procesa već ustanove u cjelini. Kroz izjave djece i roditelja vidljivo je da im te aktivnosti puno znače tj. da svi sudionici, djeca, roditelji i odgojitelji, dobivaju priliku za afirmaciju, učenje, rast i razvoj.

Iskustva u radu na ovom projektu odgojitelji su podijelili na stručnom skupu za odgojitelje i stručne suradnike Agencije za odgoj i obrazovanje (AZOO), pod nazivom „Okruženje za učenje“, održanom 8. svibnja 2019. u Sv. Nedjelji. Postigle su velik zainteresiranost auditorija i dobile puno pohvala.

Odgojiteljice K. Podolšak i A. Španiček u odgojno-obrazovnoj skupini Cookies radile su s mlađom djecom (uglavnom s djeca u 4. godini života). Provodile su sklopove aktivnosti koji su bili usmjereni na brigu o sebi i svom zdravlju, upoznavanje boja te biljnog i životinjsko svijeta koji djecu okružuje. U radu su dosta koristile priče, poeziju za djecu i igre s pjevanjem i sl.

Možemo reći da svi odgojitelji koji provode program koriste suvremene oblike rada i ulažu velik trud u postizanje partnerstva s roditeljima te prezentiranje postignuća. Roditelji iskazuju zadovoljstvo kvalitetom programa. O tome svjedoče njihove pohvale i velika uključenost u život djece u vrtiću. Malo je manja uključenost roditelja u odgojno-obrazovni rad u odgojno-obrazovnoj skupini Cookies. Radi se o mlađoj djeci i tek prvoj godini u programu.

4.7 Priprema za provođenje Programa ranog učenja njemačkog jezika kroz redoviti desetsatni program

Grad Zaprešić već dugi niz godina provodi projekt „Model Zaprešić - učenje njemačkog jezika kroz obrazovni sustav od vrtića do zaposlenja“. Grad je ponudio potporu za uključivanje vrtića u ovaj projekt. Vrtić nije imao kadar koji bi mogao provoditi program ranog učenja njemačkog jezika, stoga je prvi korak bio uputiti zainteresirane odgojitelje na dodatno obrazovanje. Interes su pokazale 4 odgojiteljice i ravnateljica (G. Hrkač, A. Kosantek, I. Vinković, R. Janković i G. A. Hübl). Paralelno se formirala odgojno-obrazovna skupina djece čiji roditelji su izrazili želju da im djeca uče njemački jezik kroz redoviti desetsatni program. Obrazovanje odgojitelja je još u tijeku pa nije bilo moguće zatražiti verifikaciju programa od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja. Ipak odgojiteljice G. Hrkač i A. Kosantek kroz odgojno-obrazovni rad senzibiliziraju djecu za njemački jezik i kulturu.

Možemo reći da su poduzeti prvi koraci za uključivanje u projekt grada Zaprešića „Model Zaprešić – učenje njemačkog jezika kroz obrazovni sustav od vrtića do zaposlenja“.

4.8. Kulturno-umjetnički sadržaju u vrtiću i izvan vrtića

Realizirano prema planu dogovorenom u rujnu. Svaki objekt je imao svoj plan. Vrlo malo se odstupalo od dogovorenog.

Tablica 4.7 Kulturno-umjetnički programi kojima je obogaćivan redoviti program

PREDSTAVA	DATUM	BROJ DJECE
Kazalište Prijatelj (H. Zalaz) „Pavao i njegov glavao“	1.10.2018.	90
Kazalište „Lutonjica“ „Tko može prijatelj biti“	4.10.2018.	73
Studio Z „Prometna priča	10.10.2018.	116
Svijet lutaka „Neposlušno mače“	12.10.2018.	125
Knjižnica A. Kovačić, Zaprešić promocija slikovnice M. Šimleša „Suli u avanturi“	09.11.2019.	47
Jozo Bozo „Čarobni semafor“	12.11.2019.	93
Kazalište lutaka „Bambi“	29.11.2018.	150

Kazalište Trešnja „Orašar“	07.12.2018.	116
Zagrebačko kazalište lutaka „Tko je Videku napravio košuljicu“	23.05.2018.	51
Zaprešićko kazalište za djecu i mladež, „Sv. Nikola“	12.12.2018.	216
Laboratorij zabave „Zviždostrašni div“	26.02.2019.	154
Studio Z „Putovanje malog puža“	26.02.2019.	153
Kazalište Trešnja „Trnoružica“	04.04.2019.	154
	05.04.2019.	130
Zaprešićko kazalište za djecu u mladež – PU Zaprešić „Pismo iz Zelengrada“	15.04.2019.	212

4.9 Uključivanje u UNICEF-ov program „Škole za Afriku“

U projekt su se uključile 4 odgojno-obrazovne skupine (Zmajčeki, Jabučice, Žabice i Medvjedići) s odgojiteljicama N. Pap, S. Ratkajec, A. Gabričević, M. Sabolek, I. Nikolić, B. Cvetko, R. Janković i S. Hribar. Radi se o 110 djece. Dvije odgojne skupine nalaze se u centralnom objektu u Zaprešću, a dvije na Brdovcu. Za uključivanje u projekt dobile su odobrenje i podršku roditelja. Djeca su kroz projekt imala prilike upoznati život djece u Africi i usporediti ga s uvjetima u kojima oni žive. U tome su im pomagali roditelji, prijatelji i dr. ljudi koji su živjeli u Africi i bili uključeni u neke humanitarne misije. U svim grupama bilo je roditelja ili drugih članova obitelji koji su mali to iskustvo i rado ga podijelili s djecom.

U odgojno-obrazovnim skupinama Jabučice i Zmajčeki projekt je trajao od 22. 10. do 24. 12. 2018., a u odgojno-obrazovnim skupinama Medvjedići i Žabice, na Brdovcu, projekt je trajao od 01. 01. do 10. 06. 2019. Ukupno je prikupljeno 4. 325,70 kn i uplaćeno na račun UNICEF-a. U Zaprešću su djeca sama napravila uplatu, u sklopu posjeta Zagrebačkoj banci, što je bila dodatna kvaliteta cjelokupnog procesa.

Novac se u Zaprešću prikupljao prodajom ukrasa i čestitki u sklopu Božićnog sajma grada Zaprešića. Djeca i roditelji su se izmjenjivali u vođenju štanda i prezentiranju projekta široj javnosti. Sve je bilo popraćeno od strane lokalnih medija. U Brdovcu sredstva su prikupljanja prodajom odjeće, obuće, torbica, igračaka, slikovnica, knjiga prikupljenih od strane roditelja i djece. Za prodaju su odgovornost preuzeli roditelji i djeca. U sklopu događanja priređena je „modna revija“ na kojoj su djeca i roditelji nosili kreacije napravljene od recikliranih materijala, te nastup djece kroz koje je dočaran život u Africi. Uz to roditeljima i djeci su bile ponuđene sportske i likovne radionice. Možemo reći da je manifestacija okupila oko 400 sudionika, djece, njihovih članova obitelji i drugih zainteresiranih građana općine Brdovec.

Ovaj projekt je dosta zahtjevan za odgojitelje i vrtić u cjelini. Osim humanitarnog djelovanja i pozitivnog učinka koje ima na razvoj djetetove osobnosti, vrijednost ovog projekta vidimo u međusobnom boljem povezivanju obitelji i općenito vrtića i društvene zajednice.

V STRUČNO USAVRŠAVANJE ODGOJITELJA I OSTALIH ZAPOSLENIKA

Stručno usavršavanje unutar ustanove

Godišnjim planom i programom ustanove planirano je više tematski različitih edukativnih radionica, u koje su se odgajatelji i stručni suradnici mogli uključiti slijedom vlastitih interesa. To su:

1. „Rad s djecom s teškoćama u razvoju“ - koordinatorica radionice – defektologinja Tihana Picak;
2. „Rad s potencijalno darovitom djecom“ - koordinatorica radionice – psihologinja Zvezdana Sindik;
3. „Razvoj socijalne kompetencije djece, osobito plašljive, sramežljive i povučene djece“ – koordinatorica radionice – odgajateljica Maja Domazet;
4. Učenja i poučavanja u funkciji razvoja dječje kompetencije za održivi razvoj – koordinatorica radionice – odgajateljica Vlatka Kovačić;
5. „Rad s roditeljima u cilju jačanje kompetencija roditelja za zaštitu djece u prometu“ – koordinatorica radionice – odgajateljica Suzana Košutić;
6. „Odgoj za humanost od malih nogu (program Hrvatskog Crvenog križa)“ – koordinatorica radionice – pedagoginja Dina Rendulić

Tablica 5.1 Tema, vrijeme, voditelji/koordinatori i sudionici održanih internih stručnih aktiva

RADIONICA: Priprema odgojitelja za prijem nove djece i njihovih roditelja		
VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI
Nikolina Mlikotić Dina Rendulić Zvezdana Sindik Anja Zorko Tihana Picak	29. 08. 2018.	1. G. Erdelja 2. M. Miketa 3. A. Mihalić 4. V. Šalković 5. K. Podolšak 6. G. Škreblin 7. J. Šarušić 8. B. Lopatić 9. M. Tursan 10. A. Španiček 11. M. Kuharić 12. T. Mufić
	01. 03. 2019.	1. I. Bunetić 2. V. Čirjak 3. E. Vrbat 4. I. Lehner
RADIONICA: Rad s roditeljima u cilju jačanje kompetencija roditelja za zaštitu djece u prometu		
VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI
Suzana Košutić	11. 10. 2019.	1. Martina Frkanec 2. Snježana Varga 3. Jelena Kosanović Hatvalić 4. Nikolina Mlikotić

RADIONICA: Podrška djeci s internaliziranim ponašanjima, razvoj socijalnih vještina i prevencija rizičnih ponašanja osobito kod plašljivosti, sramežljivosti i povučenosti			
TEMA I VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI	
1. fokus grupa - Maja Domazet	16. 10. 2018.	1. Gordana Maleković 2. Nada Pap 3. Marija Ivanković 4. Iva Nikolić 5. Jelena Kosanović Hatvalić 6. Gabrijela Erdelja	
2. fokus grupa - Maja Domazet	26. 11. 2018.	1. Ivana Bunetić 2. Jelena Kosanović Hatvalić 3. Gabrijela Erdelja 4. Iva Nikolić 5. Gordana Maleković 6. Marija Ivanković 7. Nada Pap	
3. fokus grupa – Maja Domazet	18. 02. 2019.	1. Ivana Bunetić 2. Jelena Kosanović Hatvalić 3. Gabrijela Erdelja 4. Iva Nikolić 5. Gordana Maleković 6. Marija Ivanković 7. Nada Pap 8. Sandra Šimunić	
4. fokus grupa – Maja Domazet	17. 04. 2019.	1. Ivana Bunetić 2. Jelena Kosanović Hatvalić 3. Gabrijela Erdelja 4. Iva Nikolić 5. Gordana Maleković 6. Marija Ivanković 7. Nada Pap 8. Sandra Šimunić 9. Suzana Janušić Skledar	
RADIONICA: Učenje i poučavanje u funkciji razvoja dječje kompetencije za održivi razvoj.			
TEMA I VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI	
Upoznavanje biljaka i briga o biljkama u bližoj okolini – Suzana Bregeš i Vlatka Kovačić	22. 10. 2018.	1. Anica Mihalić 2. Vera Jakševac 3. Biserka Lopatić 4. Jasna Šarušić 5. Ljiljana Mišković 6. Nada Petruša 7. Jasenka Kranjec 8. Grozdana Hrkać	9. Tamara Čabraja 10. Marija Miketa 11. Andreja Kosantek 12. Snježana Hribar 13. Vesna Šalković 14. Dragica Prša 15. Brankica Cvetko 16. Jadranka Lopatić 17. Lidija Skupnjak
Izrada igračaka i drugih uporabnih predmeta od ambalažnog materijala i sekundarnih sirovina – Gordana Putar i Lidija Skupnjak	28. 11. 2018.	1. Anica Mihalić 2. Vera Jakševac 3. Biserka Lopatić 4. Jasna Šarušić 5. Ljiljana Mišković	10. Tamara Čabraja 11. Marija Miketa 12. Andreja Kosantek 13. Vesna Šalković 14. Dragica Prša

		6. Jasenka Kranjec 7. Grozdana Hrkać 8. Vlatka Kovačić 9. Maja Tursan	15. Jadranka Lopatić 16. Lidija Skupnjak 17. Suzana Bregeš
Pletenje – ručni rad – Đurđica Vugec	13. 02. 2019.	1. Anica Mihalić 2. Biserka Lopatić 3. Jasna Šarušić 4. Ljiljana Mišković 5. Jasenka Kranjec 6. Grozdana Hrkać 7. Maja Tursan 8. Brankica Cvetko	9. Tamara Čabraja 10. Marija Miketa 11. Andreja Kosantek 12. Vesna Šalković 13. Dragica Prša 14. Lidija Skupnjak 15. Suzana Bregeš 16. Barica Javorić 17. Vera Jakševac
Tradicijske igre za odgojitelje – Tanja Ključarić	14. 05. 2019.	1. Anica Mihalić 2. Biserka Lopatić 3. Jasna Šarušić 4. Jasenka Kranjec 5. Grozdana Hrkać 6. Maja Tursan 7. Brankica Cvetko	8. Tamara Čabraja 9. Marija Miketa 10. Andreja Kosantek 11. Vesna Šalković 12. Barica Javorić 13. Vera Jakševac 14. Vlatka Kovačić 15. Jadranka Lopatić
Radionica: Rad s potencijalno darovitom djecom			
TEMA I VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI	
Darovito dijete u vrtiću – Zvezdana Sindik	30. 10. 2018.	1. Kristina Podolšak 2. Gordana Škreblin 3. Tihana Mufić 4. Romana Janković	
Osnovne postavke NTC sustava učenja – Romana Janković i Gordana Škreblin	11. 12. 2018.	1. Kristina Podolšak 2. Zvezdana Sindik 3. Tihana Mufić	
Poticanje kreativnog mišljenja – Zvezdana Sindik, Romana Janković, Gordana Škreblin	26. 02. 2019.	1. Kristina Podolšak 2. Lidija Filipčić 3. Tihana Mufić	
Zašto su darovita djeca rizična populacija	13. 05. 2019.	1. Kristina Podolšak 2. Romana Janković 3. Tihana Mufić 4. Gordana Škreblin	
RADIONICA: Rad s djecom s teškoćama u razvoju			
TEMA I VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI	
Bihevioralni pristup u radu s djecom s TUR - Tihana Picak	30. 10. 2018.	1. Zvezdana Sindik 2. Gordana Putar 3. Katica Virag 4. Marina Mađerić 5. Mateja Hopek 6. Tanja Ključarić	
Bihevioralni pristup u modifikaciji ponašanja – Tihana Picak	27. 11. 2019.	1. Lidija Filipčić 2. Gordana Putar 3. Katica Virag	

		4. Marina Mađerić 5. Mateja Hopek 6. Tanja Klučarić
Vizualna podrška u radu s djecom s TUR – Tihana Picak	14. 02. 2019.	1. Lidija Filipčić 2. Gordana Putar 3. Katica Virag 4. Marina Mađerić 5. Mateja Hopek 6. Tanja Klučarić 7. Zvezdana Sindik
Sistem komunikacije putem slika – Tihana Picak	15. 05. 2019.	1. Lidija Filipčić 2. Gordana Putar 3. Katica Virag 4. Marina Mađerić 5. Mateja Hopek 6. Tanja Klučarić 7. Zvezdana Sindik
Radionica: Odgoj za humanost od malih nogu (program Hrvatskog Crvenog križa)		
TEMA I VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI
Odgoj za humanost od malih nogu (program Hrvatskog Crvenog križa) – Dina Rendulić	24.10.2018. 11. 04. 2019.	1. Ana Gabričević 2. Đurđica Vuげec 3. Sanja Ratkajec 4. Marta Sabolek 5. Snježana Hribar 6. Nikolina Mlikotić
Radionica: Jačanje kompetencija odgojitelja za razvoj djetetove komunikacije na stranom (engleskom) jeziku - uključivanje u Erasmus +		
TEMA I VODITELJ/KOORDINATOR	DATUM	SUDIONICI
Dogovor za pisanje projektne dokumentacije; Definiranje potreba ustanove - Ljubica Školnik	16. 10. 2018.	1. Ankica Huf 2. Nives Božić 3. Andreja Španiček 4. Iva Vinković 5. Gordana Anna Hübl 6. Dina Rendulić
Razrada projekta, podjela zaduženja – Ljubica Školnik	06. 11. 2018.	1. Ankica Huf 2. Nives Božić 3. Andreja Španiček 4. Iva Vinković 5. Gordana Anna Hübl 6. Dina Rendulić
Dopuna i izmjena prijavnog obrasca – Ljubica Školnik	27. 12. 2018.	1. Ankica Huf 2. Nives Božić 3. Andreja Španiček 4. Iva Vinković

Tablica 5.2 Kvaliteta stručnog usavršavanja unutar ustanove

KVALITETA
- To što je bilo ponuđeno više radionica
- Mogućnost odabira radionica prema vlastitom interesu
- Odabereš ih zbog želje da se razvijaš, odnosno profesionalno jačaš u tom smjeru;
- To je olakšalo rad u grupi zbog primjenjivosti onoga što si ponio s radionice;
- Kvaliteta koji proizlazi iz osobnog interesa – pozitivna energija, zanos, kreativnost, opuštajuće i sl.

Generalna ideja stručnog usavršavanja unutar ustanove bila je mogućnost odabira edukacije u skladu s osobnim interesima s tendencijom prema akcijskim istraživanjima. Stoga je ponuđeno, kao što je ranije navedeno, sedam tematskih radionica u koje su se odgajatelji i stručni suradnici uključivali slijedeći osobne interese. Postojala je mogućnost uključivanja u više radionica. Najveći interes odgajatelji su pokazali za radionicu „Učenje i poučavanje u funkciji razvoja dječje kompetencije za održivi razvoj“. Radionice „Rad s roditeljima u cilju jačanje kompetencija roditelja za zaštitu djece u prometu“, koordinatorice Suzana Košutić, „Odgoj za humanost od malih nogu (program Hrvatskog Crvenog križa)“ koordinatorice Dine Rendulić i „Podrška djeci s internaliziranim ponašanjima, razvoj socijalnih vještina i prevencija rizičnih ponašanja osobito kod plašljivosti, sramežljivosti i povučenosti“ koordinatorice Maje Domazet, provedene su u formi akcijskog istraživanja. Argumentirajući klasične radionice i akcijska istraživanja odgajatelji navode slijedeće: „Ukoliko se radi o kreativnim radionicama – opuštajuće su i primjenjive“ ili „Zanimaju me i opuštaju“. U prilog akcijskim istraživanjima navedeno je slijedeće: „Zahtjevnija, ali korisnija“. Na sudionike akcijskih istraživanja motivirajuće je djelovao sam predmet istraživanja, odnosno „životno važne kompetencije, kompetencije koje dijete nosi sa sobom dalje u život, kompetencije s kojima svako dijete treba izaći iz vrtića“ kao i kvalitetan timski rad („Tim je bio super!“). S obzirom da su timovi sjajno obavili posao, smatraju sudionici, trebalo bi njihova iskustva objediniti (u digitalnom obliku), kako bi imali priliku koristiti i razvijati njihova iskustva.

Tablica 5.3 Nedostaci stručnog usavršavanja unutar ustanove

NEDOSTACI
- Nisu sve ponuđene radionice mogle „podnijeti“ samoodabir (daroviti i teškoće)
– S obzirom na sudionike (npr. daroviti – uglavnom odgajatelji jasličkih grupa ili teškoće – samo neki odgajatelji u čije su grupe bila uključena djeca s TUR) – nemogućnost akcijskih istraživanja;
- Erasmusice – „Nismo imali od koga učiti“; „Nismo znali da nas čeka toliko opsežan posao“
- Nedostatak prostora
- Nedostatak novca
- Previše OV-a

Prema koordinatoricama edukacija s temama darovitost (Zvezdana Sindik) i rad s djecom s teškoćama u razvoju (Tihana Picak) kriterij slobodnog odabira ove dvije radionice

nije trebao biti primijenjen, već prilagođen specifičnostima populacije u središtu interesa radionice. Konkretno vezano uz radionicu s temom darovite djece, odabir sudionika je trebao biti usklađen s Programom rada s darovitom djecom u DV Maslačak (odgajatelji koji rade s djecom u šestoj godini života i u godini dana prije polaska u osnovnu školu). U tom bi se slučaju moglo provesti akcijsko istraživanje. Isto tako, postoji relativno velik broj odgajatelja koji nisu detaljnije upoznati sa specifičnostima rada s darovitom djecom i nedostaje im specifičnih znanja o darovitosti uopće. Isto tako, u radionicu koja je bila usmjerena na rad s djecom s teškoćama u razvoju trebalo je uključiti sve odgajatelje (zbog toga je i planirano jedno Odgajateljsko vijeće na kojem je defektologinja trebala iznijeti saznanja stečena na edukaciji o inkluziji) ili bar odgajatelje koji su tijekom godine u grupi imali dijete u inkluziji.

Tablica 5.3 Prijedlozi za sadržaj, oblik i voditelje stručnog usavršavanja unutar ustanove za slijedeću pedagošku godinu

PRIJEDLOZI
- Odustati od izlaganja sa seminara na odgojiteljskim vijećima . Od takvog načina prezentacije nema nikakve koristi. Apsolutno je beznačajna informacija o tome tko je bio predavač i u koje se radionice sudionik uključio).
- Ukoliko se radilo o seminaru kojeg sudionik smatra korisnim dobivena iskustva mogao bi prenijeti kolegicama u vidu radionice, uz pomoć ST-a ili odgajatelja.
- Broj vijeća za slijedeću godinu 3 + 1 na kojem bi bilo izlaganje vanjskog predavača, npr. Novosel – Brain Gym).
- Defektologica – TUR-u.
- Iste radionice koje su bile ponuđene i ove godine ali s drugim sudionicima (rotirati se)– kako bi svi mogli proći sve; Nadograditi ih – daljnji rad na istim temama.
- „Promet“ bi trebali proći svi odgajatelji.
- Radionice u slijedećoj pedagoškoj godini trebale bi se organizirati po principu – „Ja želim i ja nudim“, a da pedagog i psiholog procijene kvalitetu i korisnost ponuđenog te naprave odabir.
- Košutić - sportska radionica (aerobic za djecu).
- Elena Vrbat - radionica strani jezik u vrtiću.
- PUP
- SI
- Da stručno usavršavanje unutar ustanove ne bude obavezno već stvar osobne preferencije – ne moraju svi ići na radionice, stručno usavršavanje ima više modaliteta.
- Učenje u prirodi – slijediti trend i logiku efikasnosti koja proizlazi iz učenja na otvorenom (npr. vijeće na otvorenom, umjesto izleta – adrenalinski park, rafting i sl.)
- Radionice mindfulnessa – joga, masaža, šminkanje.
- Informatičke radionice
- Dramske grupe

Stručno usavršavanje izvan ustanove

Tablica 5.4 Prikaz stručnih skupova, organizatora, mjesta održavanja i sudionika

STRUČNI SKUP I TEMA	DATUM	ORGANIZATOR I MJESTO ODRŽAVANJA SKUPA	SUDIONICI
„Odgoj za humanost od malih nogu“	03. 09. 2018.	AZOO; Gradsko društvo Crvenog križa, Gradska knjižnica A. Kovačić	Dina Rendulić, Gordana Anna Hübl, Snježana Hribar, Ana Gabričević, Đurđa Vugec
Regionalna radionica Erasmus+ - ključna aktivnost 1 – projekti mobilnosti odgojno-obrazovnih djelatnika“	27. 09. 2018. i 28. 09. 2018.	Gračac	Nives Božić i Iva Vinković
Međuzupanijski stručni skup za stručne suradnike pedagoge „Pedagog – pedagoški voditelj procesa stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja u dječjem vrtiću“	10. 10. 2018. i 11. 10. 2018.	AZOO, Marija Bistrica	Dina Rendulić
ATAAC konferencija o asistivnoj tehnologiji	17. 10. 2018.	E-glas, Hotel Westin, Zagreb,	Tihana Picak i Marina Mađerić
„Inkluzivnost u predškolskim ustanovama“	18. 10. 2018. i 19. 10. 2018.	AZOO, Tuheljske Toplice	Anja Zorko i Zvezdana Sindik
„Podrška uključivanju djece s teškoćama u razvoju u redovite vrtiće u RH“	25. 10. 2018.	AZOO, DV Vrbik, Zagreb	Zvezdana Sindik
„Stvaranje boljeg razumijevanja i prohodnosti na prijelazu iz predškole u školu“	30. 10. 2018.	AZOO, DV Bedekovčina, Bedekovčina	Nives Božić
Predstavljanje slikovnice „Komarac vegetarijanac“, autora Smiljana Kekeza	30. 10. 2018.	Gradska knjižnica A. Kovačića, Zaprešić	Tihana Mufić
„Kvalitetna analiza pedagoške dokumentacije i rasprava kao osnova vrednovanja i unapređivanja odgojno-obrazovne prakse“	06. 11. 2018.	AZOO, DV Izvor, Zagreb	Maja Domazet
„Edukacija praćenja razvoja djeteta“		Korak po korak, Zagreb	Tihana Mufić
„Prometna preventiva u predškolskim ustanovama – iskustva i izazovi“	14. 11. 2018.	AZOO, DV Novska, Novska	Suzana Košutić, Martina Frkanec i Jelena Kosanović-Hatvalić
2. međunarodni kongres o sigurnosti i kvaliteti hrane	15. 11. 2018.	Opatija	Nikolina Mlikotić
Uloga edukacijskih rehabilitatora u sustavima	16. 11. 2018.	Hrvatska komora edukacijskih	Tihana Picak

obrazovanja, socijalne skrbi i zdravlja		rehabilitatora, Zagreb	
„50 godina predškolskog odgoja na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu“	11. 12. 2018.	UFZG	Maja Domazet
Savjetovanje u Agenciji za mobilnost	15. 01. 2019.	Agencija za mobilnost, Zagreb	Ankica Huf Nives Božić Ljubica Školnik
„Odgoj za humanost od malih nogu – Područje prevencije trgovanja ljudima i priprema za izvanredne situacije“	01. 02. 2019.	AZOO; Gradsko društvo Crvenog križa, Gradska knjižnica A. Kovačić	Dina Rendulić, Snježana Hribar, Đurđica Vugec, Sanja Ratkajec, Marta Sabolek
Primjeri praktičnih aktivnosti i prilagodbi	13.03.2019.	HKER, Centar za odgoj i obrazovanje Velika Gorica	Tihana Picak
Stručni skup za ravnatelje „Odgovornost ravnatelja/voditelja za odnose i preuzimanje odgovornosti“	od 27. do 29. 03. 2019.	AZOO, Primošten	Gordana Anna Hübl
„Učenje na otvorenom“	01. 04. 2019.	DV Petar Pan, Zagreb	Iva Vinković
„Odgajatelj kao (su)kreator kvalitete odgojno-obrazovne ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje“	od 15. 04. do 17. 04. 2019.	AZOO, Šibenik	Vera Jakševac, Sanja Ratkajec
5. modul – Rano učenje njemačkog jezika	02. 05. 2019.	DV Tatjana Marinić, Zagreb	Andreja Kosantek
Stručni skup „Okruženje za učenje“	08. 05. 2019.	AZOO, DV Slavuj, Sveta Nedelja	Dina Rendulić, Nives Božić
Međunarodni stručni simpozij „Cjeloživotnim obrazovanjem do profesionalnog identiteta“	09. i 10. 05. 2019.	Sisak	Gordana Anna Hübl, Lidija Filipčić
Zaštita osobnih podataka od strane pružatelja usluga u području rane intervencije u djetinjstvu	31. 05. 2019.	(Tribina Grada Zagreba, organizator HURID)	Tihana Picak i Zvezdana Sindik
Državna smotra projekata iz područja Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo	od 15. do 17. 05. 2019.	AZOO, Zadar	Dina Rendulić, Maja Domazet i Gordana Maleković
Državni stručni skup udruge Sigurna cesta	27. i 28. 05. 2019.	AZOO; Udruga Sigurna cesta, Terme Jezerčica	Suzana Košutić, Martina Frkanec, Jelena Kosanović Hatvalić
„Stručno-metodička priprema za polaganje stručnog ispita“	07. 06. 2019.	AZOO, DV Vedri dani“, Zagreb	Ivana Bunetić i Marija Ivanković
Edukacija za sindikalne povjerenike „Kolektivno	17. i 18. 06. 2019.	SRPOO, Ilok	Tanja Ključarić

pregovaranje“			
Sekcija za razvojnu psihologiju rane i predškolske dobi - Izlaganja s Konferencije hrvatskih psihologa	27. 11. 2018.	DV Jarun	Zvezdana Sindik
Sekcija za razvojnu psihologiju rane i predškolske dobi - Predstavljanje priručnika udruge Adopta „To-to-tolerancija“	15. 03. 2019.	DV Radost	
Jačanje socijalnog dijaloga	13. 09. 2018 do 14. 09. 2018.	Terme Jezerčica, Stubičke toplice, Udruga za pomoć i edukaciju žrtava mobbinga SRPOOH	Tanja Ključarić
Uloga pedagoga u kreiranju kulture vrtića temeljene na kriterijima kvalitete odgojno-obrazovnog rada	15. 03. 2019.	Zagreb, DV Sunčana (HPKZ – Sekcija pedagoga)	Dina Rendulić
prof. dr. sc. Ntaša Jokić Begić „Mentalno zdravlje djece i mladih“	06. 05. 2019.	Gradska knjižnica A. Kovačić, Zaprešić CZM	Elena Vrbat Dina Rendulić
Webinar „Prijava na K1“, sastanak i savjetovanje u Agenciji za mobilnost	07. 12. 2018. 18.01.2019.	Internet	Ljubica Školnik
Rad s potencijalno darovitim djecom	27. i 28. 09. 2018. 30. 11. 2018. 22. 03. 2019. 24. 05. 2019.	DV Iskrica, Jasna Cvetković-Lay	Romana Janković i Gordana Škrebilin

Na Regionalnoj i Nacionalnoj smotri projekta iz područja odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo vrtić su predstavile odgojiteljice Maja Domazet i Gordana Maleković s projektom „Gledan didu čez oblok““. Sam projekt i način prezentacije dobio je pohvale od prosudbenog vijeća.

Odgojiteljice Iva Nikolić i Jelena Kosanović Hatvalić prošle su program stručnog osposobljavanja za provođenje Montessori programa, u trajanju od 100 sati, u DV Srčko, stručno-razvojnom centru za Montessori.

Odgojiteljice Ana Gabričević i Marta Sabolek su na završile teološko-katehetsko doškovanje za vjerski odgoj djece predškolske dobi na Institutu religijskih znanosti Katoličko-bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Time su stečeni uvjeti za podnošenje zahtjeva MZO za verifikaciju Montessori i Programa Katoličkog vjerskog odgoja u sklopu 10-satnog redovitog programa.

U tijeku je stručno osposobljavanje odgajateljica G. Hrkač, A. Kosantek, I. Vinković, R. Janković i G. A. Hübl za provođenje programa ranog učenja njemačkog jezika u DV.

Kroz program stažiranja prolaze odgojiteljice Ivana Bunetić i Marija Ivanković. Gabriela Erdelja uspješno je položila stručni ispit.

ZAKLJUČAK:

Stručno usavršavanje unutar i van ustanove predstavlja važnu stepenicu unapređivanja odgojno-obrazovnog rada. Mogućnost odabira ponuđenih edukativnih radionica u skladu s osobnim interesima smatra se značajnom odrednicom kvalitete stručnog usavršavanja unutar vrtića. No, nisu sve teme podložne osobnom odabiru što je potrebno uzeti u obzir slijedeće pedagoške godine. Akcijska istraživanja smatraju se najkvalitetnijim, ali i zahtjevnijim oblikom stručnog usavršavanja.

VI SURADNJA S RODITELJIMA

6.1 Prevencija stresa kod roditelja u procesu prilagodbe djeteta na vrtić

Roditelji novoupisane djece osnovne informacije o životu u vrtiću dobiju na plenarnom roditeljskom sastanku i na inicijalnom intervjuu. Posebno se pri tome usmjeravaju na specifičnosti perioda prilagodbe (očekivana ponašanja djeteta i preporučena ponašanja roditelja koja olakšavaju odvajanje). Prvog dana vrtića odgajatelji u skupinama s većinom novoupisane djece također organiziraju roditeljske sastanke na kojima se međusobno upoznaju, usklade međusobna očekivanja i dogovore pravila komunikacije. Za sve ostale informacije roditeljima su ponuđene i individualne konzultacije s odgajateljima i/ili stručnim suradnicima, web stranice, pisani materijali i drugo.

6.2 Edukacija roditelja

Roditeljima je pružana potpora u odgoju kroz svakodnevnu komunikaciju, roditeljske sastanke, individualne konzultacije i putem vizualnih poruka na panoima. Osobit naglasak stavljan je na razvoj socijalnih vještina, odnosno na načine na koje mogu doprinijeti razvoju odgovornog ponašanja djeteta.

U svakoj odgojnoj grupi organizirana su najmanje 4 roditeljska sastanka. Na prvima su dogovarana pravila međusobne komunikacije odgojitelja i roditelja. Roditelje se informiralo o sigurnosnim mjerama i protokolu postupanja u kriznim situacijama. U svakoj odgojno-obrazovnoj skupini održana je jedna radionica za roditelje s tematikom vezanom uz odgoj djece.

Provedena akcijska istraživanja (više u IV poglavlju) također su uključivala roditelje.

Pisalo se i govorilo roditeljima i o samozaštitnim vještinama djeteta, osobito u sklopu CAP programa, prometnog odgoja i dr.

6.3 Pravovremeni edukativni i savjetodavni rad s roditeljima, osobito s roditeljima djece s posebnim potrebama

S roditeljima djece s posebnim potrebama uspostavlja se kontinuirana suradnja. Važnu ulogu u tome imaju članovi stručnog tima, osobito defektolog, psiholog i logoped. Roditelji su uključivani u izradu Individualiziranih odgojno-obrazovnih planova i njihovu valorizaciju. Davane su im smjernice za stimuliranje djetetovog razvoja, upućivani su s djetetom na dodatnu obradu u specijalizirane ustanove. Većina roditelja prihvatila je dobivene sugestije i potražila pomoć. Osobit je naglasak stavljen na djelovanje prema roditeljima socijalno nekompetentne djece. Uglavnom se radi o obiteljima za koje se uočava potreba intenzivnije podrške na području podizanja roditeljskih kompetencija, osobito na području discipliniranja. Pedagoginja je 15. studenog 2018. vodila roditeljski sastanak na

temu „Kako prepoznati i rješavati probleme u odgoju“na koji se odazvalo 48 roditelja (u Brdovcu 30, a u Zaprešiću 18).

6.4 Uključivanje roditelja darovite djece u program (uključivanje roditelja u proces identifikacije, jačanje roditelja u prepoznavanju i zadovoljavanju specifičnih potreba darovite djece, te u zalaganje za prava darovite djece)

Roditelji potencijalno darovite djece uključivani su u proces identifikacije. Kroz individualne razgovore upućivalo ih se na zadovoljavanje specifičnih potreba darovite djece, te načine stimuliranja njihovog razvoja. Informirani su i o programu rada s darovitom djecom u vrtiću, te o mogućnostima koje potencijalno darovitoj djeci pruža lokalna sredina, osobito Centar za mladež Zaprešić. 27. veljače 2019. održan je roditeljski sastanak na temu „Darovito je, što ću s njim!“ kojeg je vodila psihologinja vrtića. Na sastanku je bilo prisutno 28 roditelja koji su imali priliku doznati nešto više o karakteristikama darovitog djeteta, procesom identifikacije darovite djece u vrtiću te o programu rada s darovitom djecom u DV Maslačak. Iskustveno su prošli neke od aktivnosti primjerene za rad s darovitom djecom.

6.5 Jačanje roditeljske uloge prilikom prijelaza djece iz vrtića u školu

Logopedinja je vodila ukupno 3 radionice na temu «Spremnost djeteta za školu i priprema djece za polazak u školu - Mala škola za veliku školu“. Na radionicama su roditelji imali priliku isprobati neke od aktivnosti kojima se potiče razvoj predčitačkih i predmatematičkih vještina. Dakle, jačalo se kompetencije roditelja u odabiru aktivnosti kojima mogu kod djece potaknuti razvoj onih kompetencija koje će im olakšati start u školi. Odaziv roditelja bio je izuzetno dobar.

Na razgovore o spremnosti djeteta za školu putem oglasnih ploča bili su pozvani svi roditelji. Psiholog i logoped osobno su pozivale roditelje one djece čija je prognoza uspjeha u školi bila neizvjesna.

U tri osnovne škole organiziran je posjet djece i roditelja u pratnji odgojitelja i pedagoginje vrtića (I. Perkovca – Šenkovec; I. B. Mažuranić - Prigorje Brdovečko, P. Belasa – Brdovec). Tijekom posjeta djeca su s odgojiteljima boravila u razredima dok je roditeljima predstavljana škola. Roditelji su dogovarali termin za preglede i upise. Odaziv roditelja bio je uobičajeno velik. Ove godine ranije se započelo s pregledima za upis djece u školu, što je iznenadilo i zateklo osnovne škole i vrtić. To je tražilo ubrzano pripremanje i organiziranje susreta vrtića i škole i intenziviranje započetih aktivnost (procjena spremnosti djeteta za školu u vrtiću, konzultacije s roditeljima i stručnim timom škole i dr.).

Moglo bi se reći kako vrtić kontinuirano daje potporu roditeljima prilikom prijelaza djeteta u osnovnu školu.

6.6 Informiranje i uključivanje roditelja u život i rad vrtića

Jedan od ciljeva Godišnjeg plana i programa ustanove je roditeljima pružiti što bolji uvid u djetetov život u vrtiću. U provedenoj anketi roditelji su upitani za oblik suradnje kojeg u tom smislu smatraju najkvalitetnijim. Dobiveni rezultati prikazani su u Tablici 6.1.

Tablica 6.1 Oblici suradnje koje roditelji procjenjuju najkvalitetnijim izvorom informacija o djetetovom životu u vrtiću

SVAKODNEVNA KOMUNIKACIJA S ODGAJATELJIMA	f
<ul style="list-style-type: none"> - Najbolji uvid je komunikacija s tetama; - Tete mi odlično daju informacije o mom djetetu; - Teta nas je u sve dovoljno uputila; - Usmeno sam dobio sve informacije i uvid. Kvalitetno!; - Preko odgajatelja; - Obično pitam tetu to što nas zanima i dobijem povratnu informaciju. Mislim da su tete Suzana i Ljiljana super i da odlično obavljaju svoj posao i naše ih dijete vol; - Tete su super (Sandra i Tihana) i sve nam kažu i jako smo dobro informirani o djetetu; - Tete su nam sve takve situacije uredno prenosili i to mi je super jer smo u sve bili upućeni; - Teta podnese izvještaj; - Tete su se na dnevnoj razini trudile prenositi informacije vezane uz dijete, redovito nadopunjavale kutić, te spremno odgovarale na sva pitanja; - Na individualnom sastanku sam dobila puno informacija, no dobivam ih ionako (svakodnevno) ako me nešto posebno zanima; - Tete nas svakodnevno informiraju o ponašanju djeteta u vrtiću; - Tete se trude prenijeti informacije osobno. Dosta se toga prenese; - U razgovoru s tetama. Sve detaljno opišu, objasne, predlože; - Razgovarajući s tetama koje su vrlo iskrene i dobronamjerne u svojim pohvalama i kritikama; - Tete su super i za svaku pohvalu. Stoje uvijek na raspolaganju i nikad im nije teško odvojiti koji trenutak za dati informacije roditeljima; - Otvoreni razgovor i iskrenost; - Najbolji uvid dobivam u razgovoru s odgajateljem. Uvijek izlaze u susret s informacijama i savjetima; - Informacije teta su uvijek jasne i korisne; - Tete nas o svemu informiraju; - Sviđa nam se komunikacija s tetama- verbalna i s mobitelom; - U stalnom kontaktu s tetama preko mobitela dobivali smo informacije o djetetu, kako napreduje, što mi se jako sviđjelo. 	46
TZV. KUTIĆ ZA RODITELJE	f
<ul style="list-style-type: none"> - Sve piše na panou; - Na kutiću za roditelje i na svim panoima vidimo sve što su radili, svaki tjedan unaprijed vidimo temu koju obrađuju, a kroz tjedan što se sve radilo i kako; - Na ploči ispred grupe u koju mi dijete ide za sve sam obaviještena; - Najbolji uvid u to je pano ploča; - Tekstovi pjesmica i recitacije koje uče su na panoima - možemo vidjeti što naša djeca rade; - Najbolji uvid dobijem kroz obavijesti na panou; - Tete na oglasnu ploču napišu koja je tema, detaljan opis; - Tete pišu što djeca rade tijekom tjedna, tako da smo zadovoljne; - Što uče najčešće vidimo na oglasnoj ploči i to je dobro smišljeno. Odgajateljice nemaju 	26

vremena svakog zasebno izvijestiti svakodnevno o svemu, ali smatram da ukoliko ima problema, odgajateljice su uvijek tu za razgovor; - Tete stvarno sve radove i aktivnosti izvješe na panou; Slike u sobi;	
INDIVIDUALNE KONZULTACIJE	f
- Putem individualnih razgovora s odgajateljima; - Individualni razgovori s tetama i psihologom; - Najbolji uvid – individualne konzultacije; - Najbolji uvid dobila sam na individualnim konzultacijama, ali jako sam zadovoljna i sa svakodnevnom komunikacijom; - Privatne konzultacije; - Dobili smo uvid jedino na individualnim konzultacijama; - Na individualnom sastanku sam dobila puno informacija, no dobivam ih ionako (svakodnevno) ako me nešto posebno zanima; - Nekad minuta na vratima više govori ali na individualnom razgovoru ipak saznamo detaljne informacije; - Individualni sastanci – izvrsna stvar; - Pohvale odgajateljima za individualne razgovore na kojima zaista dobiješ potpuni uvid u rad i aktivnosti djeteta. Hvala odgojiteljima na trudu!.	26
DJETETOVO PONAŠANJE, IZJAVE I SL.	f
- Iz razgovora s djetetom; - Dijete samo bira svoje društvo i zna se samo izjasniti; - Od teta i od djece, zadovoljna sam sa svim; - To vidim po priči svog djeteta jer mi priča s kim se igra, tko joj je najbolja prijateljica, a što se tiče teta i one povremeno kažu s kim se igra; - Najbolji uvid dobijem tako što pitam svoje dijete. O tome svaki dan razgovaramo. Ako nešto nije u redu znam da će nam to reći. Sve je super. Jako sama zadovoljna; - Dijete kući priča i pokazuje što rade u vrtiću; - Svaki dan novu pjesmicu pjeva; - Dijete samo priča što je i sa kime u vrtiću radila; - Ponašanje, samostalnost, osjećajnost	15
IZLOŽENI DJEČJI RADOVI	f
- Likovni radovi; - Izložene likovne radove ispred sobe; - Izložba njihovih rukotvorina; Sviđa mi se što tete skoro sve slikaju pa mogu vidjeti što moje dijete radi; - Izrađeni su panoi s fotografijama.	10
DJETETOV PORTFOLIO	
- Dobila sam fascikl o svom djetetu; - Kroz individualne mape; - Uvid u mapu govori koliko i što rade.	6
RODITELJSKI SASTANCI	f
- Na roditeljskim sastancima; - Presentacije rada na sastancima;	3
NEŠTO DRUGO	f
- Prikaz rada putem prezentacije.	3
- WEB stranica vrtića.	3
- U pisanoj komunikaciji	1
- Zadnjih par mjeseci imamo odličan uvid u život našeg djeteta u vrtiću. Slike i filmić koji dobijemo sve govore.	1
- Priredbe	1

- Sve saznam jer sve pitam, pa nemam nedoumica, a i tete su više nego pristojne;	1
- Sve OK, dijete se ponaša u redu.	1
- Kroz radne bilježnice koje nose doma kad sve ispune;	1
- Kroz aktivnosti u koje su roditelji uključeni;	1
- Pohvale za WhatsApp grupu gdje zaista imamo uvid u djetetov boravak u vrtiću (detaljno opisano i naravno potkrepljeno informacijama)	1
IZJAVE RODITELJA KOJE UPUĆUJU NA ZADOVOLJSTVO OMOGUĆENIM UVIDOM U DJETETOV ŽIVOT U VRTIĆU	f
<ul style="list-style-type: none"> - Sve je jasno i uredno; - Dovoljno uvida imamo, jasno da bi htjeli i više, ali tempo života i radno vrijeme ne dozvoljavaju; - Sve je u redu; - O svemu smo na vrijeme obaviješteni; - Informirani smo o svemu; - Sve mi se sviđa. Odgajatelji se trude svakoga dana nas o svemu obavijestiti; - Dobivali smo dovoljno informacija vezanih uz naše dijete; - Zadovoljna svime; - Sve u redu; - Sretni smo jer vidimo kako se lijepo igraju i sudjeluju međusobno u zajednici; - Na ništa nemam primjedbe. Odgajateljice su idealne u tom segmentu; - Veliki smo sretnici jer imamo predivne tete (Đurđa i Jasenka); - Bez zamjerke izuzetno smo zadovoljni pristupom; - Imamo samo pohvale; - Sve je u redu. Tete se trude i rade najbolje što mogu; - Imali smo individualne konzultacije po potrebi više puta, čitam kutić za roditelje i pratim WEB stranicu vrtića; - Mislim da su se tete jako potrudile olakšati svoj djeci boravak u vrtiću. 	17

Evidentno je kako su svakodnevne informacije koje roditelji s odgajateljima izmijene „na vratima“ kod dolaska i odlaska iz grupe roditeljima važne. Dakle, ukoliko ih roditelji izdvajaju kao najkorisniji izvor informacija o djetetovom životu u vrtiću dozvoljeno je zaključiti kako ih odgajatelji kompetentno obavljaju. Slijede, prema procjenama roditelja, individualni razgovori s odgajateljima, tzv. konzultacije. Na njihovoj se kvaliteti intenzivno radilo zadnjih nekoliko godina i o njima se izuzetno pozitivno referiraju i odgajatelji i roditelji. Prilika su vrlo detaljnog sagledavanja djetetovih snaga i slabosti, dogovaranja strategija djelovanja prema djetetu i sl., osobito za razvijanje prijateljskog, intimnijeg odnosa roditelja i odgajatelja punog povjerenja.

U jednakoj mjeri roditelji kao kvalitetan izvor informacija izdvajaju i informacije s panoa za roditelje.

I ove godine su organizirana druženja djece i roditelja na vrtićkim igralištima. Tako su u Pionirskoj i Januševcu organizirane jesenske svečanosti. U Brdovcu je organizirano druženje pod nazivom Proljeće u Maslačaku. Tom je prigodom predstavljen UNICEF-ov projekt „Škole za Afriku“. U sklopu projekta odgajatelji su u suradnji s roditeljima organizirali humanitarnu prodaju. Roditelji i djeca Pionira i ove su se godine zabavljali u dvorištu centralnog objekta. Djeca i odgajatelji 3 odgojno-obrazovne (predškolske) skupine iz centralnog objekata su u 04. lipnja 2019. na dvorištu vrtića organizirali prikaz završnih projekata. Voditelji radionica za

roditelje, prezentatori stečenih iskustava kroz projekte i sl. bila su djeca. Iz Knjige dojmova moguće je iščitati vrlo pozitivan stav roditelja prema ovakvom načinu prezentiranja projekata u odnosu na dosadašnje završne svečanosti. Osobito se naglašava kako su djeca bila značajno opuštenija, te da su na ovaj način svoje projekte prezentirala na način koji im je omogućio prikaz različitih „putova“ istraživanja i stjecanja znanja (kvizovi, prezentacija plakata, škola plesa, pružanje prve pomoći itd.).

Sudjelovanje roditelja u programu kroz boravak u grupi i oplemenjivanje prostora je hvalevrijedna praksa koja se nastavila i ove godine. Osobito kvalitetna iskustva s uključivanjem roditelja u program imale su odgojiteljice skupine Minions, Ankica Huf i Ljubica Školnik, koja su u prezentaciji pod nazivom „Kreiranje poticajnog okruženja za učenje u partnerstvu s roditeljima“ prikazale na stručnom skupu, 08. 05. 2019., u Svetoj Nedelji.

Određen broj roditelja smatra da bi komunikacija putem modernih medija, WEB stranica vrtića, e-maila, aplikacija Viber ili WAPP, osigurala najbolji uvid u djetetov život u vrtiću („WhatsApp ili Viber grupa. Bilo bi korisno znati što su radili svaki dan. Znam da imamo okvirni plan na panou, ali nije to to. Neki vrtići imaju Internet stranicu pa stalno imaju te aktivnosti. Svaki korisnik ima šifru. Ne ispitujem tete svaki dan jer znam da imaju puno posla, samo mislim da bi digitalizacija dobro došla, svima“). U pojedinim odgojnim skupinama su se, čini se, spontano oformile Viber i WAPP grupe („Pohvale za WhatsApp grupu gdje zaista imamo uvid u djetetov boravak u vrtiću, detaljno opisano i naravno potkrepljeno informacijama“). Nije poznato koliko su u svemu aktivni odgojitelji, no o tome se diskutiralo na odgajateljskom vijeću. Konačni zaključak išao je u smjeru distanciranja odgajatelja od iniciranja i osobnog angažmana u različitim „grupama“.

6.7 Valoriziranje programa rada vrtića u suradnji s roditeljima

U svrhu valorizacije Godišnjeg plana i programa rada anketirana su N=123 roditelja u 27 odgojnih grupa djece u redovitom desetsatnom programu. Anketa se sastojala od 10 čestica. Zadatak roditelja bio je kroz pitanja otvorenog tipa komentirati pojedine segmentima rada vrtića kroz dimenzije kvalitete, poteškoća i prijedloga za poboljšanje. Anketa je bila anonimna. Podaci su prikupljeni početkom lipnja 2019. godine. (Više u prilogu „Analiza ankete za roditelje“).

ZAKLJUČCI

Roditelji uočavaju visoku razinu kvalitete u uspostavljenoj suradnji i partnerstvu, osobito kvalitetu individualnih konzultacija te vrijednost ovakvog oblika razmjene informacija koju ističu i odgojitelji. Naglašava se i kvaliteta informativnih panoa i trud koji odgajatelji ulažu u načine informiranja roditelja o programu i napretku djeteta.

Određen broj roditelja smatra da bi komunikacija putem modernih medija doprinijela kvaliteti suradnje. Iako se radi o problemu koji je već diskutiran čini se potrebnim dodatno

promišljati kako bi se (i da li bi se), u skladu s GDPR-om, mogli zadovoljiti spomenuti prijedlozi roditelja.

VII SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

U svrhu ostvarivanja, obogaćivanja i prezentiranja programa vrtić surađuje s brojnim institucijama i udrugama osobito onima u lokalnim zajednicama u kojima djeluje: Pučkim otvorenim učilištem Zaprešić, knjižnicom «A. Kovačić», Turističkom zajednicom Zaprešić, Ekoturistiko iz Brdovca, Centrom za mladež, Udrugom za predškolski i školski sport "Zaprešićki kraj", Sportsko društvo Rolica, HAPK Mladost, Udruga Medosport, osnovnim školama A. Augustinčić, P. Belas, I. B. Mažuranić, I. Perkovca i LJ. Gaja, srednjom školom J. B. Jelačić, Centrom za socijalnu skrb Zaprešić, Vatrogasnom postajom Udrugom roditelja «Korak po korak», Domom zdravlja Zaprešić, Stomatološka ordinacija dr. Bekavac i dr. Pletikosa, Zavod za javno zdravstvo dr. A. Štampar, Muzejom Brdovec, Župnim uredima Brdovca i Zaprešića, gospodarskim i drugim ustanovama. Ove godine po prvi puta je uspostavljena suradnja s Hrvatskim Crvenim križem i Gradskim društvom Crvenog križa Zaprešić u cilju provođenja projekta „Odgoj za humane vrednote od malih nogu“. Po prvi puta je uspostavljena suradnja s UNICEF-om u provođenju projekta „Škola za Afriju“ (više u poglavlju 4. Odgojno-obrazovni rad).

U suradnji s policijskom postajom Zaprešić provodi se prometni odgoj. U svrhu provođenja prometnog odgoja vrtić je povezan s udrugom Roda, HAK-om, Ministarstvom znanosti i obrazovanja i udrugom Sigurna cesta. Odgojiteljice Suzana Košutić, J. Hatvalić i M. Frkanec prezentirale su iskustva vrtića Maslačak u provođenju prometnog odgoja na 5. državnom stručnom skupu Prometna preventiva u predškolskim ustanovama.

Na Regionalnoj i Nacionalnoj smotri projekta iz područja odgoja i obrazovanja za ljudska prava i demokratsko građanstvo vrtić su predstavile odgojiteljice Maja Domazet i Gordana Maleković s projektom „Gledan didu čez oblok““. Sam projekt i način prezentacije dobio je pohvale od prosudbenog vijeća.

Odgojiteljice Gabriela Erdelja, Jelena Kosanović Hatvalić, Iva Nikolić, Kristina Podolšak, Jasna Šarušić su ponedjeljkom od 18.00 – 19.00 sati u Gradskoj knjižnici A. Kovačića vodile kreativne radionice za djecu.

„Prometni tim“ (Košutić, Frkanec, Kosanović Hatvalić, Frkanec, Varga, Mlikotić) je u istom prostoru imao izlaganje za roditelje pod nazivom Roditelji znalci - u prometu sigurni malci“.

Maja Domazet i Gordana Maleković su u sklopu Tjedna hrvatskog jezika, također u Gradskoj knjižnici A. Kovačića, vodile radionice za roditelje na temu „Hrvatski jezik“.

Vrtić je sudjelovao na raznim likovnim natjecajima i izložbama, a uključuje se i u sva važna događanja na nivou grada i općine Brdovec. Na natjecanju za likovne radove na temu Drvo, koji je raspisao Hrvatski šumarski institut nagrađena su tri rada djece iz vrtića u Brdovci i Januševcu. Mentori si im bili odgojiteljice R. Janković, S. Hribar i V. Kovačić.

Zapaženi su bili nastupi odgojno-obrazovnih skupina Jabučice, Die Sterne, Medvjedići, Šafrani i Pčelice na Dječjem fašniku u Zaprešiću. Skupina Minionsi je u suradnji s roditeljima predstavljala vrtić na Opatijskom dječjem karnevalu. Skupina Zvezdice je za fašnik posjetila gradonačelnika Zaprešića i ujedno prikazala dio rada na projektu „Gledan didu čez oblok“,

što je bilo medijski popraćeno. Odgojno-obrazovne skupine Zmajići, Pčelice, Leptirići i Minionsi sudjelovali su u Zekijadi grada Zaprešića točnije na izložbi ukrasa za Uskrs. Minionsi su nagrađeni za najkreativniji rad.

Odgojiteljice N. Božić objavila je članak u časopisu za roditelje „Dijete i roditelj“ (br.7/2019.). N. Božić i I. Vinković intenzivno su surađivale s brojnim medijima i Centrom za tehničku kulturu Zaprešić u sklopu provođenja projekta „Djeca i mediji“.

U suradnji sa Školskim sportskim društvom Zaprešićki kraj i ove godine su organizirani Sportski susreti vrtića Vrtuljak i Maslačak i „Olimpijada“ vrtića Maslačak.

Aktivnosti u vrtiću redovito su pratile lokalne novine "Prigorski kaj", "Zaprešićki špiگل" i Zaprešić – informativni mjesečnik, Z fm radio, te lokalna televizija Zapad.

Na stručnom planu vrtić surađuje s Agencijom za odgoj i obrazovanje i mnogim vrtićima.

Vrtić u skladu s ugovorom s Učiteljskim fakultetom u Zagrebu omogućava studentima obavljanje stručne prakse. Ove su godine stručnu praksu obavile 3 redovite studentice Učiteljskog fakulteta u Zagrebu i 6 izvanrednih studenata Učiteljskog fakulteta u Zagrebu, Čakovcu i Petrinji.

Ove godine intenzivirana je suradnja s gradom Zaprešićem, osobito s pročelnicom S. Sabol u cilju poboljšanja materijalnih i drugih uvjeta rada u vrtiću, te razmatranja mogućnosti proširivanja kapaciteta (izgradnje novog vrtića). Intenzivno se surađuje i u pronalaženju rješenja za inkluziju djece s teškoćama u razvoju. Bilo je i nekoliko pritužbi roditelja i jedan inspekcijski nadzor povezan s anonimnom prijavom roditelja, što je zahtijevalo zajedničko razmatranje problema i traženje rješenja.

S općinom Brdovec intenzivno se radilo na adaptacije stare škole u Laduču za potrebe vrtića i proširivanju djelatnosti za dvije odgojno-obrazovne skupine.

Pokrenut je postupak za podjelu vrtića u Brdovcu i Zaprešiću u dvije zasebne ustanove. Proces je složen i zahtjevan i traži intenzivnu suradnju i pregovaranje.

U odnosu na prijašnje godine uspijevalo se bolje aktualizirati web stranicu vrtića i time učiniti vidljivim mnogobrojna događanja u vrtiću i suradnju s društvenom sredinom.

ZAKLJUČAK

Otvorenost prema sredini omogućuje veću kvalitetu programa, priliku za neposredno učene i afirmiranja vrtića u društvenoj sredini. U provođenju projekata u odgojno-obrazovnom radu s djecom gotovo u svim odgojno-obrazovnim skupinama odgojitelji uspostavljaju suradnju s osobama, udrugama i institucijama koje se bave problematikom u fokusu dječjeg interesa. Djeci se omogućuje da upoznaju svoju okolinu i da aktivno participiraju u životu društvene zajednice. Roditelji, njihovo sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu, čine sponu između vrtića i društvene sredine.

Uz već uobičajene suradnike ove pedagoške godine život u vrtiću obogatila je i suradnja s UNICEF-om, Hrvatski Crvenim križem i Gradskom organizacijom Crvenog križa Zaprešić.

Intenzivirana je suradnja s gradom Zaprešićem i općinom Brdovec u cilju proširivanja kapaciteta i stvaranja što boljih organizacijskih i materijalnih uvjeta za realizaciju programa te pronalaženja rješenja aktualne probleme. Osobito je naglašena problematika vezan uz stvaranja uvjeta za inkluziju djece s teškoćama koja traži usku suradnju s lokalnom upravom.